

12/2018

report

Lampart 2018

Hraniční vojáci v Polsku v rámci uskupení V4 nacvičovali obranný i útočný boj v prostoru Nowa Deba

Naše bezpečnost není samozřejmost

Velitelské shromáždění náčelníka Generálního štábu AČR ukázalo, kterým směrem se bude naše armáda ubírat v nadcházejícím období

V úterý 20. 11. 2018 se v Praze v hlavním sále Ministerstva obrany ČR uskutečnilo již tradiční velitelské shromáždění náčelníka Generálního štábu AČR. Kromě armádního generála Aleše Opaty se ho zúčastnil prezident ČR Miloš Zeman, premiér Andrej Babiš, ministr obrany Lubomír Metnar a další významní hosté. Smyslem tohoto každoročního opakování bylo vyhodnotit uplynulé období a stanovit hlavní priority pro nadcházející rok.

„Naší povinností je v zájmu života občanů ČR v Afghánistánu zůstat. Ústup z této země by byl nejen zbabělostí a popřením národního zájmu, ale i zmarřenou obětí českých vojáků. Jako prezident a jako vrchní velitel ozbrojených sil budu podporovat i případné navýšení mise, protože se domnívám, že jedině tímto způsobem, a nikoliv ústupem z boje, dokážeme bojovat proti islámskému terorismu,“ řekl ve svém projevu k účastníkům shromáždění Miloš Zeman. Dále zdůraznil, že kolem této mise koluje řada nepravdivých mýtů. Předně není pravda, že by tato mise neměla platný mandát Rady bezpečnosti OSN. Ten byl jednoduše schválen v roce 2014. „Cílem této operace není přinést do Afghánistánu demokracii, ale bojovat proti islámskému terorismu.

Nesmíme také podlehnout iluzi, že tamní armáda je schopna zajistit zemi bezpečnost. Afghánská armáda bojeschopná není, a i když cvičíme speciální jednotky afghánské armády, bude to ještě dlouhý proces. Proto by bylo iluzí domnívat se, že odejdeme-li z Afghánistánu, někdo nás nahradí. Jsme odsouzeni k tomu tam zůstat v zájmu naší civilizace, chcete-li euroamerické civilizace, která není založena na náboženské nenávisti, která se nesnaží vraždit nevěřící a civilní obyvatelstvo,“ dodal.

Za pokračování mise se postavili také představa vlády Andrej Babiš a ministr obrany Lubomír Metnar. „Jsem rád, že vás mohu oslovit v době, kdy ostatně, jak zněl název nedávné konference na Pražském hradě, naše bezpečnost není samozřejmost. V době, kdy jsme ztratili čtyři vojáky v Afghánistánu a kdy došlo k zpochybnování české obranné politiky. Mohu vás však ubezpečit, že obranná politika České republiky je pevně nasměrována a stojíme si pevně za ní. V červnu schválila vláda programové prohlášení, které jasně určuje základní směry působení. Hned první dvě slova v obranné kapitole programového prohlášení říkají následující. Budeme aktivní,“ zdůraznil

ve svém vystoupení ministr obrany. „Ano, naší politikou je aktivně prosazovat zájmy země. V obranné oblasti jste k tomu hlavním nástrojem právě vy, Armáda ČR. Jsme pevně zakotveni v systému kolektivní obrany, který nám poskytuje NATO. Můžeme být hrdí na to, že jsme poskytovatelem bezpečnosti, ne jejím konzumentem. Můžeme být hrdí na to, že sami pomáháme tam, kde je to nezbytné. Že jde mnohdy o nebezpečné destinace, je zřejmé ze samé podstaty věci. Nedávné útoky, které nás stály životy našich vojáků v Afghánistánu, jsou tragické. Ale nijak nenahodlavají naše odhodlání v zahraničních misích pokračovat. Bezpečnost celého euroatlantického společenství je nedělitelná. My sami ji musíme udržovat a nést svůj díl odpovědnosti,“ připomenul ministr obrany.

Dalším z vystupujících byl armádní generál Aleš Opa. „Pokud má armáda za úkol bránit vlast, bojovat s mezinárodním terorismem nebo pomáhat občanům během přírodních katastrof, musí se urychleně modernizovat. Klíčovou prioritou ve střednědobém horizontu je pro mě modernizace pozemního vojska. Tím nemyslím jenom tanky nebo BVP, ale také robotické systémy, průzkumné nebo

útočné bezpilotní prostředky a jejich integraci do vedení operací. V plánu máme také využití umělé inteligence. Narůstá význam kybernetického prostoru a mění se charakter ozbrojených konfliktů. I v dnešní době ale musíme být připraveni na možnost přímého vojenského napadení našeho území, byť se míra pravděpodobnosti této hrozby může jevit jako nízká," připomenul náčelník Generálního štábu. „Rozsah hrozeb, kterým armáda čelí a bude čelit, se spíše rozšiřuje. Proto vojáci

musí disponovat širokým spektrem schopností letectva, protivzdušné obrany i pozemních sil. Musíme být schopni působit nejen v tradičních doménách, ale i v kyberprostoru a informačním prostředí," dodal a za nejvyšší prioritu označil pořízení prostředků balistické ochrany, taktické výstroje, ručních zbraní a přístrojů nočního vidění. Cílem velení armády podle něho je, aby se k tomuto problému po roce 2020 už nemuselo vracet.

Připravil: Vladimír Marek, foto: Miroslav Šindelář

Vánoční a novoroční přání

Ministr obrany ČR

Lubomír Metnar

Chtěl bych všem vojákům velmi poděkovat za práci, kterou odvádějí. Popřát jim hodně úspěchů, pevné zdraví a pohodu nejen v práci, ale i v soukromém životě. Jsem tady proto, aby se jejich, v některých případech nepříliš dobrá situace, změnila k lepšímu. Udělám všechno pro to, aby se jejich materiální zabezpečení zlepšilo.

Rád bych také poděkoval kolegům na Ministerstvu obrany i všem ostatním státním a občanským zaměstnancům za dosavadní přístup. V nadcházejícím období je s největší pravděpodobností čeká ještě větší objem práce než doposud. Ale věřím, že se s tím dokáží vyvídat. K tomu bych jim chtěl popřát do nového roku hodně zdraví a osobní pohody.

Náčelník Generálního štábu AČR

Armádní generál Aleš Opať

Vážení vojáci, občanští zaměstnanci a příslušníci aktivní zálohy,

rok 2018 byl pro nás rokem významným svými náročnými úkoly v zahraničních operacích, na mezinárodních cvičeních anebo spojenými se 100. výročí založení republiky, ale také velkými změnami. Jasně jsme definovali priority armády. Následující rok bude také náročný. Budeme systematicky pracovat na dosažení stanovených cílů. Věřím, že jako jeden tým jich společně dosáhneme.

Přeji vám všem klidné prožití vánočních svátků v kruhu rodiny a nejbližších. Letos jsme si smutně připomněli, jak náročnou a nebezpečnou službu plníme. Těm, kteří jsou v zahraničních operacích, přeji zdárný návrat domů a do té doby bezpečný průběh služby.

Akvize řeším každý den	2
Rozhovor s ministrem obrany Lubomírem Metnarem	
Lampart 2018	6
Hraniční vojáci v Polsku v rámci uskupení V4 nacvičovali obranný i útočný boj v prostoru Nowa Deba	
Když útočí Spiky	10
Dvoutýdenní cvičení mechanizované roty 42. mechanizovaného praporu ve vojenském újezdu Hradiště v Doupovských horách	
„Dvanáctka“ na Emergency	12
Prevence stojí hodně sil	16
Inspektorát NGŠ za deset let své existence předešel mnoha problémům	
Bolest, která není vidět	18
Psychické aspekty vojenské služby a nasazení v misích	
Dětské skupiny Ministerstva obrany ČR	22
Příprava na zátěž:	24
Funkční trénink – praxe (1. část)	
Diamantová válka	26
Pod vlajkou OSN	
Military Training Trends	28
Vojenský obor FTVS UK připravil již třetí ročník konference zaměřené na speciální tělesnou přípravu	
Kalendář pro dobrou věc	30
Vojenský fond solidarity vyhlásil před půl rokem fotografickou soutěž pro všechny vojáky a zaměstnance resortu Ministerstva obrany	
Hvězda 2. světové války	33
Vojenský historický ústav Praha obohatil muzejní sbírku o legendární vojenský letoun Douglas DC-3 Dakota	
Systém dálkového minování M136 Volcano	34
Technika a výzbroj	
Evropa vykročila k FCAS	36
Technika a výzbroj	
Konkurent pro letouny F-35	38
Technika a výzbroj	
Bezpečnost provozu	40
Jubilejní 10. ročník odborné konference obohatilo spoluorganizátorství s Vysokým učeníem technickým v Brně	
Přidejte se k nám a žijte zdravě s VoZP	42
Boje o Těšínské knížectví	44
Před sto lety byli naši legionáři prakticky z chodu nasazováni do bojů o slezské Těšínsko	
Rukávové znaky	46
Manuál vojenského profesionála	
Generál s cejchem Rakušáka	48
Alois Podhajský pomáhal budovat naši armádu takřkajíc od kolébky	

Ministr obrany Lubomír Metnar: Chtěl bych všem vojákům a zaměstnancům resortu popřát do nového roku co nejvíce pracovních úspěchů a osobní pohody

Akvizice řeším každý den

Koncem června letošního roku se funkce ministra obrany ujal Lubomír Metnar. Od té doby uplynulo téměř půl roku. A tak jsme ho požádali o určité ohlédnutí a zhodnocení toho, co všechno se podařilo udělat a co nás čeká v nadcházejícím roce 2019.

Během vaší nedávné cesty do Itálie u příležitosti stého výročí bitvy našich legionářů na Doss Altu jste v poměrně rychlém tempu vyběhl v Roveretu ke Zvonu míru. Patří sport k vašim koníčkům, věnujete se mu stále ještě aktivně?

Spíš bych řekl, že jsem se věnoval. Od okamžiku, kdy jsem se vrátil do politiky a kdy jsem začal pracovat ve státní správě, mi příliš času na mé koníčky nezbyvá. A tak spíše těžím z minulosti, kdy jsem měl, samozřejmě přiměřeně věku, poměrně dobrou fyzickou kondici a pravidelně jsem si ji udržoval.

Znamená to, že sport patřil dlouhá léta k vašim koníčkům?

Určitě.

Právě na té židli, na které nyní sedíte, mnozí z vašich předchůdců poměrně výrazně přibrali na váze. Nemáte obavy, že by vás něco podobného mohlo také potkat?

Tento trend už na sobě skutečně začínám pozorovat. Je to ale samozřejmě o té vnitřní sebekázni. Snad se tomu dokáži postavit.

Původní profesí jste policista...

Bývalý.

Ano bývalý, prošel jste určitým výcvikem a režimem blízkým tomu vojenskému. Představuje to pro vás nyní jistou výhodu?

Každopádně. Nejde jen o to, že jsem byl na vojně a prodělal vojenskou základní přípravu, během které jsem se musel naučit ovládat zbraň, určitou taktiku a zvládnout další ryze vojenské oblasti. Také během dalších etap mé policejní kariéry, kdy jsem sloužil u různých složek, jsem se z této oblasti mnohemu naučil. Prošel jsem i speciální zásahovou jednotkou, kde jsem prodělal výsadkový a potápěčský výcvik, střelbu ze speciálních zbraní atd. Takže během své kariéry jsem se s těmito záležitostmi setkal. A pokud je nyní mám nějakým způsobem řešit, tak vím, o co se jedná. Je mi jasné, v čem to mají vojáci těžké a s jakými úskalími se potýkají.

Odlišují se vojáci hodně od policistů?

Liší se to spíše podle odbornosti. Pokud bych posuzoval speciální služby, tak ta taktika je obdobná. Jsou tam shodné prvky týkající se například střelby a dalších oblastí. Pokud ale bychom srovnávali příslušníky jednotek vnitřní bezpečnosti, u níž jsem nějakou dobu také působil, tak tam samozřejmě určité rozdíly jsou. A to nejen ve zbraních, ale i v taktice. Prostě to má jiný charakter.

Když jste se po půlroce stráveném v čele Ministerstva vnitra dozvěděl, že jdete na Obranu, jak jste to přijal, byla to pro vás určitá výzva?

K těmto věcem přistupuji uvážlivě. Nejspíš to vyplývá z mé dřívější práce kriminalisty. Určitou dobu jsem nad rozhodnutím, které následovalo, přemýšlel. Uvědomoval jsem si, že nejsem a v minulosti jsem ani nikdy nebyl profesionálním vojákem. Na druhou stranu to ale pro mne byla výzva. Mezi těmito resorty existují určité průsečíky. Když jsem od premiéra dostal tuto nabídku, uvažoval jsem také nad tím, jak bych mohl přispět k řešení problémů, se kterými se Ministerstvo obrany potýká. O tom, kde tlačí tento resort pata, jsem samozřejmě věděl. Tyto záležitosti se projednávaly na vládě.

Na Vnitru jste působil nejen jako ministr, ale i jako náměstek. V čem se resorty Vnitra a Obrany podobají a v čem jsou naopak rozdílné?

To je dobrá otázka. Vidím samozřejmě celou řadu spojitostí, a to z hlediska bezpečnosti a obrany. Je ale možné najít i určité rozdílnosti. Nejde přitom jen o to, že Ministerstvo vnitra je větší z hlediska rozsahu a počtu zaměstnanců. Větší je i agenda, kterou obstarává. Ministerstvo vnitra obsahuje široké spektrum činností

A fakta

Lubomír Metnar se narodil 6. října 1967 v Olomouci. Po maturitě a vojenské službě nastoupil k Veřejné bezpečnosti. V letech 1992 až 1993 vystudoval Vyšší policejní školu Ministerstva vnitra ČR, v letech 1994–1998 absolvoval bakalářské studium na Ostravské univerzitě se specializací na ekonomiku, obchod a služby a v letech 2002 až 2004 magisterské studium na Pedagogické fakultě Ostravské univerzity. Od března 1988 do července 2011 pracoval jako policejní vyšetřovatel. Mimo jiné dělal vedoucího oddělení násilí odboru obecné kriminality Krajského ředitelství policie Moravskoslezského kraje. Od tehdejšího ministra vnitra ČR dostal medaili za to, že s týmem vyšetřovatelů dostal před soud pachatele žhářského útoku ve Vítkově, při němž byla těžce popálená malá Natálka. Na Policejním prezidiu absolvoval kurz „Assessment Centre – posuzovatel“ a v USA v Luisianě pod záštitou OSN Protiteroristický kurz „ATAP“ (Antiterrorism Assistance Program).

V roce 2011 se stal šéfem bezpečnosti strojírenského podniku ve Vítkovících. V červenci 2013 nastoupil na post prvního náměstka a později náměstka ministra vnitra. Od prosince 2017 do června 2018 působil jako ministr vnitra. Následně nastoupil do funkce ministra obrany ČR.

od bezpečnostních složek, přes legislativu, IT obory, veřejnou správu a další. Je toho tedy poměrně hodně.

Na Ministerstvu obrany toho sice není tolik, ale po zkušenostech, které jsem zde za těch několik měsíců získal, musím říci, že ty problémy jsou mnohem složitější, než byly na Ministerstvu vnitra.

Bylo pro vás po nástupu do funkce obtížné zorientovat se ve všech oblastech Ministerstva obrany?

Je to otázka přístupu a určité aktivity. Myslím si, že se mi podařilo do toho poměrně rychle proniknout. Ze své praxe jsem zvyklý hovořit o něčem, případně něco řešit pouze v oblastech, které znám. Moje krédo je, že mnohdy bývá problém v detailu. A právě proto jsem se snažil vždy tyto záležitosti zkoumat velice podrobně až do toho detailu.

Jedním z prvních úkolů, které jste si po nástupu do resortu stanovil, bylo seznámit se s útvary a jednotkami naší armády. Jak dalece jste v tomto směru pokročil?

Některé útvary jsem již navštívil. Jsem v tomto směru poněkud limitovaný časovými možnostmi. Nemalý prostor věnujeme totiž řešení akvizičního procesu. I v nadcházejícím období v tom ale hodlám pokračovat. S vojáky se setkávám velice rád. Chci vědět, s jakými problémy či nedostatky se potýkají jednotlivé specializace a odbornosti. Je to pro mne cenný zdroj informací.

Jaké jsou vaše dosavadní zkušenosti v tomto směru, jste spokojený s tím, co jste viděl, anebo se setkáváte s tím, že ty útvary jsou podfinancované?

Určité podfinancování při těchto cestách vnímám. Ono to zaznívalo i z některých vystoupení na nedávném velitelském shromáždění zaměřeném na vyhodnocení letošního roku. Nejčastěji se hovoří o záležitostech, které vojáky nejvíce trápí. Jedná se především o balistickou ochranu, ruční zbraně, spojovací prostředky. Nedostatky tohoto materiálu se nám již podařilo vyřešit. V brzké době by to měli pocítit i vojáci. Existuje ale řada dalších věcí týkajících se vybavení či vojenské techniky, na které se budeme muset zaměřit. A nejde jen o to. Některé útvary jsou dislokovány v nevyhovujících objektech. Také na to se budeme muset zaměřit.

Resort obrany je spojen s celou řadou zahraničních cest, se spoustou oficiálních politických a společenských akcí. Neodvádí vás právě tohle až příliš od řešení těch koncepčních otázek?

Nemám takový pocit. Myslím si, že i tyto záležitosti jsou nedílnou součástí práce ministra obrany.

Krátce po vašem nástupu do funkce došlo k útokům na české vojáky v Afghánistánu a s tím spojeným úmrtím. Jak moc složité bylo pro vás se s tímto vypořádat, seznámit s tím blízké mrtvých vojáků a veřejnost?

Během mé mnohaleté policejní kariéry zahynulo ve službě také několik policistů. Takže jsem něčím podobným v minulosti již prošel. Na něco takového se ale nikdy nedá zvyknout. Musím říct, že období po tragických útocích na naše vojáky bylo a stále ještě v určitém ohledu je nejtěžší v mém profesním životě. Kromě toho, že došlo k této tragické události, se člověk musí účastnit záležitostí, jež jsou s tím spojené a řešit je. Jednalo se například o transport ostatků vojáků do České republiky a následné smuteční obřady. V takové chvíli se lze těžko ubránit emocím.

Ta událost otevřela určitou diskusi a požadavky na stažení našich vojáků z této mise. Jak moc obtížné pro vás bylo s těmito oponenty jednat a přesvědčovat je argumenty?

Něco takového tady v minulosti nikdy nebylo. Bylo to poprvé, kdy došlo ke zpochybnění branné politiky této země. To pro mne a nejen pro mne bylo nové. Ani na vteřinu jsem ale nezaváhal, bylo mi jasné, že podobné požadavky jsou špatné. Naši vojáci samozřejmě přinesli oběť nejcennější a položili své životy, ale měnit na základě toho strategii a náš celkový přístup k zahraničním misím by bylo velmi nešťastné. Podobné diskuse určitě nepřispívají k dobrému jménu naší zahraniční politiky.

Před nedávnem jste osobně navštívil naše vojáky v Afghánistánu. Co vás v této souvislosti překvapilo, co bylo jiné, než jste si představoval?

Vzhledem k tomu, že jsem byl s touto misí a s ní souvisejícími vojenskými postupy poměrně dobře obeznámen, tak mne rozhodně nic negativně nepřekvapilo. Naopak s potěšením jsem sledoval vysoce profesionální přístup, organizovanost a samozřejmě také velice pozitivní hodnocení našich vojáků ze všech spojeneckých složek, se kterými jsem v této zemi jednal. S jejich mimořádným renomé jsem se ostatně setkal i při jednání ministrů obrany v Bruselu.

Podle některých analytiků představují největší hodnotu naší armády lidské zdroje, tedy dobře vycvičení a profesionálně připravení vojáci. Vnímáte to také tak?

Samozřejmě, to je jednoznačné. A právě za jejich profesionální přístup a velké nasazení bych jim chtěl poděkovat.

Jedním z největších problémů armády jsou akvizice. Myslíte si, že se s touto oblastí konečně podaří pohnout dopředu?

Kdybych o tom nebyl přesvědčen, tak bych tuto funkci nepřijal. Ze všeho nejdříve jsem se seznámil s touto oblastí a s problémy, které naše postupy komplikují. Věřím tomu, že se mi společně s mými spolupracovníky podaří tyto problémy překonat a že armáda a vojáci konečně budou mít to, co ke své službě potřebují. Modernizace armády se prostě rozjede a začne běžet v nějakém přijatelném modu.

Během dvou let by mělo dojít k výraznému navýšení vojenského rozpočtu. Nakoupit za tak velké finanční objemy efektivně a hospodárně zbraňové systémy a další potřebný materiál ale bude představovat něco, s čím se naše armáda v posledních třiceti letech nesetkala...

Neříkám, že to bude jednoduché. Musíme nastavit proces tak, aby se rozeběhly akvizice. Musíme nejen nakupovat včas, ale také hospodárně. Právě od toho jsme tady. Prakticky denně se o tom bavíme a myslím si, že i mí kolegové to pochopili. Pokud by se nám tyto otázky nedařilo řešit v nějakém rozumném horizontu, bral bych to jako neúspěch.

Vojáci ale mají přesto pocit, že všechno jde příliš pomalu...

Ano, s tím se občas také setkávám. Navenek to může vypadat, že se nic neděje, chtěl bych ale všechny ujistit, že celá řada odborníků, vedení resortu nevyjímaje, věnuje obrovské penzum času řešení akvizičních problémů. Rozumím tomu, že někteří lidé by si přáli, aby všechno bylo vyřešeno ze dne na den. Něco takového ale objektivně není možné. Je potřeba si uvědomit, že celý akviziční proces je již ze své podstaty poměrně zdoluhavý. Obsahuje řadu administrativních a nebojím se říci byrokratických aspektů. Je to i složitá procesně právní záležitost. A to nejen z hlediska národního práva, ale i evropské legislativy. Z toho vyplývají i určité časové lhůty. Poměrně dlouhou dobu jsem působil v soukromé sféře, tam tyto záležitosti mají jiné postupy a samozřejmě také jiný časový rozměr. Ve státní sféře má ale tento proces úplně jinou podobu. Znovu opakuji, i když to tak možná nevypadá, akvizicemi se zabývám prakticky denně. Například nákup radarů MADR, o jejichž pořízení se v resortu jedná nějakých dvanáct let, vyřešíme do konce letošního roku.

Ve své funkci jste od června letošního roku. Když se za sebou ohlédnete, s čím jste za toho půl roku spokojený a s čím již méně?

Spokojený jsem s tím, že lidé stále více vnímají důležitost armády a důvěřují jí.

A nespokojený? Představoval bych si, že některé záležitosti půjdou daleko rychleji, že spolupráce v rámci resortu bude intenzivnější. Právě nízká spolupráce a v některých případech dokonce nekomunikace jsou záležitosti, které se mi příliš nelíbí. Snažím se, aby se tohle změnilo, kolegové si to uvědomili a vyjeli ze zaběhnutých kolejí.

Jaké nejdůležitější úkoly nás čekají v příštím roce, s čím se bude muset resort Ministerstva obrany především vypořádat?

V příštím roce nás čeká především finální dotažení největších stěžejních akvizic. Abychom splnili modernizační a rozvojové projekty armády, se kterými počítá Koncepce výstavby AČR do roku 2025, budeme muset nejen v příštím, ale i v tom následném roce po té procesní stránce stěžejní veřejné zakázky dotáhnout do konce. Musíme si zároveň pohlídat naprostou transparentnost a legislativní čistotu tohoto procesu. Půjde ale i o to, aby v těch následujících letech dodávky byly plynulé a nic je nenarušovalo.

V minulých letech procvičovali vojáci součinnosti s příslušníky Policie České republiky a dalšími složkami příkrytí hranice v případě exodu migrantů. Je tento úkol i nadále aktuální?

Ano, tento úkol stále platí. Kulminace migrační vlny končila v roce 2016, kdy tyto úkoly byly prověřeny během několika společných cvičení. Za ochranu hranic odpovídá policie, pokud to nezvládá, pomáhá jí Celní správa. Když ale ani to nestačí, nastupují vojáci AČR.

Mezi odbornou veřejností se opakovaně objevují určité „zaručené“ informace o případném snížení výsluhových náležitostí či jejich zdanění. Je na tom něco pravdy?

Takové fámy musím důrazně odmítnout. Hovořil jsem o těchto zvěstech s premiérem i ministryní financí a chci všechny ujistit, že

o podobném záměru se nikdy nejednalo. Něco takového nepřipadá vůbec v úvahu. Žádné otevření zákona č. 221 o vojácích z povolání se nechystá.

Před nedávnem jste se zúčastnil jednání ministrů obrany zemí V4, které přišlo s myšlenkou vytvořit další vlastní bojovou skupinu. Co vás přivedlo k tomuto rozhodnutí?

Vyplnulo to z dlouhodobé spolupráce zemí V4. Diskutovali jsme otázky vytváření bojových skupin Evropské unie a došli jsme k závěru, že je v našich silách a schopnostech postavit každé čtyři roky do bojové pohotovosti takovou skupinu složenou výhradně z jednotek armád zemí V4. Myslím si, že jde o velice dobrý projekt, který významně přispívá ke zvýšení obranných schopností zemí Visegrádu.

Blíží se konec roku, vánoční svátky, co byste při této příležitosti vzkázal vojákům a zaměstnancům resortu?

Začal bych s přáním pro vojáky. Chtěl bych jim především velmi poděkovat za práci, kterou odvádějí. Popřát hodně úspěchů, pevné zdraví a pohodu nejen v práci, ale i v soukromém životě. Jsem tady proto, aby se jejich, v některých případech nepříliš dobrá situace, změnila k lepšímu. Udělám všechno pro to, aby se jejich materiální zabezpečení zlepšilo. V současné době se na ně společnost dívá úplně jiným prizmatem, než tomu bylo před lety. Vojáků si všeobecně váží a stejně si jich vážím i já. Rád bych také poděkoval kolegům na Ministerstvu obrany i všem ostatním státním a občanským zaměstnancům za dosavadní přístup. V nadcházejícím období je s největší pravděpodobností čeká ještě větší objem práce než doposud. Ale věřím, že se s tím dokáží vypořádat. K tomu bych jim chtěl popřát do nového roku hodně zdraví a osobní pohody.

Text: Vladimír Marek, foto: Autor a Radko Janata

Vážení čtenáři,

pomalou, ale jistě se blíží vánoční svátky. Žádné svátky neprožíváme v takovém spojení s rodinou jako Vánoce. O těchto svátcích chce být každá rodina pohromadě a radovat se ze vzájemné lásky. V této souvislosti bych rád nám všem připomenul, že zvláště o těchto vánočních chceme myslet na rodiny našich kolegů, kteří v tomto roce zemřeli na zahraniční misi v Afghánistánu – Martin Marcin, Kamil Beneš, Patrik Štěpánek a Tomáš Procházka.

Smrt je zkušenost, která se týká všech rodin bez jakékoli výjimky. Je součástí života, ale přece, dotkne-li se rodinných citů, nikdy neumí vypadat přirozeně. Pro rodiče je obzvláště těžké, když přežijí svoje děti. To odporuje elementární povaze vztahů, které rodině samotné dávají smysl. Ztrátou syna či dcery jako by se zastavil čas: otevře se propast pohlcující minulost i budoucnost. Celá rodina je paralyzována, oněmí. Prožíváme ztrátu Martina, Kamila, Patrika a Tomáše. Je to ztráta, která nás připravila o inteligenci, srdce, vůli, o někoho, kdo jednal spravedlivě a krásně. Každý, kdo je znal, měl by do hloubky rozjímat o stopě, kterou jejich život zanechal. Stopu, kterou zanechali u svých nejbližších, v armádě, v naší vlasti. Musíme do hloubky rozjímat, jaké semeno bylo jejich statečnosti zaseto pro jejich nejbližší, pro armádu a celou naši zemi a nechat vydat plody. A my chceme usilovat o to, abychom všechna zrna jejich odvahy, statečnosti a lásky dokázali následovat a napodobovat. Chceme se rozhodnout žít způsobem, který bude pokračováním jejich životů. Pokud se odhodláme pokračovat ve všem, co bylo v nich vznešené, dobré, pravdivé a svaté, pak je to naplnění jejich příkladu.

Co nám popřát do vánočního času? Čerpejme klid z vědomí, že spěch za vším, co považujeme za důležité, není vždycky tak důležité, jak se na první pohled zdá. To nejcennější bývá vetkáno do životů rodin. Berme svou práci, svou službu zodpovědně, avšak nezbožňme ji, nepřehlédněme to velké, co je skryté v malém a všedním. Když se podíváme na Betlém, tak u jesliček vidíme krále – Bible je nazývá magoi – mudrce a pastýře. Jsou tam moudří a prostí. Pokud jsme ztratili prostotu a nedošli moudrosti, pokud zůstáváme v jakési pyšné polovzdělanosti, nedovzdělanosti srdce, nenalezneme pokoj. Proto nám přeji, abychom dokázali objevit prostotu a moudrost. Tyto dvě sestry nám ukáží cestu tam, odkud prýští pokoj.

V letošním roce bude „půlnoční“ mše svatá slavena dne 24. prosince 2018 ve 23:59 hod. ve vojenském kostele sv. Jana Nepomuckého v Praze – Hradčanech (Kanovnická 5). Tuto mši svatou bude sloužit vojenský kaplan z Liberce kpt. Petr Šabaka. Další možností účasti na štědrovečerní mši svaté, která začíná v 19:30 hodin, mají návštěvníci VZ Ovčárna pod Pradědem. Na tomto místě bude přítomen hlavní kaplan AČR plk. gšt. Jaroslav Knichal. Všichni jste srdečně zváni.

hlavní kaplan AČR plk. gšt. Jaroslav Knichal

Foto: čet. René Rámiš

Ondráš

NESEME VÁM TU NOVINU

Vánoční koncert tematicky vychází ze zvyků a obyčejů spojených s dobou zimního slunovratu, radostného očekávání příchodu Spasitele, vánočních svátků a Nového roku. V pořadu zazní krásné zpívané i instrumentální koledy či pastorely, obohacené o lidovou betlémskou hru. Přijďte si zpříjemnit vánoční období a nechat se unášet poklidnými tóny v podání orchestru lidových nástrojů a zpěvu dívčího sboru.

13. prosinec 19:00

Vyškov, vojenský společenský klub posádky Vyškov, Víta Nejedlého

14. prosinec 19:00

České Budějovice KD Vltava

(nutné předem rezervovat na <https://www.cbsystem.cz/cs/>)

16. prosinec 19:00

Olomouc slavnostní sál Klášterní Hradisko

18. prosinec 18:00

Babice u UH Kulturní dům

19. prosinec 16:00

Praha kostel sv. Jana Nepomuckého

20. prosinec 15:40

Praha kostel sv. Jana Nepomuckého (hlavní koncert pro válečné veterány)

26. prosinec 16:00

Brno katedrála sv. Petra a Pavla

27. prosinec 18:00

Hostýn bazilika Nanebevzetí Panny Marie

28. prosinec 19:00

Ostrava katedrála Božského spasitele

Hraniční vojáci v Polsku v rámci uskupení V4
nacvičovali obranný i útočný boj v prostoru Nowa Deba

Lampart 2018

Vojáci ze 71. mechanizovaného praporu se zapojili do rozsáhlého cvičení, které si dalo za cíl prověřit zejména vzájemnou spolupráci a vedení boje. Díky velikosti prostoru, terénu, který je písčité a tvrdým přírodním a podnebním podmínkám bylo cvičení náročné jak na organizaci, tak i na přípravu. Mezinárodní prostředí pak mimo jiné prověřilo i jazykovou vybavenost vojáků v poli a ve velitelských strukturách.

„Mezinárodní cvičení Lampart 2018 řídí velitel polské brigády a jeho cílem je zdokonalit strany participující v silách NRF (NATO Response Forces, pozn.) v činnostech při plánování a vedení bojové činnosti v konfliktu vysoké intenzity, se zaměřením na statickou a manévrovou obranu a nastavení a ověření horizontálních i vertikálních informačních toků v rámci 21. brigádního úkolového uskupení,“ uvedl major Libor Tesař, zástupce velitele 71. mechanizovaného praporu. Do cvičení se zapojilo více než 250 českých vojáků s 60 kusy techniky. Vedle příslušníků 71. mechanizovaného praporu se účastní také vojáci 13. dělostřeleckého pluku, 22. základny vrtulníkového letectva, 103. střediska CIMIC a Velitelství výcviku – Vojenské

akademie. Zahraniční jednotky reprezentují především příslušníci polské, slovenské a maďarské armády. „Naším zásadním úkolem je vytvořit podmínky pro splnění úkolů certifikace pro fázi pohotovosti (STAND-UP), tedy prověřit systém velení a řízení manévrových jednotek v obranném a útočném boji a při dalších taktických činnostech a ověřit funkčnost informačních toků mezi brigádou sil velmi rychlé reakce NATO a 71. praporem úkolovým uskupením,“ dodal major Tesař.

Logistika a zázemí

Za hladkým průběhem celého cvičení stálo úsilí mnoha lidí a potřebná spolupráce se všemi, kteří cvičení připravovali a zabezpečovali.

Tomu všemu ovšem předcházela dlouhá a náročná organizace, včetně dlouhého přesunu jak po vlastní ose, tak po železnici. Mnoha-setkilometrové přesuny jsou pro vojáky již rutinou, leč nepřízeň počasí dokáže potrápiti i zkušené a ostřílené logistiky. Ne ovšem při cvičení Lampart. Několikadenní výstavba stanového tábora, hlavního místa velení, zázemí zahrnující spojení s Českou republikou za užití jednotky KIS, či muniční sklad byla pro tyto ostřílené borce samozřejmostí. Za zmínku stojí i zázemí pro stravování, polní kuchyně atp., jelikož i to je nezbytné. Mimochodem, kuchařům patří velká pochvala, protože i při návštěvě naší redakce v Polsku byla strava připravena lépe, než v mnohých restauracích.

Jídelní lístek na nadcházející dny, včetně uvedení alergenů, podtrhoval dojem z restauračního zařízení slušné kvality.

Stabilizační operace

Cvičení bylo připraveno pod taktickým námětem, který by mohl odpovídat reálné situaci, k jejímuž řešení by Česká republika vyslala své vojáky v rámci sil NRF, potažmo společných sil uskupení V4. Jednalo se o konflikt na území státu, v tomto případě Polska. Za této situace by bylo úkolové uskupení nasazeno do stabilizační operace, která měla pomoci v udržení dosaženého řešení a pokoje na daném území. Vojáci cvičili různá imitační cvičení, na jejichž základě byla pak posuzována připravenost jak dílčích jednotek, tak celého organismu úkolového uskupení. Ke standardním zadáním patřilo doprovázení a ochrana vojenských kolon převážejících materiál. Při nich docházelo k napadením a komplikacím, se kterými by se vojáci mohli setkat v případě reálného nasazení, což byla zajímavá zkušenost, nikoliv však výjimečná s ohledem na naše zkušenosti z prostředí zahraničních operací (Afghánistán, Mali...). Nicméně vojáci měli možnost vyzkoušet a porovnat rozličné vybavení, zbraně a především si osvojit a prohloubit jednotlivé postupy, včetně spojení a komunikace s velením.

Podpora cílových skupin

Součástí přípravy bylo rovněž procvičení jednotky psychologických operací PSYOPS. V rámci plnění úkolů patří zjišťování nálad místního obyvatelstva s následným získáním podpory a spolupráce stanovených cílových

skupin. Na základě námětu bylo nasimulováno několik reálných situací. Každá z nich byla v jistém ohledu jiná, každá vyžadovala maximální míru vzájemné spolupráce, nepodceňování pozorování okolí, ale i správné vyhodnocení aktuální situace a především orientaci v prostředí. To vše dohromady pomáhá vojákům získat nad územím převahu a v případě skutečného boje území získat zpět a situaci stabilizovat.

Ochrana proti zbraním hromadného ničení

Během cvičení se ke slovu také dostala četa OPZHN (Ochrana proti zbraním hromadného

ničení). Několikrát byl totiž imitován útok za použití chemických prostředků či nehoda s následným únikem z prostor skladů otravných látek. I v tomto případě dokázali specialisté svou připravenost a schopnost rychle reagovat na události. Navléci si ochranný protichemický oblek v BVP-2, zároveň dekontaminovat techniku a provést obhlídku není snadné, i s ohledem na malý prostor v těchto bojových vozidlech. Polská strana díky užití BVP-1 měla situaci podobně náročnou. Dekontaminace jednoho bojového vozidla zabrala zhruba dvacet minut. To vše za bedlivého pozorování inspektorů jak z řad AČR, tak i ostatních účastníků cvičení.

Angličtina nutná

Vzhledem k tomu, že jde o mezinárodní prostředí, je komunikace v anglickém jazyce základ. Naši vojáci jsou velice dobře připraveni a ve štábu zaujímají důležitou roli. Pro středí i vojáci z Polska, Slovenska a Maďarska jsou nám dobře známí již z předešlých let. Při úvodní ceremonii ocenil vzájemnou spolupráci i brigádní generál Ryszard Pietras, který nepochybně zmínil i cenné porovnání a předání zkušeností. „Všichni zde táhnou za jeden provaz, úkoly plní svědomitě a již zaujetí prostoru a rozbalení táborů proběhlo profesionálně. Počasí zde v tomto prostoru je náročné a o to lépe využijete vaši domácí přípravu,“ zhodnotil generál úvod cvičení, ale i logistickou přípravu. Mimochodem, stojí za zmínku i představení prostoru Nowa Deba, kde se cvičení odehrálo. Počátky výcvikového armádního prostoru je možné najít na začátku druhé světové války, kdy zde Wehrmacht, konkrétně 6. armáda pod velením polního maršála Pa-luse, cvičila na bitvu o Stalingrad.

Velí i ženy

Na základě řady scénářů, ale i neočekávaných situací, byla v Polsku simulována řada útoků na civilní, ale především pak vojenskou techniku. Jednou z mnoha žen v uniformě byla i kapitánka Kateřina Dědková, velitelka velitelské roty 71. mechanizovaného praporu, jejímž úkolem byla především ochrana zájmových prostor a komunikací. Tato usměvavá blondýnka se ukázala jako skutečná profesionálka při vedení obranných úkolů, jelikož ví, jak je důležité ochránit vojsko i civilní obyvatelstvo. „Naše nácviky vycházejí ze skutečných situací, na které jsou vojáci připravováni kupříkladu v rámci certifikačních cvičení do zahraničních misí. Zde vykonávají převážně hlídkovou činnost, jako je tomu například na základně Bagrám. Nejde proto pro nás o něco nového, jen se musíme seznámit s terénem, který je zde v Polsku písčité a poměrně členitý,“ uvedla kapitánka Dědková. Během čtrnácti dnů musela ukázat svoji profesionalitu a hlavně zajistit naprosto perfektní sladění jednotek, které se samozřejmě hodnotí. To se jí povedlo na výbornou a podpořila tak své další kolegy plnící úkoly v rámci Lampart 2018.

Bevka v hlavní roli

Osádky bojových vozidel pěchoty při odrážení útoku nepřítele například střelily z BVP-2 či nacvičovaly rozvinování mechanizované čety na vozidlech do bojové sestavy. To znamenalo potřebnou koordinaci s ostatní technikou na bojišti. Přesně řízená střelba na cíl a likvidace zbytků sil nepřítele byla hlavním de-vizou těchto v terénu poměrně rychlých prostředků. Písek leč i tak dokázal dost potrápiti a sundat z BVP-2 pás i přesto, že byla technika připravena na provoz v zimních podmínkách. Četa oprav tak měla možnost procvičit

A fakta

Hranický 71. mechanizovaný prapor Sibiřský začal v Polsku s intenzivní přípravou na rok 2019 až 2021, kdy bude zařazen do sil rychlé reakce NATO, již na začátku tohoto roku, přičemž v roce 2020 bude zařazen ještě do nejvyšší pohotovosti sil velmi rychlé reakce NATO, a to do VJTF (Very High Readiness Joint Task Force). Tyto jednotky jsou schopny ve velmi krátké době reagovat na potenciální hrozby pro členské země Aliance. Hranický prapor bude společně s prapory Španělska, Polska a Velké Británie součástí mezinárodní brigády VJTF, postavené na bázi polské 21. brigády Střelců Podhalaňských. Další nedílnou součástí této přípravy jsou tzv. Battle staff training (BST), tedy štábní nácviky, při kterých dochází ke sladění práce mezinárodních štábů. Štáb 71. mechanizovaného praporu a velitelé jednotek za pomoci počítačové simulace se BST účastnili kupříkladu již v polském Rzeszówě.

si opravy pásové i kolové techniky v podmínkách s teplotou hluboko pod bodem mrazu, ve vánici a hlavně v pisku. Tyto klimatické podmínky prověřují nejen odolnost vojáků a techniky, ale také kvalitu výstrojních součástek. A improvizace, což je vlastnost, která nám není cizí a i díky ní jsme schopni i s morálně starší technikou držet krok s „konkurencí.“

Plně připraveni

Hodnocení cvičení jako celku by šlo shrnout do pár vět. Naše jednotky se do Polska pravidelně vrací a zaujímají důležitou roli

ve velitelské struktuře i v oblasti vedení boje. Význam sehrává i vzájemná podpora se státy, které se cvičení účastní a jazyková příprava. Celkově cvičení Lampart ukázalo, že i se starší technikou v rukou zkušených vojáků lze konkurovat mnohem mladším zbraním a to zejména díky zkušenostem velení. Investice do vzdělávání vojáků a přípravy totiž zatím převládají nad nákupy.

Text a foto: Michal Voska

Domino

Čeští vojáci se již potřetí zúčastnili slavnostního pochodu válečných veteránů REMEMBRANCE SUNDAY, konaného u příležitosti Dne válečných veteránů. Přehlídka, kterou organizuje největší britská veteránská asociace The Royal British Legion, se konala přímo v srdci Londýna u pomníku Cenotaph za přítomnosti členů britské královské rodiny, premiéra a členů vlády. Přehlídka se účastní deset tisíc válečných veteránů, zástupců všech států Commonwealthu. Pro české veterány je účast na tak významné společenské akci velkou poctou, která jim byla udělena za historický i současný společný boj ve světových válkách a novodobých konfliktech.

Koncem října se v Domě armády Praha uskutečnil 1. metodický den asistentů právních poradců. Náčelník právní služby AČR plukovník gšt. Emil Horčíčka hovořil mimo jiné i o nově zřizovaném institutu asistentů právních poradců již zařazovaných do ČVO 82 v souladu s koncepcí rozvoje právní služby AČR 2025. Vedoucí starší právní asistent nadpraporčík Pavel Zelenka účastníky seznámil s plány rozvoje funkce asistentů právních poradců. Program doplnily navazující přednášky, kde se probíraly hlavní okruhy běžných činností asistentů právních poradců.

Dne 21. listopadu 2018 zemřel ve věku nedožitých 87 let plk. v. v. Miroslav Kváč, který se významně se podílel na budování atletiky, mimo jiné trenér světové rekordmanky v běhu na 800 metrů Jarmily Kratochvílové. V roce 2016 obdržel od Senátu Parlamentu ČR Medaili za zásluhy za tento přínos a za občanské postoje, které projevil jako voják v roce 1968 při okupaci země vojsky Varšavské smlouvy.

Dne 10. prosince 2018 jsme oslavili 70. výročí přijetí Deklarace lidských práv

K Mezinárodnímu dni lidských práv

Lenka Marečková,
hlavní inspektorka ochrany lidských práv v MO

Tak, jak právo upravuje prakticky všechny oblasti života společnosti a celé její fungování, lidská práva a principy, z nichž vyrůstají, představují základní interpretační hlediska. Nemůžeme správně vytvářet, interpretovat ani aplikovat jakékoli právní normy, pokud na ně nebereme zřetel. Jde o základ celého právního řádu.

Nejvyšší aspirací Deklarace bylo zajištění míru ve společnosti, mezi národy. Nakolik se nám podařilo tyto principy naplnit, vidíme všude kolem sebe. Deklarace – a později naše Listina základních práv a svobod – se pokusily zakotvit základní hodnoty, které měly zajistit svobodu, spravedlnost a mír, na základě vzájemného respektu, rovnosti, ochrany základních práv, lidskosti.

To, co můžeme udělat, co může dělat každý z nás, je implementovat tyto zásady do každodenního života, interpretace norem, nezapomínat na to, že základem naší ústavnosti jsou právě tyto hodnoty, že základní práva a svobody představují hodnotový systém České republiky, tak jak nakonec deklaruje sama Ústava v čl. 1, když říká, že „Česká republika je svrchovaný, jednotný a demokratický právní stát, založený na úctě k právům a svobodám člověka a občana.“ Od naší každodenní praxe

a pozornosti věnované těmto zásadám při aplikaci, případně i vytváření norem, se odvíjí, nakolik je to živá skutečnost anebo jen prázdňé prohlášení.

Armáda není „nedemokratická instituce“, a ani jako součást demokratického právního státu nemůže být. To, že je hierarchicky uspořádaná a platí v ní nedílná velitelská pravomoc, z ní ještě nedemokratickou institucí nedělá, a ani nemůže (i práva příslušníků ozbrojených sil stejně jako všech občanů republiky mohou být omezena pouze zákonem, a pouze pokud je takové omezení nezbytné). Naopak, základní úkol ozbrojených sil, **obrana státu, je (zák. č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany České republiky) definována jako souhrn opatření k zajištění svrchovanosti a územní celistvosti, ale i principů demokracie a právního státu.** Jejich ochranu má tedy přímo ve své náplni. Není třeba její charakter a poslání snižovat.

My všichni – ať vojáci nebo zaměstnanci, ale i občané této země – bychom měli pamatovat na to, že ochrana a dodržování základních práv a svobod je věcí a úkolem nás všech. Nejenom jako dárek k výročí Deklarace, ale i ten, co dáme sami sobě: od porozumění smyslu základů demokracie se odvíjí její zdraví, stabilita i síla, oproti slabosti, pokud je opouštíme nebo ignorujeme.

Když útočí Spiky

Nepřítel překročil státní hranice a postupuje směrem do vnitrozemí. Ozbrojené síly napadeného státu se aktivují a zároveň je posiluje jednotka sousední země. Tak začal scénář taktického dvoutýdenního cvičení mechanizované roty 42. mechanizovaného praporu, doplněného o mechanizovanou četu 37. Panzergrenadierbrigade 391 z posádky Bad Salzungen německého Bundeswehru, které se odehrálo ve vojenském újezdu Hradiště v Doupovských horách.

Na Hradiště dorazily přes dvě stovky vojáků a s nimi sedmdesát kusů techniky. Němci dorazili se čtyřmi bojovými vozidly pěchoty Marder, Češi se postavili nepříteli se šesti vozidly Pandur. Na řídicí věži bylo slyšet střídavě češtinu, němčinu i angličtinu. Doupovské hory ale opět ukázaly svou sílu a předvedly všechno, co umí. Mlhu, kdy nebylo vidět na krok, dešťovou průtrž, vítr, sníh i mrazivé noci a rána. Někdy se dopoledne na chvíli ukázaly i vlídné sluneční paprsky.

Po minometech následovaly střely Spike

Nepřátelský pohyb zaznamenala mechanizovaná rota 42. mechanizovaného praporu v prostoru Kozlovský kopec. Velitel ze svého stanoviště dává rozkaz k provedení palebného přepadu minometnou baterií. „Je to náš hlavní prostředek přímé palebné podpory mechanizovaných, tankových i protitankových rot,“ konstatuje velitel 42. mechanizovaného praporu podplukovník Daniel Cekul. „Po palebném přepadu minometné baterie pokračoval útok

na nepřítel z lafetovaných zbraní i za využití vysoce účinných protitankových řízených střel Spike.“

Německá armáda pod českým velením

Posádky čtyř německých vozidel Marder zaujaly palposty na levé straně, česká strana útočila na nepřítel bojovými vozidly Pandur zprava. Po krátké přípravě a rozdělení úkolů provedly společný útok a po přestřelce společně přemohly protivníka a vytlačily ho zpět za hranice. Koaliční partneři z Německa se svou mechanizovanou četou od 37. Panzergrenadierbrigade 391 z posádky Bad Salzungen Bundeswehru spolupracují se 42. mechanizovaným praporem velmi často. „Tato spolupráce je pro obě strany velmi důležitá, od sladění jednotek pod jednotným velením až po vzájemnou komunikaci, která probíhá po celou dobu v angličtině,“ upozorňuje podplukovník Cekul.

Počasí jako na houpačce

Po nočním přepadu a krátkém spánku se o půl páté ráno zahájil přesun vojáků

a techniky na nové stanoviště. To vše probíhalo opět za husté mlhy, která kopírovala kopce Doupovských hor. Ta také omezila následnou činnost cvičících vojáků na střežení prostoru a budování klamných palebných postavení, namísto provádění ostré střelby. Následný studený vítr sice rozehnal mlhu, ale vzápětí začalo pršet. Na Doupově se zkrátka musí počítat i s tím, že tamní klimatické podmínky nenahrají žádné z bojujících stran, zato obě mají možnost je využít proti nepříteli.

Záložní varianta trasy se vyplatila

„Po celou dobu jsou u cvičení přítomni rozhodčí, kteří dohlížejí nejen na bezpečnost, ale bedlivým okem pozorují a zaznamenávají do podkladů všechny skutečnosti vedení boje k závěrečnému hodnocení.

Ti také zaznamenávali každou situaci, která nastala. Při přesunu vojáků a techniky do určeného prostoru je vždy nutné počítat se záložními variantami trasy. To se vyplatilo právě tehdy, kdy cestu zatarasilo nepojízdné vozidlo. „Na všechno dohlížela skupina rozhodčích,

Domino

Začátkem listopadu se uskutečnilo v Dědicích slavnostní vyřazení 74 absolventů letošního posledního kurzu základní přípravy pro nové příslušníky aktivní zálohy a účastníky dobrovolného vojenského cvičení. Kromě absolventských certifikátů složili také vojenskou přísahu. Šestitýdenní základní kurz probíhal od 1. října u Centra základní přípravy Velitelství výcviku – Vojenské akademie Vyškov a účastníci během něj získali základní dovednosti pro přežití na bojišti.

V listopadu měli rodiče i děti možnost navštívit dětskou skupinu na pražském Velešlavíně. Zatímco děti zajímaly hračky a využily možnosti pohrát si s dětmi, které již skupinu navštěvují, rodiče si prohlédli budovu a zahradu školky a seznámili se s celým provozem zařízení. Dotazy rodičů, týkající se chodu zařízení i péče o děti, zodpověděla ředitelka zařízení Klára Bielová. Mnozí z rodičů využili příležitosti a rovnou požádali o zaslání žádosti o umístění dětí v dětské skupině.

Vojáci 25. protiletadlového raketového pluku se zúčastnili začátkem listopadu návčiku Národního posilového systému protivzdušné obrany České republiky. První fiktivní útok směřoval na chemický závod, na který teroristé zaútočili pomocí pronajatého vyhlídkového letounu. O několik dní později najeli odcizeným nákladním automobilem do hlavní haly jaderné elektrárny. V obou případech došlo k odpálení výbuštiny, kterou teroristé umístili na palubu letadla i korbu vozidla. Vláda ČR v reakci na události rozhodla o aktivaci části Národního posilového systému protivzdušné obrany ČR. Úkolem strakonických vojáků je v takových situacích zabezpečit protivzdušnou obranu objektům, které se mohou stát terčem útoku.

kteří sledovali všechny činnosti cvičících, zda jsou v souladu se schválenými taktickými postupy," informuje velitel praporu Daniel Cekul. „Po dosažení cíle přesunu začalo nepřetržité střežení nové základny a vysílání čet na patrolu do míst, kde byl vytipován možný výskyt nepřátel.“

Přepady pod rouškou noci

Při druhé patrole se podařilo vojákům díky termovizi zajmout nepřátelského vojáka. Po jeho přesunu na základnu byl vyslechnut a předán k dalšímu vyšetřování.

Ani v noci neměli vojáci volno. Tma zahalila okolí, to však aktivovalo nepřítele, který podniknul několik přepadů základny roty. „Žádné z nich však nebylo úspěšné, všichni splnili své úkoly na sto procent, nepřítel by neměl šanci," dodává podplukovník Cekul.

Ten vše sledoval ze svého ukrytého velitelského stanoviště. Došlo i na improvizovanou mapu bojiště v podobě plastického stolu. Před vlastní taktickou činností v prostoru se demonstrovaly na stole všechny kroky, které pak následovaly v terénu. Byly tam znázorněny i konkrétní části prostoru pro provedení léček, přepadů nebo průzkumu objektu. Výhodou této improvizované mapy je to, že v případě potřeby se dá v několika vteřinách zcela zničit a nepřítel nezíská při jejím objevení žádné informace.

Cvičení prověřilo sladěnost partnerů

„Toto cvičení kompletně prověřilo mechanizovanou rotu, jednotlivé prvky velení a zejména sladěnost a vzájemnou komunikaci s našimi německými partnery," konstatoval v závěru cvičení podplukovník Daniel Cekul. „Ostré střelby

jsou vždy vyvrcholením výcviku a dnes si vojáci mohli vyzkoušet k vedení boje i protitankové řízené střely Spike, které stále patří mezi naše vysoce účinné zbraně na současném bojišti pro ničení nepřátelské obrněné techniky.“

Text a foto: Jana Deckerová

„Dvanáctka“ na Emergency

Listopadový diář brigádního generála Zoltána Bubeníka, ředitele Agentury vojenského zdravotnictví Armády ČR, je doslova nabitý akcemi. Na tomto seznamu je mimo jiné rozšířena porada náčelníka GŠ AČR, Generálská rada, Válečná hra, doklady mikrostruktur a také noční služba na Emergency v Ústřední vojenské nemocnici v pražských Střešovicích.

Je sedm hodin večer. Do tmy modře září nápis Ústřední vojenské nemocnice. Jindy celkem rušný hlavní vchod je osiřelý, pár aut na parkovišti, ve vrátnici svítí světlo noční služby. Pohotovost pro nenadálé případy je v pavilonu vlevo za vrátnicí. Vcházím hlavním vchodem, kde jsou informace. Pokračuji dál do čekárny, zde posedává dvacítko pacientů. Mezi nimi i jeden voják v maskáčích. Nestačím se ani podívat na rukávový znak. Zrovna vychází sestra z kartotéky a odnáší připravené karty lékařům do ordinací.

Potichu jí hlásím, že nejsem pacient, ale že mám domluvené setkání s generálem Bubeníkem, který dnes slouží na urgentu. Jsme domluveni na reportáži o jeho noční službě. „Právě tam mířím, tak já vás ohlásím,“ říká mile sestřička. Během chvilky vychází generál Zoltán Bubeník z ordinace a zve mě dál. Cítím, jak mne probodávají pohledy čekajících pacientů. Přišla jsem přece poslední...

„Zeptáme se jich, zda nebude pacientům focení vadit. Je tam jeden Holanďan, takže tu budeme mít i zahraniční pacienty, nechybí ani jeden voják,“ usmívá se generál Bubeník.

19:05 hodin

Přichází mladá slečna. Lékař se představí jménem a zeptá se na potíže. „Mám problémy s průduškami, začíná se mi trochu hůře dýchat a mám obavu z dnešní noci,“ říká první pacientka.

Sestřička mezitím měří teplotu. Generál Bubeník zjišťuje další příznaky, píše zprávu a určuje medikamenty.

19:25 hodin

Jako druhý přichází do ordinace voják v maskáčích, kterého jsem zahlédla v čekárně. „Dobry den pane generále,“ zdraví lékaře za stolem. Tady to vypadá na vysokou teplotu a začínající anginu. „Nedá se nic dělat, dojedu na útvar nahlásit nemoc a už se těším, až zalehnu,“ říká s receptem na antibiotika v ruce voják.

19:40 hodin

Pak přichází Holanďan. Perfektní angličtinou Zoltán Bubeník zjišťuje potíže pacienta. Zase to vypadá na infekci horních dýchacích cest, kašel a silnou bolest hlavy. Následuje doporučení klidu na lůžku, opět s předepsanou medikací.

20:00 hodin

Následuje chvilka klidu, ostatní pacienti jsou už v péči dalších lékařů. Máme tedy čas na krátký rozhovor.

„Na urgentním příjmu ÚVN jsem začal sloužit na podzim roku 2012. V té době jsem byl ve funkci zástupce ředitele odboru vojenského zdravotnictví. Zpočátku dvakrát do měsíce, poslední tři roky se snažím skloubit post ředitele Agentury vojenského zdravotnictví s alespoň jednou službou měsíčně,“ vysvětluje generál. „Pro mne to znamená reálný kontakt s akutním pacientem, navíc neznámým, což nás lékaře udržuje v bdělosti a ostražitosti. Prostě pacient takříkajíc z ulice, kde kromě jiného musím řešit i jeho sociální status, příbuzenské vztahy, kdo se o něj doma postará atd. Jako pro všeobecného lékaře mi služba zde poskytuje možnost využití všech moderních diagnostických metod, rady kolegů-specialistů v oborech interní lékařství, ARO, neurologie a podobně.“

Nemálo pacientů na urgentním příjmu spadá do odbornosti všeobecného lékaře. Komplikované případy jsou směřovány přímo na urgentní halu, případně končí v péči traumatologa či

chirurga. „Mojí doménou jsou všechny druhy bolestivých syndromů, ať již hlavy, zad, ledvinové nebo žlučnickové koliky, ale velmi často i nemoci horních cest dýchacích, angíny, různé typy zánětů – vše co je v gesci všeobecného lékaře,“ upozorňuje Zoltán Bubeník. „Nejvíce mi utkví v paměti pacienti, které v noci, obvykle mezi druhou až třetí hodinou, přiváží sanita rychlé záchranky. Mnohdy se nestačím divit. Mají totiž potíže již týden, právě tuhle noc se to ale nedá vydržet. Každodenní víno jim nechutná, a hlavně – u obvodáka je narváno a jim se nechce čekat. Sanita kvůli těmto případům nemůže jet pro dědu v těžkém stavu, který si řekne, že nějak do rána vydrží. Je mi z toho smutno, ale nemohu to na sobě dát znát a jen tak tomu pacientovi, který zneužil služby RZP, vynadat a odkázat ho na další den.“

20:20 hodin

Do ordinace přichází starší paní. Jde o močovou infekci. Po testu se to i potvrzuje. Lékař opět píše zprávu pro pacientku a zároveň dostává recept s medikací. „Na Kulaťáku funguje noční lékárna, bylo by dobré, kdybyste začala léky užívat hned,“ říká generál Bubeník.

20:40 hodin

Opět máme chvíli, kdy je prázdná čekárna. Pacienti nejspíš netuší, že jsou v péči brigádního generála, navíc i ředitele Agentury vojenského zdravotnictví AČR. Podle Zoltána Bubeníka paradoxně vojáků do této služby moc nepřijde. Přednostně prý využívají Center zdravotních služeb AČR. Pokud už ano, tak mají opravdu vážnější potíže. Případně přijdou po službě. „Mého jména a hodnosti si většinou všimnou až na razítku na lékařské zprávě, a to jsou pak úsměvné situace, kdy zejména bývalí vojáci, kteří často popisují, jak zde v ÚVN leželi jako vojáci základní služby za bývalého režimu, tak ode mne odchází pomalu s větou: dovolte mi odejít. Minule mne potěšila starší paní ráno při odchodu ze služby, že jestli nejsem náhodou ten brigádní generál a doktor? Moje povytažené obočí značilo otazníky – a paní mi odpověděla, že jsem jí asi před třemi lety pomohl

od bolesti zad, od té doby má pokoj, a že mne viděla v časopise Vojenské zdravotní pojišťovny jako předsedu Správní rady, takže si časopis dala do vitríny hned vedle talířku s nápisem: Kde Bůh hospodaří, tam se dobře daří. Tak na to jsem nedokázal reagovat jinak než úsměvem a potřesením ruky,“ usmívá se generál.

23:30 hodin

Do ordinace přichází starší pán v doprovodu manželky. „Hrozně ho bolí záda, už neví, jak si sednout, ležet nemůže, nevím si s ním rady,“ hlásí paní. Lékař opět pacienta opatrně vyšetřuje a zjišťuje další podrobnosti a po výsledku rentgenu, který vyloučí úraz, určuje léčbu.

23:50 hodin

Další chvíle klidu. Podle Zoltána Bubeníka pro lékaře, který pracuje v oblasti velení a řízení, je každý kontakt s pacientem jakási adrenalinový. Už jen proto, že to není jeho denní funkční náplň. Je dobré si ale udržet erudici, pokud by debatoval s kolegy jen v teoretické rovině, ztrácel by kredit.

V poslední době roste nejen agresivita pacientů, ale i jejich doprovodu. Po známém incidentu s ozbrojeným pacientem v ÚVN, který se odehrál asi před třemi lety, se zpřísnily bezpečnostní podmínky. Zdravotnický personál je poučován, jak se zachovat ve vypjatějších situacích. Navíc je přítomna bezpečnostní služba. „Vadí mi spíše taková ta druhotná agresivita – já jsem pacient a vy se o mne musíte postarat. Přitom se třeba jedná zakousnuté klíště, které našel v neděli dopoledne a k jeho odstranění vyrazí o půl třetí ráno, protože se mu to zrovna hodí. Do této kategorie patří pacienti, kteří si sami stanoví diagnózu. Přicházejí s přesným požadavkem na lék, o kterém se dočetli na internetu. My jsme přitom zde od toho, abychom laskavě potvrdili jejich diagnózu a lék mu přepsali,“ upozorňuje generál Bubeník. V listopadu letošního roku se generál stal předsedou Výboru náčelníků vojenských lékařských služeb COMEDS. Je to, jak říká, pro něho především odpovědnost, prestiž a výzva. Zároveň ale také ohromná čest a pokora.

Pocta zdravotnické službě české armády a vrchol kariéry vojenského lékaře. „Vím také přesně, čeho bych chtěl v této funkci dosáhnout. A sice potvrzení, že naší práci ve prospěch podpory vojsk myslíme vážně, dokážeme se prosadit i v mezinárodním měřítku a spolupracovat zejména na regionální úrovni. Mým styčným důstojníkem bude maďarský lékař – plukovník, se kterým se osobně znám téměř deset let. Částečně bych chtěl udávat také směr rozvoje zdravotnické alianční komunity na příští tři roky,“ zdůrazňuje ředitel agentury. „Pokud máte kolem sebe kvalitní tým, a to ať již ve vedení Agentury vojenského zdravotnictví, ve Správní radě VoZP, nebo od nejbližších dnů v alianční funkci, tak jde všechny tyto funkce skloubit. Musíte lidem ukázat směr a podpořit je v nelehké práci. Vždyť čelil výzvám, řešit problémy – to je to, co nás posouvá vpřed. Ne pouze plnit shora nalajnované úkoly a být spokojený s tím, že mám odpoledne čistý stůl.“

Závěrečné finále – 6:00 hodin

„Nevím, zda je to takzvaný generálský efekt nebo tím, že tu jste vy, ale tak klidnou noční službu už dlouho nepamatují,“ říká kolem šesté hodiny ráno generál Zoltán Bubeník. „Opravdu, za poslední dva, tři roky jsem ještě nezažil, že po půlnoci do rána by nepřišel žádný pacient. Většinou se stává, že dopíjím večer uvařenou kávu až ráno a svačinu sním až po službě.“

Text a foto: Jana Deckerová

A fakta

Brigádní generál Zoltán Bubeník
ředitel Agentury vojenského zdravotnictví sekce podpory MO

Od listopadu 2018 řídí Výbor náčelníků zdravotnických služeb Severoatlantické aliance (COMEDS – Committee of the Chiefs of Military Medical Services in NATO). Do této funkce byl zvolen v Bruselu na 48. zasedání COMEDS a předsedat výboru bude příští tři roky.

Rozhovor s plukovníkem Miroslavem Svobodou o budoucnosti 22. vrtulníkové základny

Staronový velitel

Po dvou a půl letech ve funkci velitele 22. základny vrtulníkového letectva Sedlec, Vícenice u Náměště nad Oslavou odchází plukovník Petr Čepelka do Prahy, kde bude zastávat post zástupce ředitele sekce rozvoje sil na Ministerstvu obrany. Právě tato sekce řeší mimo jiné i nákup nových víceúčelových vrtulníků, které by měly nahradit bojové vrtulníky Mi-24. Se staronovým velitelem, plukovníkem Miroslavem Svobodou, se podíváme na aktuální stav základny, ale i na budoucnost.

Pane plukovníku, jak dlouho jste spolupracoval s vaším předchůdcem a v jaké kondici vám základnu předal?

S plukovníkem Čepelkou jsem se potkal již 18 let nazpět. Spolupráce na základně se datuje od roku 2014, kdy plukovník Čepelka vykonával funkci velitele křídla a já byl pověřen velením. Následně pak v roce 2016 se plk. Čepelka vrátil ze studií v USA a přebíral velení základně těsně před mým odjezdem do zahraniční mise v Afghánistánu. Je to jeden z kolegů, se kterým byla vždy naprosto perfektní, profesionální spolupráce a já jsem si tuto spolupráci doslova užíval. Základna je ve velice dobré kondici, mnohé aktivity včetně mezinárodních cvičení hovoří za vše.

V případě vaší základny jsou často skloňovány akviziční procesy s ohledem na zastarávající techniku. V jaké fázi se akviziční proces nachází a jaká je životnost stávající techniky?

Je třeba si uvědomit, že vrtulníky typu Mi jsou sice koncepčně relativně staré, ale vrtulníky na naší základně jsou poměrně mladé. Česká republika je získala v rámci deblokace dluhu Ruska v roce 2005. Životnost vrtulníků je při splnění předepsané údržby a pracích řádově do třiceti let. Co se týče možné náhrady, o tom bych nyní nerad hovořil, vše je otázkou výběrových řízení Ministerstva obrany, naše základna se samozřejmě k tomu vyjadřuje s ohledem na potřeby do budoucna. Nyní tedy musíme pracovat s tím, co máme, co má armáda a navíc do těchto strojů investujeme nemalé finanční prostředky, včetně modernizačních balíčků. Dá se tedy říci, že za určitých podmínek mají před sebou ještě poměrně dlouhý čas užívání.

V úvodu jsem zmínil, že jste staronový velitel, jelikož jste již této základně velel. Jaké máte ambice se základnou a kam se vaše kariéra ještě bude ubírat?

Byl jsem určen do pozice velitele. Netajím se tím, že moje ambice dále pokračovat v armádě nejsou, pokud by nastala nějaká výjimečná situace. Jsem rozhodnut ukončit

svoji vojenskou kariéru po desítkách let aktivní služby (téměř 35 let, pozn.red.). Původně mi závazek skončil na konci května příštího roku, nicméně souhlasil jsem s dočasným převzetím funkce velitele, což mělo svoji logiku vzhledem k předešlým letům a aktuální situaci. Je tedy zřejmé, že během příštího roku dojde k předání základny novému veliteli, přičemž i mě skončí na konci příštího roku prodloužený závazek.

Armáda je poměrně atraktivním zaměstnavatelem. Jak si základna vede v regionu s ohledem na nábor vojáků? Mnohdy je bolístkou zejména obsazení specializovaných pozic.

Tato bolístka je i naší bolístkou, protože příprava specialistů, úzkých specialistů, konkrétních odborností je dlouhodobá a poměrně drahá. Plánujeme rámcově pět let dopředu, respektive výstupy máme až za pět let. Řada okolností se ale může zásadně změnit, vezmeme-li například celosvětovou krizi, snižování rozpočtů, menší nábor, tak jako následný efekt za uvedenou dobu přípravy je logicky i menší výstup v podobě připraveného personálu. Stav personálu je zřejmý a samozřejmě ten personál nejde vyprodukovat ze dne na den. Když se bavíme o pozicích, které jsou řekněme méně náročné na výcvik a na přípravu, tam máme téměř stoprocentní stav naplněnosti. Naše základna je atraktivním útvarem AČR, je atraktivním zaměstnavatelem regionu Vysočina a to se odráží na tom, že nemáme problém získávat tento typ personálu. My máme problém získávat specialisty. Při výběru specialistů se

zaměřujeme na skupinu studentů, tedy zejména vysokoškoláků, popřípadě středoškoláků s určitým zaměřením. To jsou naše cílové skupiny tak, abychom člověka dokázali motivovat, připravit a pak co nejdříve využít ke vzájemnému prospěchu.

Jsmo na konci roku 2018. Jde o klidný čas pro základnu, či nastává hektické období příprav, plánování a účtování?

V nadcházejících měsících, tedy závěr kalendářního roku, je vždy náročné období pro management, pro velitele, pro základnu, poněvadž se připravuje nový plán, který je pro nás zásadní. Na základně poběží od nového roku život tak, jak jsme zvyklí, musíme se nachystat na několik mezinárodních cvičení, kupříkladu Dark Blade v květnu příštího roku.

Co popřejete základně a co vzkážete svým podřízeným v závěru své dlouholeté vojenské kariéry?

Mám před sebou ještě více než rok, tudíž na děkování je ještě čas. Věřím, že kolegové, ať podřízení nebo nadřízení, co mi doteď pomáhali, mi budou pomáhat i nadále. Taktéž s kolegy plukovníkem Čepelkou se ještě mnohokrát potkáme, nicméně bych chtěl poděkovat příslušníkům základny jako celku za jejich práci. Rovněž si vážím všech, kteří pracují ve prospěch základny na jakémkoliv stupni, jednájí korektně a otevřeně. Je pro mě radost být součástí takového týmu.

Kurz pro přípravu civilního personálu NATO absolvovalo ve Vyškově dvacet cizinců

Do misí připraveni

Vojenský újezd Březina se stal dějištěm kurzu zvládnání krizových situací v nebezpečných oblastech. Nejde o vojáky, ale o civilní pracovníky, kteří se pod hlavičkou NATO zanedlouho vydají do misí například v Afghánistánu či Mali. Takzvaný kurz přežití každoročně organizuje Velitelství výcviku – Vojenská akademie Vyškov a je veden v anglickém jazyce.

Zájemci museli nejdříve projít náročnými fyzickými a psychologickými testy. Jejich výběr byl organizován v linii NATO dle aktuálních potřeb, především pak s ohledem na brzké nasazení v zahraničí. Část bude působit v Afghánistánu, Mali, ale i na dalších místech světa, kde je pohyb mnohdy rizikový a je třeba umět zvládat stres a vypjaté situace. „Týdenní kurz si klade za cíl připravit tyto civilní zaměstnance, mnohdy bez předěšlé vojenské služby, na výjezd do oblastí se zvýšeným výskytem bezpečnostních rizik. Všechno, čím si u nás frekventanti kurzu projdou, pochází z našich zkušeností, které kromě jiného získáváme během zahraničních misí Armády České republiky,“ přiblížil program velitel kurzu major Ivan Škatulár. Obdobný kurz je organizován i pro novináře a humanitární pracovníky. Od roku 1994 jím prošlo bezmála 500 osob.

Umět se domluvit

Kurz je veden v angličtině, jelikož drtivá většina jeho účastníků jsou cizinci. Pro ně je tak náročné nejen vypořádat se s vypjatou situací, kdy na ně útočník křičí česky i anglicky, ale musí umět pochopit i to, co

agresor žádá a dokázat se s ním rozumně domluvit s ohledem na svoji bezpečnost. To nebylo vždy snadné, pohrůžka násilí, střelba do vzduchu a zastrašování zde hraje důležitou roli. Ačkoliv jde o kurz, tak je každý účastník vystavován stejným, či podobným metodám výslechu, jako kdyby šlo o skutečnou, traumatickou situaci. Například zadržení na checkpointu či únos ozbrojenci. Neméně důležitá je i správná orientace v neznámém terénu za ztížených podmínek, zásady přežití, základy ochrany proti zbraním hromadného ničení, základy první pomoci či budování úkrytu. Mnoho prostoru je věnováno kupříkladu i překonání minových polí, účastníci se učí jak miny nalézt a jak dokázat tuto smrtící nástrahu překonat. Kromě toho všeho jsou vystaveni i ukázkám poprav, mučení a ponižování.

Ohlasy účastníků

„Nemyslel jsem si, že vše bude tak realistické. Skutečně je vše nachystané tak, jak to může vypadat ve válečných oblastech. Teď se už nenacházíme v bezpečné České republice, ve Vyškově, ale zažíváme pocity nebezpečí, ohrožení života a strachu. Vše je realistické

a díky instruktorům a celkovému provedení kurzu si dovedeme představit, jaká ohrožení mohou ve světě číhat. Kurz postupně gradoval, sáhl jsem si na dno svých fyzických, ale i psychických sil. Ale vím, že díky této přípravě budu nejen připravený čelit nebezpečí, ale stanu se i tak trochu jiným člověkem, uvedl jeden z účastníků. V závěru kurzu obdrželi účastníci certifikát, který není pouhým cárem papíru, ale dokladem náročné, týdenní přípravy. Drtivá většina bude během několika měsíců plnit úkoly v rámci mise Resolute Support v Afghánistánu, ale také v Iráku, Mali a dalších zemích Afriky. Samozřejmě to vše beze zbraní.

Text a foto: Michal Voska

Inspektorát NGŠ za deset let své existence přešel mnoha problémům

Prevence stojí hodně sil

Deset let pro člověka není tak mnoho, ale pro organizaci právního a preventivně-kontrolního charakteru je to už rozhodně moment k zastavení a ohlédnutí, analyzování dosavadní činnosti. V říjnu letošního roku si Inspektorát NGŠ připomněl 10. výročí svého založení odborným sympoziem pod vedením zástupce NGŠ-inspektora AČR generálmajora Jaroslava Kociána. Při tomto slavnostním setkání se hodnotila nejen uplynulá léta působnosti, ale došlo i na představení vizí dalšího dlouhodobého rozvoje.

Byla prezentována stoletá historie inspekční činnosti a právní podpory v naší armádě. Přitom byl zdůrazněn historický odkaz generálů justiční služby Jaroslava Kunze (1869–1933) a Bohuslava Ečera (1893–1954), který je současně patronem právní služby české armády. Pět zakládajících příslušníků Inspektorátu NGŠ bylo oceněno pamětní mincí NGŠ AČR za významný a dlouhodobý přínos a za obětavou práci pro rozvoj AČR a byl jim předán Laudy Memorabilis.

Inspektorát NGŠ byl založen dne 1. října 2008 jako nezávislý právní a preventivně-kontrolní orgán NGŠ AČR odpovědný za realizaci právní podpory a vnitřní kontroly v rozsahu stanovené působnosti NGŠ AČR u útvarů a zařízení naší armády. Je organizačně členěn na prvek kontroly a prvek právní podpory. Pro zajištění právní podpory velitelů jednotlivých organizačních celků AČR proto bylo vytvořeno právní oddělení jako vrcholný orgán právní služby Armády České republiky, jehož vedoucí je současně i právním poradcem NGŠ AČR a náčelníkem právní služby AČR, který odpovídá za její odborné a metodické řízení.

„Žádný velitel si v současné době nedokáže bez právníka představit svoji činnost, zejména pak při plnění úkolů v zahraničních operacích,“ konstatuje generálmajor Jaroslav Kocián, zástupce NGŠ-inspektor AČR. Z každodenní rozsáhlé agendy v oblasti zajišťování právní podpory lze zmínit například řešení nespočtu správních řízení, škod, žádostí,

stížností, vydávání stanovisek, připomínkovaní právních norem a vnitřních předpisů a podíl na tvorbě technických dohod a mezinárodních ujednání. Důležitou oblastí, v které je právní podpora poskytována, je také právo ozbrojeného konfliktu.

Právní oddělení dále plní úkoly v oblasti stabilizace personálu v právní službě, a to

především při zřizování a obsazování nových pozic právních poradců, ve výchově a vzdělávání příslušníků právní služby a dalších požadavků vyplývajících z koncepce rozvoje právní služby AČR. Obdobná působnost je rovněž realizována ve vztahu k nově zřizovaným pozicím asistentů právních poradců.

„Další významnou činností právního oddělení je zajišťování vzdělávání příslušníků AČR v oblasti mezinárodního humanitárního práva, a to ať už organizováním odborných mezinárodních konferencí (V4) a seminářů, kurzů a přednášek, tak účastí na odborných konferencích, v mezinárodních pracovních skupinách a vojenských cvičeních,“ pokračuje generál Kocián. „Získané vědomosti pak příslušníci právní služby uplatňují při každodenním plnění úkolů, zejména pak při vykonávání funkce právního poradce v zahraničních operacích.“

Působností oddělení kontroly je šetření příčin vzniku mimořádných, vážných a důležitých událostí a incidentů, poskytování součinnosti orgánům činným v trestním řízení a spolupráce s orgány vnitřní kontroly resortu obrany, realizace vnitřní kontroly z pověření ZNGŠ-inspektora AČR, vyřizování stížností, petic, návrhů a žádostí. Pro představu, za celé období působnosti se příslušníci oddělení kontroly zabývali více jak 450 podněty, které měly charakter stížnosti nebo petice nejen vojáků z povolání, občanských zaměstnanců, ale i občanů České republiky. Přijaté podněty byly buď přímo prověřovány, nebo dozorovány, aby byly veškeré informace v obdržených podnětech řádně prošetřeny. V případě zjištění nedostatků nebo pochybení ze strany řídicích nebo velitelských orgánů pak byla navrhována opatření k nápravě.

„Příslušníci tohoto oddělení se zaměřují také na preventivní plánované kontroly, tedy zjišťování kritických stavů a rizik, které by dříve či později mohly vést k vážné události,“ vysvětluje generálmajor Jaroslav Kocián.

Takovýchto kontrol se celkem uskutečnilo 127. V této oblasti je trend jednoznačný, prosadit kvalitu proti kvantitě. K zjišťování kritických stavů a rizik oddělení kontroly provádí i anonymní dotazníkové šetření, jehož výsledky velmi oceňují především velitelé. Prevence stojí hodně sil. O to víc bolí, pokud dojde na vážné události, někdy i s tragickými následky. Pak nezbyvá, než zodpovědně přispívat k šetření orgánů činných v trestním řízení, řádně analyzovat příčiny a poučit se, aby se něco podobného neopakovalo. V rámci kontrolní činnosti se příslušníci oddělení kontroly zaměřují také na metodickou pomoc kontrolovaným složkám, aby se ujednily výklady vnitřních předpisů. Zkušení kontrolní pracovníci jsou kontrolovanými součástmi AČR respektováni a jejich vztahy jsou na profesionální úrovni. Nepsaným křídlem kontrolních pracovníků je zkušenost, objektivnost, zodpovědnost a úcta k vojenskému profesionálovi.

„Kromě svých profesních aktivit musí příslušníci Inspektorátu NGŠ absolvovat jako všichni příslušníci české armády tělesnou a střeleckou přípravu,“ říká závěrem generál Kocián. „Jejich vojenská odborná příprava probíhá po celý rok, navíc je pro ně organizována speciální tělesná příprava v zimních i letních podmínkách. A instruktory příslušníky Inspektorátu NGŠ, ani mě, jako ZNGŠ-inspektora AČR, v žádném případě nešetří.“

Text: pplk. Radislav Obadal, foto: archiv Inspektorátu NGŠ

A rozhovor

Při příležitosti této výroční události jsme požádali ZNGŠ-inspektora AČR genmjr. Jaroslava Kociána o krátký rozhovor.

„Co pro Inspektorát NGŠ dnes znamená deset let historie?“

„Historie – zkušenost nám potvrdila vysokou odbornost právníků a kontrolních pracovníků, nezastupitelnost, tradici, kontinuitu, spolehlivost a neměnnost širokého spektra-portfolia působnosti a jeho konečné dobré jméno. Práce příslušníků Inspektorátu NGŠ je nesmírně odpovědná. Je významným dílem v celkové mozaice, na které záleží rozvoj Armády ČR správným směrem. Poděkování za rozvoj Inspektorátu NGŠ patří zakládajícím, bývalým, ale především současným příslušníkům.“

„Co zásadního se vám při působnosti na této funkci podařilo?“

„Především stanovit dlouhodobou koncepci obou pilířů a vytvořit karierní řád ve sféře právní služby. Dnes má každý příslušník Inspektorátu NGŠ svoji perspektivu na několik let dopředu, což značně motivuje. Významně také vnímám zlepšení spolupráce s organizačními celky Ministerstva obrany České republiky.“

„Jakým výzvám Inspektorát NGŠ do budoucna čelí?“

„Je to především zabezpečení přechodu do nové organizační struktury Generálního štábu Armády České republiky. S tím souvisí také jazykové vzdělávání. Závěrem bych Inspektorátu NGŠ popřál, aby byl nadále servisní organizací pro potřeby naší armády a všem jeho příslušníkům mnoho úspěchů do další dekády.“

Domino

Ve věku 90 let zemřel 11. listopadu válečný veterán a majitel přerovského podniku Meopta-optika plukovník v. v. Paul Rausnitz. Jeho rodina emigrovala v roce 1939 do Polska a po vypuknutí 2. světové války odešla nejprve na Ukrajinu, poté do Uzbekistánu. V srpnu 1942 byl Rausnitz prezentován společně s rodiči a dvěma bratry jako dobrovolník u 1. čs. samostatné brigády v Buzuluku. Byl zařazen do čety elévu náhradní roty, kde sloužil jako spojka a řidič. V roce 1946 odešel do New Yorku, kde spolu s bratry založil firmu Wepra a importoval za oceán českou bižuterii. Po roce 1989 se vrátil do republiky a během privatizace převzal podnik Meopta. V roce 2013 mu prezident republiky udělil Medaili za zásluhy I. stupně v oblasti hospodářské.

V areálu Základní školy Janského v Praze 5 proběhl pod záštitou ředitele Ředitelství speciálních sil MO brigádního generála Pavla Koláře druhý ročník Army testu „Best of!“. Dopoledne si test vyzkoušela veřejnost od šesti do šedesátilet, odpoledne bylo vymezeno borcům od 18 let, kteří se kvalifikovali v předchozích kolech nebo dopoledne před závodem. Podmínku nakonec splnilo osm mužů a tři ženy.

Urologie Ústřední vojenské nemocnice v Praze převzala od nadačního fondu Muži proti rakovině bioptické dělo. Přístroj, který lékařům pomůže včas diagnostikovat karcinom prostaty, si můžeme představit jako pistoli, která při každém zmáčknutí spouště vystřelí jehlu do bioptované tkáně. Technikou fúzní biopsie jsou lékaři schopni zachytit i drobná ložiska karcinomu prostaty u pacientů, kteří absolvovali několik předchozích standardních biopsií s negativním výsledkem, a přetrvávalo u nich zvýšené riziko karcinomu prostaty na podkladě zvyšujících se hodnot prostatického specifického antigenu. Karcinom prostaty zjistili lékaři v ÚVN za poslední rok u 198 mužů.

Psychické aspekty vojenské služby a nasazení v misích

Bolest, která není vidět

V souvislosti s vojáky na misích se v psychiatrických kruzích nejčastěji skloňují dva pojmy: posttraumatická stresová porucha a posttraumatický stresový syndrom. Přestože znějí podobně, označuje každý z nich něco jiného. Podívejme se, jak ztráta blízké osoby dokáže zasáhnout i tvrdé, ostřílené vojáky. Nahlédneme pod pokličku toho, jak je ztráta života, případně jeho přímé ohrožení, vnímáno v armádě USA, jak se s tím vším lze vyrovnat a na koho je možné se obrátit.

„Posttraumatická stresová porucha je psychiatrická diagnóza, spočívá v tom, že lidé byli postiženi nějakým život ohrožujícím traumatem, což se projevuje zvýšenou podrážděností a podobně,“ uvedl ve vysílání Českého rozhlasu psychiatr Jan Vevera.

Posttraumatická stresová porucha se přitom na oficiální seznam nemocí dostala relativně nedávno – až po válce ve Vietnamu. „Věděl se o tom už dřív, ale nerozlišovalo se příliš mezi její akutní a chronickou podobou. Vše se skrývalo pod pojmem ‚shell shock‘,“ připomněl psychiatr například první a druhou světovou válku. České vojáky podle něj psychické problémy na misích příliš netrápí. Kromě už zmíněné délky mise v tom podle něj hraje roli i stáří vojáků. Na rozdíl třeba od Američanů nejde o devatenáctileté, či dvacetileté mladíky. Průměrný věk příslušníků AČR na misích se blíží třiceti letům. Nicméně i tak je zde celá řada aspektů, jež nelze brát na lehkou váhu.

Pomoc kaplanů

Péče o vojáky, kteří se vrací z války, nemůže ležet jen na psychologických. Skvělou

práci odvádějí v tomhle směru například kaplani. Rozvoji posttraumatického syndromu ale není nikdy možné zabránit stoprocentně. A stejně tak není možné nikdy vyloučit, že se to u někoho projeví nečekaně až po delší době. Každopádně ne vše lze takto nazvat a za každým zkratem hledat posttraumatický syndrom. V případě relativně časté střelby amerických válečných veteránů lze klást kacířskou otázku, zda jde opravdu o důsledky válečných útrap? Někdo něco udělá a hned se to automaticky vysvětluje posttraumatickým stresem. Posttraumatický stres nemůže sloužit jako všeobjímající zaklínadlo,

A fakta

Odbor operační psychologie (OOpP) Agentury vojenského zdravotnictví (AVZdr) vznikl 1. července 2013 s cílem zabezpečit efektivní poskytování psychologického servisu všem příslušníkům resortu obrany.

Odbor operační psychologie poskytuje:

Psychosociální péči – vojáky, občanské zaměstnance resortu a rodinné příslušníky
 Poradenství v oblasti profesního, osobního a rodinného života pro vojáky, občanské zaměstnance a jejich rodinné příslušníky
 Krizovou intervenci v náročných životních situacích
 Psychologickou přípravu, výcvikové, vzdělávací a rozvojové programy
 Výběr a rozmísťování lidského potenciálu s využitím psychodiagnostických metod
 Poradenství velitelům na všech stupních velení a řízení v oblasti vedení lidí a rozvoje jejich potenciálu

Otevřená anonymní linka pomoci v krizi (zřízená Ministerstvem vnitra) je určena k nepřetržité telefonické psychické podpoře též příslušníkům a zaměstnancům Armády České republiky, kteří se ocitli v situaci psychické nouze, v obtížně řešitelné životní situaci nebo potřebují poskytnout kontakty a informace na odborníky, kteří by jim mohli poskytnout přímou psychologickou, sociální či právní pomoc.

Telefon: 974 834 688

kteří nic nevysvětlí, avšak navlékne se na něj kdejaký problém. Věta, že ten či onen střelící voják trpěl posttraumatickým syndromem, prostě nic neříká. Nic nevysvětluje. Čím trpěl, rozpadla se mu rodina, vyhodili ho z práce, měl zdravotní potíže? Pravdou ale je, že legionáři spolu s veterány z první světové války tvořili ve dvacátých a třicátých letech minulého století významnou skupinu lidí, kteří se podíleli na násilných trestných činech.

Stres v několika fázích

Stres je stav organismu, kdy je jeho integrita ohrožena a organismus musí zapojit všechny schopnosti na jeho záchranu. Je to také situace, při níž se očekávání (které vychází buď z genetických informací anebo ze získaných zkušeností) neslučuje s vnímanými očekávanými nároky. A čím méně si své nároky uvědomujeme a čím méně se nám plní, tím více je stres exponován. Stres obvykle probíhá ve třech základních fázích:

1. Fáze poplachová (alarmová): Náhlé narušení vnitřního prostředí organismu, které je doprovázeno silnou excitací, především sympatické soustavy a zvýšením sekrece hormonů dřeně nadledvinek.
2. Fáze rezistence: Adaptace na stres je maximální, organismus si na stresující faktor zvyká.
3. Fáze vyčerpání (exhausce): Získaná rezistence je nedostatečná, nadměrnou intenzitou stresu dochází k celkovému selhání adaptační a regulační schopnosti organismu. Výsledkem takového selhání může být vážné ohrožení zdraví a života.

Žádný z těchto příznaků nelze brát na lehkou váhu, jelikož to vše jde ruku v ruce s dalším, neméně závažným aspektem, kterým je trauma. To je bohužel díky událostem na misích problémem, se kterým je třeba se vyrovnat a nebát se si o pomoc říci.

Trauma

Psychické trauma vzniká působením jednoho extrémně stresujícího zážitku či dlouhotrvajícím prožíváním stresující situace. Vyznačuje se následujícími charakteristikami:

1. příčina je pro jedince vnější
2. je pro jedince extrémně děsivá
3. znamená bezprostřední ohrožení života nebo tělesné integrity
4. vytváří v jedinci pocit bezmocnosti

Podstatou traumatu je poničení psychických a biologických adaptačních mechanismů jedince v důsledku působení vnějšího činitele.

K tomu dochází tehdy, když vnitřní a vnější zdroje již nejsou schopny vyrovnat se s ohrožením. Nelze hovořit o kontinuu od události lehce stresující k traumatizující. Existuje jasný rozdíl mezi stresem a traumatem a tento rozdíl zřetelně vnímá právě traumatizovaný člověk. Děsivé zážitky zaplavují a paralyzují systém sebeobran, ničí pocit vnitřní sebekontroly a kompetence a ve svých důsledcích narušují i důvěru ve smysl, řád a kontinuum lidského života. Traumatická zkušenost obvykle zanechává následky v mezilidských vztazích. Pocit krajní opuštěnosti a bezmoci zasahuje později do všech vztahů, od nejn intimnějších rodinných až po abstraktní, které charakterizují náboženskou víru a důvěru v určitý systém hodnot. Důsledkem traumatu v jakémkoliv věku je ztráta důvěry v sebe a ostatní, zranitelnost a stud z prožitých bezmoci. Přetrvávající pocit viny za vlastní přežití bývá společným rysem lidí, kteří prošli válkou, přírodní katastrofou či hromadnou

Domino

V Tatranské Lomnici se v polovině listopadu uskutečnilo zasedání ministrů obrany Visegrádské čtyřky České republiky, Slovenska, Polska a Maďarska. Diskutovali o spolupráci v rámci V4, Evropské unie i NATO. Ve druhé polovině příštího roku a poté v roce 2023 staví Česká republika V4 EU Battle Group. Ministr obrany ČR Lubomír Metnar v této souvislosti navrhnul, aby se doba její pohotovosti v roce 2023 prodloužila z dosavadních šesti měsíců na jeden rok. Dále nabídl ministrům obrany V4 účast na cvičení pozemních sil AČR Český lev 2019. V jednání dále zdůraznil i značný společný potenciál v průmyslové spolupráci na projektech posilujících obranné schopnosti.

Armádní generál Petr Pavel, bývalý náčelník Generálního štábu AČR a bývalý předseda Vojenského výboru NATO, navštívil Vojenskou střední školu a Vyšší odbornou školu v Moravské Třebové. S vedením školy diskutoval o řadě témat, mezi jinými i o uplatnění žáků po ukončení docházky a také o budoucnosti vojenského školství. Během besedy se studenti zajímali o jeho plány po ukončení kariéry v české armádě, padly i otázky na jeho případnou kandidaturu na prezidenta ČR a na jeho působení u mezinárodní mírové jednotky na Balkáně.

V listopadu se v Lánech sešel expertní a poradní tým prezidenta republiky. Jednání nad obrannou politikou se na žádost prezidenta Miloše Zemana zúčastnil i ministr obrany Lubomír Metnar. Expertní tým se jednomyslně shodl na navýšení výdajů na obranu na 2% HDP, na podpoře a ocenění válečných veteránů, na podpoře zahraničních misí a na podpoře českého zbrojního průmyslu. Projednávala se i modernizace armády a stav největších zakázek, problémy v akvizičních procesech a neúměrná dlouhá doba pořizování vojenské techniky. Diskutována byla i témata zásob a logistika armády vyplývající ze závazků NATO, nutnost posílení 7. mechanizované brigády pásovými vozidly a vybudování výsadkového pluku u 4. brigády rychlého nasazení.

havárií. Tento pocit viny je nejsilnější tehdy, když byl člověk svědkem utrpení a smrti druhých lidí a nemohl či nedokázal jim pomoci. Může se obviňovat ze slabosti a neschopnosti riskovat vlastní život pro záchranu druhých a pocit viny může zasahovat i do všech jeho mezilidských vztahů.

Jak rozeznat příznaky

Typickými příznaky post traumatické stresové poruchy jsou epizody opakovaného oživování traumatu v dotírajících vzpomínkách (flashbacky) nebo ve snech, které se objevují na pozadí stálého pocitu „necitlivosti“ a emočního otupění, stranění se lidí, nereagování na okolí, ztráta radosti. Charakteristické je vyhýbání se stimulům, činnostem a situacím, které připomínají trauma. Když si postižení událost připomenou, mohou mít pocit, že ji prožívají znovu. Jejich stav se často zhoršuje, když se blíží výročí události nebo když se dostanou na podobné místo. Vzácně může dojít k rychlým dramatickým výbuchům strachu, paniky či agrese, spuštěným podněty, které se člověku, jenž traumatickou událost neprožil, jeví jako naprosto normální a běžné, ale u postiženého náhle vyvolají znovuvybavení traumatu. Dále je tato porucha charakteristická podrážděností, napětím, ustrašeností, depresivními náladami, nespavostí a nočními můrami. Aby mohla být porucha diagnostikována, musí být přítomno některé z následujících kritérií:

1. neschopnost vybavit si buď částečně anebo kompletně některé důležité momenty z období traumatu
  2. jsou přítomny kterékoliv dva z následujících příznaků zvýšené psychické citlivosti a vzrušivosti, přičemž ani jeden nebyl přítomen před traumatickou událostí: – obtíž s usínáním nebo udržením spánku – podrážděnost nebo návaly hněvu – obtíž s koncentrací – hypervigilance – přehnané úlekové reakce
- Druhotně se často rozvíjí deprese a komplikace z pití alkoholu nebo užívání drog. Žádný z těchto příznaků ovšem neznamená, že je vše ztraceno. Právě naopak, sebeuvědomění,

sebereflexe, či reflexe stavu druhých je nezbytná pro včasné zahájení odborné pomoci. To není žádná ostuda, můžeme se podívat na příkladu přeživších holocaust a jejich pocitů.

Pocity viny z přežití

Nejčastější pocity viny u přeživších se týkají pocitu nedostatečného vlastního příspěví k záchraně ostatních. Často dotyčného následuje myšlenka, jakým právem zůstal naživu zrovna on, když zemřeli lidé „daleko lepší“. Dokonce se mohou dostavit pocity, že žijeme možná pouze „díky“ smrti ostatních. Primo Levi, italský židovský spisovatel přeživší holocaust, o tom mluvil takto: „Stydíš se, že žiješ místo někoho jiného, místo někoho štedřejšího, citlivějšího, užitečnějšího, moudřejšího, cennějšího nežli jsi Ty? Není to více než podezření, ba dokonce pouhý stín podezření. Je to podezření, ale ono v nás hlodá, uhnízdilo se hluboko v nás jako červotoč, a přestože není viděno zvnějšku – hlodá a drásá,“ uvedl Levi na kongresu v New Yorku již v roce 1988.

Pomoci se nebojte

Jak již bylo napsáno, nikdy se nebojte požádat o pomoc. Není ostudou či zklamáním vyhledat pomoc odborníka a není ani řeckněme společenským tabu se bát jasně hovořit o zážitcích. Zkušenosti nejen z tohoto roku, tragická ztráta několika kamarádů, kolegů, skvělých vojáků, otců od rodin, nás poučila dostatečně o tom, že bolesti se lze jen těžko vyhnout. V misi obzvláště, když na základnách lze vidět převážení ostatků padlých spolubojovníků je stres všudypřítomný, ruku v ruce s tím je ale i připraven tým odborníků pomoci. A nemusí jít pouze o vojenské psychology, či psychiatry, ale i o pocit spolehnutí se na své kamarády, blízké, ale i třeba kaplana, který je tolik důležitý.

*Připravil Michal Voska s užitím diplomové práce
Syndrom přeživších od Ester Karasové
foto: Michal Voska*

Z PARTNERSKÝCH

ARMÁD

Velká Británie
Ženy i v pěchotě

Historický den se odehrál na demonstraci pozemních sil na Salisbury Plain. Ministr obrany Gavin Williamson oznámil, že všechny armádní složky jsou nyní otevřeny i ženám. Pan Williamson oznámil, že ženy, které již slouží v armádě, lze převést do pěchotních sil. Základní výcvik pro nováčky bude k dispozici od dubna 2019. „Jsem velice potěšen, že poprvé ve své historii budou naše ozbrojené síly závislé pouze na schopnostech, nikoliv na pohlaví,“ uvedl ministr. Ozbrojené síly se tak stanou o to prestižnějším zaměstnavatelem a mohou přilákat i spoustu žen, pro které by služba v armádě u jiných útvarů nebyla tak zajímavá. Britská armáda sice neočekává zázraky, nicméně nyní mohou i ženy rozvíjet svůj talent jakýmkoliv směrem, kterým jen budou chtít.

Francie
Boj proti pytlákům

Ozbrojené síly Francie v Guayaně uskutečnily operaci proti nezákonnému rybolovu na hranicích se Surinamem a Brazílií v délce trvání jednoho měsíce. Cílem této operace bylo posílit trvalý tlak na nezákonný rybolov s cílem bránit francouzské prostory suverenity a chránit národní zdroje ryb. Do operace byla zařazena celá škála techniky, od námořních lodí, rychlých člunů, po vrtulníky a drony. Během toho se podařilo u rybářů nalézt přes dvě tuny nezákonně ulovených ryb a zabavit 60 kilometrů rybářských sítí. Operace si dala za cíl kromě odhalení této nelegální činnosti i odradit potencionální pytláky od rybaření v těchto vodách a zejména pak ochránit vodní plochy a přilehlá okolí od devastace, kterou s sebou pytláctví přináší.

Belgie
Průzkum vraků

Admirál Wim Robberecht, velitel námořnictva, navštívil potápěče a budoucí potápěče, tedy adepty odborných kurzů na palubě lodi P901 Castor. Během seznámení se s profesí potápěče se klade důraz na hloubku ponoru, v tomto případě na 30 metrů a na požadovaný tlak, na 250 barů s rezervou 50 barů. Navíc jsou zdůrazněna bezpečnostní opatření pod vodou. Koneckonců, musí se vypořádat se silným proudem, špatnou viditelností a ostrými hranami vraku. Tím je v rámci výcviku potopená německá ponorka UB13. Tým zkušených potápěčů, ale i nováčků se tak k tomuto vraku pravidelně vrací a prohlubují jak své dovednosti, tak absolvují i zdokonalovací výcvik. Admirál Robberecht považuje novodobé vojenské potápěče za velice důležitou složku námořnictva a podporuje nové rekruty. Je zde ale vysoké procento těch, kteří kurz nedokončí.

Slovinsko
Triglav Star 2018

Cvičení, které se konalo v okolí Bohinjska Bela, v Mačkovci a na Sorišce, čtvrtý rok po sobě organizují příslušníci 132. horského pluku. Společný výcvik v horolezeckých dovednostech, během nichž členové 1. brigády SAF spolupracovali s příslušníky britských a amerických ozbrojených sil zahrnuje dvě fáze. Během prvního týdne se zaměřují na výcvik v jednotlivých vojenských dovednostech horolezectví, zatímco druhý týden byl věnován školení v kolektivních úkolech týkajících se operačních taktik malých taktických jednotek v horách. Při zahajovacím ceremoniálu velitel 132. horského pluku, plukovník Robert Klinar, poznamenal, že výcvik vyžaduje mnohem více, než je obvykle vyžadováno od pěšáků během jejich základních dovedností. Dodal, že účastníci jsou schopni provádět společné operace na nejvyšší možné vojenské úrovni.

Dětské skupiny

Ministerstva obrany ČR

Dětské skupiny zřizuje státní tajemník v Ministerstvu obrany ČR na základě žádosti velitele posádky, popřípadě velitele organizačního celku, který bude danou skupinu provozovat. Tomuto procesu předchází průzkum zájmu o tuto službu v dané posádce a analýza udržitelnosti. Pak už se rozjíždí vlak s řešením prostoru, rekonstrukce, spousta administrativních činností, ale posledním vagónem v tomto vlaku musí být vždy spokojené dítě a rodič.

„Naše agentura je gestorem zřízení a provozování dětských skupin a fungujeme především jako metodický a poradní orgán,“ informuje náčelník skupiny péče o zaměstnance Agentury profesního rozvoje a podpory aktivit kapitán Lukáš Sorád a konstatuje, že dětské skupiny jsou v resortu obrany bonusem, který z jedné strany nabízí vojákům a zaměstnancům lépe sladit rodinný a profesní život a na straně druhé umožňuje Ministerstvu obrany, jako zaměstnavateli, efektivně využívat lidské zdroje. „Dotazy mnoha rodičů také směřují k tématu stravování. To je zajišťováno prostřednictvím firem, které se zabývají přípravou stravy pro dětské skupiny a mateřské školy. Strava je chutná a vyvážená a skládá se z ranní svačiny, oběda a odpolední svačiny. Pro děti je zajištěn i celodenní pitný režim v podobě ovocných čajů, vody a v letních měsících ovocných šťáv. Rodiče, kteří by chtěli přihlásit své dítě do některé z dětských skupin a mají jakékoliv dotazy, informace najdou jednak na našich webových stránkách, nebo jim je zodpoví ředitelky jednotlivých dětských skupin.“

Rodiče platí tzv. „školkovné“, které je stanoveno na 700 korun měsíčně. Částka za stravování se v jednotlivých skupinách liší dle dodavatele.

Dětské skupiny PRAHA I. a II.

Janouškova 300/3
162 00 Praha 6

Kapacita: 24 + 20 dětí
Děti od 2 let do zahájení povinné školní docházky
Provozní doba: 6:30 do 17:00 hodin
Pečující personál: 1 + 5

Nově zrekonstruovaná budova v objektu příspěvkové organizace Armádní Servisní, výborná dopravní dostupnost, zázemí pro přípravu jídel, oplocená zahrada s herními přírodními prvky, klidové i pohybové aktivity, zapojení rodičů do aktivit dětské skupiny spolu s dětmi

Telefon: 724 564 166
Alcatel: 973 229 641
Email: dsdejvice@centrum.cz

Dětská skupina ČÁSLAV

285 76 Chotusice

Kapacita: 24 dětí
Děti od 2 let do zahájení povinné školní docházky
Provozní doba: 6:30 – 16:30 hodin
Pečující personál: 1 + 4

Klidové aktivity a pohybové aktivity, tvoření s rodiči, časté výlety, pravidelná návštěva solné jeskyně, vlastní oplocená zahrada je vybavena herními prvky – houpačky, skluzavky, solární sprcha, pískoviště, spolupráce s 21. základnou taktického letectva Čáslav

Telefon: 602 594 388
Alcatel: 973 375 075
Email: dscaslav@army.cz

Dětská skupina BECHYNĚ

Základna 15. ženijního pluku
391 65 Bechyně

Kapacita: 12 dětí

Děti od 1 roku do zahájení povinné školní docházky

Provozní doba: 6:30 – 16:30 hodin

Pečující personál: 1 + 3

Telefon: 725 549 965

Alcatel: 973 307 879

Email: dsbechyne@army.cz

Dětská skupina se nachází v objektu 15. ženijního pluku. Výhodou je umístění skupiny přímo na základně v dosahu rodičů. Zázemí pro přípravu stravy. Vycházky do lesa, výlety při využití autobusu posádky, pohybové aktivity, výtvarné aktivity, podílení se na slavnostních akcích posádky apod.

Dětská skupina TÁBOR

V objektu posádky Tábor

Kpt. Jaroše 2269

390 02 Tábor

Telefon: 601 582 606

Alcatel: 973 303 091

Email: dstabor@centrum.cz

Kapacita: 12 dětí

Děti od 1 roku do zahájení školní docházky

Pečující personál: 1 + 3

Dětská skupina BRANDÝS NAD LABEM – STARÁ BOLESLAV

252 02 Boleslavská 1292

Kapacita: 24 dětí

Děti od 2 let do zahájení

školní docházky

Provozní doba: 6:30 – 16:30 hodin

Pečující personál: 1 + 4

Dětská skupina se nachází 5 minut od areálu posádky Stará Boleslav v budově příspěvkové organizace MO Armádní Servisní, dovoz stravy z restaurace v Brandýse nad Labem, možnost využívat sportovní halu útvaru, venkovní zatravněné plochy, využívání autobusů útvaru pro výlety, návštěva solné jeskyně, pro vycházky se využívá blízký les, pravidelná dětská představení loutkového divadélka v dětské skupině, jóga pro děti

Telefon: 725 923 304

Alcatel: 973 231 630, 973 231 629

Email: dsstaraboleslav@seznam.cz

Nově zrekonstruované velké prostory v centru historického města, vlastní hřiště s herními prvky, vycházky i do okolí, možnost využívat tělocvičnu posádky Tábor, dosahová vzdálenost pro využívání kulturních akcí města Tábor i pro nejmenší děti, individuální péče

V přípravě je otevření dalších dětských skupin v posádkách:

Hranice – 24 dětí od 2 let, zahájení 2019

Pardubice – 24 dětí od 2 let, zahájení 2020

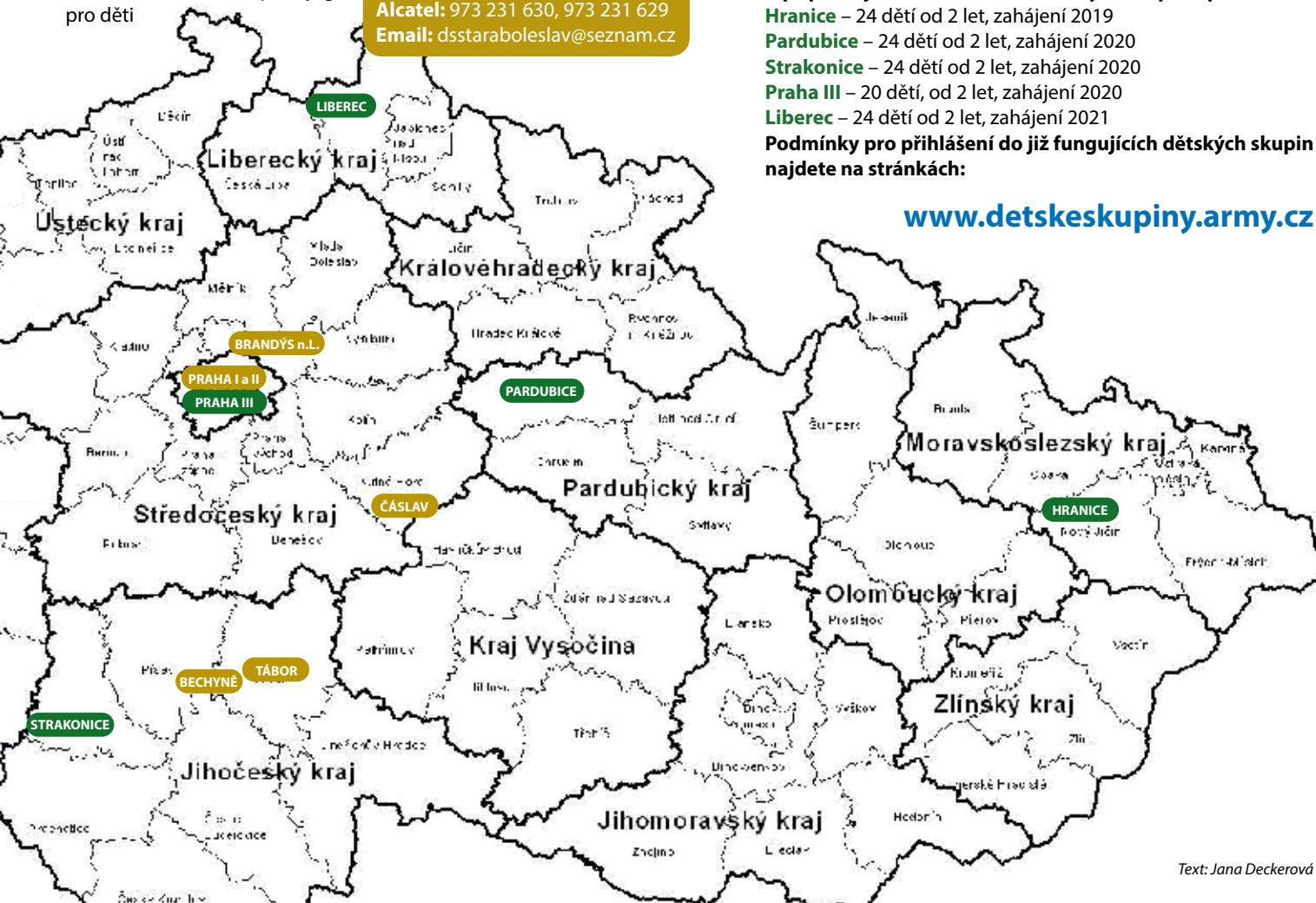
Strakonice – 24 dětí od 2 let, zahájení 2020

Praha III – 20 dětí, od 2 let, zahájení 2020

Liberec – 24 dětí od 2 let, zahájení 2021

Podmínky pro přihlášení do již fungujících dětských skupin najdete na stránkách:

www.detskeskupiny.army.cz

Představujeme
misi UNAMSIL
v Sierra Leone

Diamantová válka

V seriálu, který věnujeme vojenským pozorovatelům OSN, budeme postupně přinášet zkušenosti z jednotlivých misí. Tento konkrétní díl jsme věnovali misi UNAMSIL v Sierra Leone. V článku jsme čerpali ze zkušeností kapitánky Petry Kudové.

Sierra Leone bývala britskou kolonií, která v roce 1961 získala nezávislost. O třicet let později zde vypukla občanská válka. A to zahájením útoků povstalců Národní vlastenecké fronty Libérie (NPFL) vedené Charlesem Taylorem z Libérie a útoků povstalců z Jednotné revoluční fronty (RUF) Fodaye Sankoha. Ve své době získal tento konflikt přívlastek diamantová válka. Taylorovi totiž destabilizace Sierra Leone umožnila získávat nelegální diamanty z místních nalezišť. Za takto obstarané finanční prostředky rozpoutal občanskou válku i v sousední Libérii. Boje si vyžádaly až 75 000 mrtvých a asi dva milióny obyvatel byly donuceny opustit své domovy. Zhruba 350 000 lidí opustilo Sierra Leone a odešlo do jiných zemí. V říjnu 1999 schválila Rada bezpečnosti OSN pro tuto zemi mírovou misi OSN UNAMSIL, která měla pomáhat při obnovení míru, poskytování humanitární pomoci a odzbrojování povstalců. K rozmístění pozorovatelů došlo v dubnu 2000.

Krvácivá horečka Lassa

Petra Kudová odletěla do mise 12. 10. 2004. Čekalo ji velice náročných dvanáct měsíců. V té době byla situace v Sierra Leone klidná, bez bezpečnostních incidentů. První tým, do kterého se začlenila, působil ve městě Bo (170 km JV od hl. města Freetown). Později

se přesunula do Port Loko (72 km východně od hlavního města Freetown).

„Naším hlavním úkolem bylo denní patrolování s cílem sběru informací o skutečném stavu infrastruktury či konkrétní informace o specifické oblasti. Důležité také bylo zachytávat informace o případném pohybu ozbrojenců. Zjišťovali jsme mimo jiné dostupnost

a úroveň lékařské péče, přístup k pitné vodě, aktivitu humanitárních organizací a spolupráce s nimi. Každý týden jsme navštěvovali uprchlické tábory v našem prostoru, účastnili se očkovacího programu proti dětské obrně,“ vzpomíná Petra. „Osobně jsem se účastnila také vyšetřování hromadné nehody místních obyvatel, kdy řidič velvyslance sousední

země nezvládl řízení a narazil do lidí, kteří šli do kostela. Výsledek byl tragický, tři lidé byli mrtví a sedm dalších bylo zraněných. Další ne-standardní akcí bylo asistování při exhumaci zambijských vojáků, kteří během služby v misi onemocněli a zemřeli na krvácivou horečku Lassa. Vojáci museli být po dobu pěti let pohřbeni v Sierra Leone, a to z důvodu, aby se toto vysoce infekční onemocnění nepřenese do Zambie. Naše práce spočívala v dokumentování exhumace a sepsání hlášení.“

Vypínač už nehledala

Logistika zajištění mise, tedy ubytování, jídlo, spojení, doprava, servis atd. bylo na velmi dobré úrovni. V Bo měli pronajaté dva domy. Z toho jeden využívali nejen k ubytování, ale i jako kanceláře.

„Druhý tým, u něhož jsem působila, měl pronajatý objekt na bydlení uprostřed vesnice. Dům byl bez elektřiny a vodu na koupání jsme si nosili ze studny. Člověk si zvykne a po čase jsem už ani nehledala vypínač, abych si rozsvítila, když jsem šla v noci na suchý záchod. Také budíček jsem nepotřebovala, jelikož místní drobotina mě každé ráno v šest hodin budila smíchem a pokřikováním ‚opoto‘ což znamená v místním jazyce bílý muž, skrze okno,“ vzpomíná Petra.

Na nakupování potravin se každý měsíc skládali. Ty se daly většinou sehnat na místním trhu. Pokud ne, tak v metropoli, kde byla nabídka samozřejmě větší. Vařil najatý domorodý kuchař. Spojení do republiky bylo telefonické přes UN linku. Po přidělení osobního PIN nebyl tedy problém volat za zvýhodněnou cenu domů. Dostupný byl i internet. Pozorovatelé strávili hodně času na cestách. Většinou prašných a hodně rozbitých. Těch zpevněných bylo skutečně pomálu.

Pro Petru vše, s čím se setkala v Africe, bylo nové, zajímavé a také exotické. Afrika prostě taková je. V Sierra Leone poprvé viděla mrtvé lidi, setkala se s nemocnými a poznala opravdovou chudobu.

Jednání s místními obyvateli prý probíhalo vždy v přátelském duchu. Byli rádi, že tam pozorovatelé jsou a že za nimi jezdí a zajímají se o jejich problémy a potřeby. „Na to, jak se chovat na patrole, existují pravidla. Máte dáno, jak zahájit konverzaci s místními, jak v ní pokračovat atd. To všechno mě naučili v kurzu ve Vyškově. Později jsem to zdokonalila během svých dalších misí,“ říká kapitánka Kudová. „Na všechny mise v Africe jsem byla nadstandardně vybavena léky a obvazovým materiálem a řádně poučena, kdy a co použít. K národnímu zajištění a přípravě na mise ve Vyškově nemám jedinou připomínku.“

Nemocná Afrikou

Vedle budovy pozorovatelů OSN ve městě Bo stálo několik místních chatrčí. Pro Petru byl jeden z největších zážitků z této mise spojen právě s nimi. Hned po nástupu do mise, když z letiště cestovala na základnu, nechala zastavit auto a šla podarovat místní drobotinu bonbony. V tom se k ní rozběhl úplně malinký, asi

dvouletý chlapec. Jmenoval se Oliver. Od té doby věděla, že je to on, koho si vybrala. Respektive on si vybral ji. Začala ho podporovat jídlem, oblečením a hračkami. A nejen jeho, ale i ostatní děti. „Když jsem po půl roce jela do republiky na dovolenou, tak jsem se mámy Olivera ptala, co chce přivést? Myslela jsem, co chce pro syna? Její odpověď, že chce mobil, mě ale šokovala. Lidem v Africe se v důsledku konfliktů zpřeházel žebříček hodnot. Nebylo nic nenormálního vidět ženu na ulici s na zádech plačícím nemocným a hladovým dítětem. Ale mobil měla v ruce. Síť sice slabá, elektřina žádná, ale měla alespoň nějaký majetek, a tak ho dávala na odiv. To byla odvrácená strana Afriky, kterou jsem do té doby neznala,“ kroutila hlavou kapitánka Kudová.

V týmu ji střídala Britka Samatha. Měla stejné vlasy a proto když zastavila u dětí, mezi

kterými byl i Oliver, rozběhl se k ní v domněnání, že je to Petra Kudová. V okamžiku, když zjistil, že se spletl, obrátil se a utíkal zpět do chatrče. „Když mi to kluci ze starého týmu vyprávěli, tak jsem brečela jako želva a zakázala jsem si pustit další africké děti k srdci. To prostě nejde, nemůžete tam přemýšlet o těch chudácích, co tam vidíte, co tam prožíváte, musíte si držet odstup, a nechat city propuknout třeba až doma. A právě to jsme se naučila v této misi,“ usmívá se Petra a dodává: „Byla to moje první africká mise a měla zásadní vliv na moje vnímání světa. Díky ní jsem se stala nemocná Afrikou.“

Text: Vladimír Marek, foto: archiv Petry Kudové

Příprava na zátěž: **2. část** Funkční trénink – praxe

Fyzická příprava je nezbytnou součástí výcviku profesionálních vojáků. Vzhledem ke stále rostoucím požadavkům na odolnost lidského těla vůči vnějším zátěžím je potřeba přizpůsobit fyzickou přípravu zvýšeným nárokům. Tématu zvládnání extrémních zátěží a jejich vlivu na pohybový aparát v rámci vojenské přípravy se věnuje **Monika Bačiková, fyzioterapeutka CASRI (Vědecké a servisní pracoviště tělesné výchovy a sportu p. o. MO).**

Tento článek je druhým pokračováním části věnující se funkčnímu tréninku (posilování) jako součásti přípravy vojáka na zátěž v terénu. Vybrané cviky, stejně jako cviky z prvního dílu, navazují na základy pohybové přípravy uvedené ve člancích zaměřených na fyziotréning (zpevnění středu těla – facilitace funkce posturálního systému – kloubní centra, ekonomizace a bezpečnost pohybu).

Činnost vojáka v terénu zahrnuje rozmanité varianty pohybu. Od chůze, běhu, plazení přes pohyb ze stoje na zem a zpět po přesuny se zátěží. Do tréninku je tedy nutné zařadit především ty cviky, které v sobě takovouto rozmanitost obsahují a dokáží tak tělo lépe připravit na práci v terénu. Následující cviky podporují správné pohybové stereotypy (chůze, běh, přesuny ze stoje přes klek do lehu a zpět apod.) a současně zvyšují silovou kapacitu jedince.

Zkratky:

VP – výchozí poloha
P – provedení
DK – dolní končetina
HK – horní končetina

Doporučení provedení – pokyny:

Vybraná posilovací cvičení jsou založena na správném technickém provedení, jehož základem je zpevnění středu těla, kloubní centra, napřímení páteře a opora o ruce a chodidla. Cvičení jsou prováděna plynule za současného uvědomění si kvality provedení jednotlivých fází pohybu. Dýchání je pravidelné. Návčik dechové vlny byl představen v minulých člancích.

V průběhu cvičení se soustředte na základní předpoklady kvalitního pohybu:

- Hlava v prodloužení páteře.

- Páteř přirozeně zakřivena (lordóza, kyfóza) a aktivně protahována v celé svojí délce.
- Aktivní střed těla.
- Ramena lehce tažena k hýždím a do široka od páteře.
- Lopatky přilepeny k hrudníku.
- Páneve v neutrální pozici.
- Ve stoje je váha těla rozložena na palcovou, malíkovou, přední a zadní část chodidla stejně.

Nejčastější chyby:

- Prohnutá nebo kulatá záda.
- Předsunuté držení hlavy.
- Nerovnoměrně zatížená chodidla.
- Odstáté lopatky od hrudníku a decentrovaná ramena.
- Kolena tažena příliš dovnitř nebo ven (mimo osu).

3. Get up – Turecký zdvih

VP: Leh na zádech.

Do výchozí polohy se dostanete přes polohu na boku, kde uchopíte kettlebell „za rohy“, pomalu se otočíte na záda a skrčíte dolní končetiny.

- Pravá DK zůstává skrčena a umístěna přibližně 45° od natažené levé DK.
- Pravá HK je natažena a drží kettlebell, levá HK je natažena a položena na zem, s trupem svírá přibližně 45°.

P:

- Aktivně protáhněte páteř v celé její délce, aniž by došlo ke změně výchozí polohy.
- Vytvořte optimální nitrobršniční tlak a zacentrujte ramena (udržujte po celou dobu cvičení).
- Opřete se současně o chodidlo skrčené DK (pravá) a loket položené HK (levá) a pomalu se se zpevněných trupem otočte na předloktí. Pohyb je veden trupem, hlava je držena v prodloužení páteře.
- Pravá HK je stále natažena a aktivně směruje vzhůru.
- Propněte spodní HK a posadte se do vzpřímeného sedu.
- Aktivně se vzepřete o chodidlo skrčené DK (pravá) a levou ruku a protáhněte druhou DK (levá) pod trupem do kleku.
- Otevřete hrudník a ramena do rotace.
- Opatrně narovnejte trup.
- Celou dobu je kettlebell tlačena vzhůru, oči sledují kettlebell.
- Zadní DK srovnajte rovnoběžně s přední DK, opřete se o nohy a s rovnými zády plynule přejděte do stoje.
- Celou sestavu proveďte stejně krok po kroku do lehu na zádech.
- Několikrát opakujte na každou stranu.

Úchop kettlebell

Správný úchop X Špatný úchop

4. Dřep

VP:

Stoj rozkročný, chodidla mírně vytočena (8–10°).

P:

- Nadechněte se a ohněte se v kyčelních kloubech a následně v kolenou.
- V celém průběhu dřepu držte kolena nad palcem a druhým prstem, paty na zemi a rovná záda.
- V dolní fázi dřepu je trup rovnoběžně s bércei.
- S výdechem se opřete do chodidel a zvedněte se nahoru do propnutých kolen.

Chyby: paty nad zemí

5. Výpad s rotací

VP:

Mírný stoj rozkročný.

P:

- S nádechem vykročte pravou dolní končetinou (PDK) vzad do výpadu.
- S výdechem se opřete o levé chodidlo a zvedněte se.
- Koleno PDK směřuje vzhůru.
- Levá noha je stabilní, koleno je udržováno nad palcem a druhým prstem, kyčel – koleno – kotník tvoří jednu linii.
- Současně rotujte trupem ke zvednuté PDK.
- Opakujte na obě strany.

Chyby: kyčel – koleno – kotník nejsou ve stejné linii na jedné DK v jedné linii (pánev „ujíždí“ do strany).

6. Farmer walk

Příprava

Příprava – zvednutí kettlebell ze země:

- Ze stejné rozkročného přes dřep uchopte oběma rukama kettlebell.
- S rovnými zády a zpevněným středem těla za současného výdechu se zvedněte zpět do stejné.
- Kettlebell si přendejte do jedné ruky a pevně uchopte.

Provedení – chůze s kettlebell:

VP:

- Stoj s kettlebell v jedné ruce.

P:

- Chůze s kettlebell.
- Aktivní střed těla a zapojení hýžďových svalů do odrazu.
- Stejná noha je stabilní, koleno je udržováno nad palcem a druhým prstem, kyčel – koleno – kotník tvoří jednu linii.
- Opakujte na obě strany.

Chyby: kyčel – koleno – kotník nejsou ve stejné linii na jedné DK v jedné linii (pánev „ujíždí“ do strany), úklon trupu, zvednutá ramena.

Závěrem

Zvyšování fyzické připravenosti, odolnosti a výkonnosti je vzhledem k náročnosti pracovního prostředí profesionálních vojáků jedním z hlavních úkolů výcviku. Celý seriál článků je jednou z možných variant, jak se efektivně a bezpečně připravit na vysoké nároky práce vojáka v terénu. Podstatou je uvědomit si, že připravenost, odolnost a výkonnost jsou nejen odrazem kvantity pohybu (kolik udělám kliků), ale především jeho kvality (jakým způsobem klik provádím).

Provedení

Vojenský obor FTVS UK připravil již třetí ročník konference zaměřené na speciální tělesnou přípravu

Military Training Trends

Třetí ročník konference Military Training Trends, který se uskutečnil v říjnu letošního roku v Praze, byl největší akcí svého druhu v tomto roce. Organizoval ho Vojenský obor při Fakultě tělesné výchovy a sportu Univerzity Karlovy a byl zaměřen na Speciální tělesnou přípravu. Zúčastnilo se ho na 160 instruktorů vojenského lezení, základů přežití v tísni a přesunů na sněhu a ledu. Záštitu nad konferencí převzala poradkyně NGŠ brigádní generálka Lenka Šmerdová a náčelník tělovýchovy resortu MO plk. Miroslav Jebavý.

Přednáška mjr. Michaličky „Mountain Training Initiative – Capricorn 2018“ byla věnována aktuálnímu vývoji mezinárodní platformy na úrovni Evropské unie, sdružující 15 států, které je ČR od loňského prosince členem. A to především díky aktivitě Vojenského oboru a Pozemních sil AČR, jež vyústila v historicky první účast české jednotky na mezinárodním cvičení boje v horách. Toto cvičení Capricorn 2018 se uskutečnilo od 4. do 16. března. Přednáška byla završena částí Lessons identified/ Lessons learned (LI/LL) z oblasti STP, jelikož mjr. Michalička se cvičení Capricorn 2018 účastnil jako Expert observer.

Zástupce Hudy sportu, jako generálního partnera akce, představil novou řadu funkčního svrchního oblečení. To je v současnosti testováno příslušníky IZS, a mělo by být v brzké době k dispozici na trhu v prezentaci „Direct Alpine – projekt oblečení pro instruktory STP“. Převratné je zejména použití materiálu Ventile, sdružujícího prodyšnost bavlny a nepropustnost membránových látek. Přednáška byla zakončena příslibem o dostupnosti bílých převlékacích obleků, což koresponduje se závěry předchozí přednášky, že současné převleky nevyhovují.

Největší český výrobce horolezeckého vybavení pro intervenci, Singing Rock, se zaměřil na „Vývojové trendy v oblasti přileb“. Přílby tohoto producenta jsou používány napříč AČR. Přednáška shrnovala legislativní rámec uvádění přileb na trh, správné způsoby jejich použití i způsoby testování.

Převážně pro instruktory přesunů na sněhu a ledu byla směřována prezentace „Lavino-vý batoh Scott Backcountry Patrol s inovativním systémem Alpride E1“. Přednášející, Pavel Mejsnar, představil zcela nový přístup ke konstrukci aktivačního systému lavinových batohů, který skýtá celou řadu výhod. Odlišné

pojetí napájecího zdroje, tzv. multikapacitátoru, nabízí oproti klasickým bateriím vyšší kapacitu, výrazně delší životnost, nižší hmotnost a zaručenou funkčnost v extrémních podmínkách. Zcela jistě se jedná o zajímavou novinku, alternativu k systémům běžně používaným, i když v armádě prozatím nezavedeným.

Vrcholem dopolední části programu byla přednáška „Hypotermie, Hiberlův zábal“, akademického pracovníka FEL ČVUT Ladislava Siegra, který se experimentálnímu zkoumání vlivu chladu na lidský organizmus věnuje několik desetiletí a patří ke špičce ve svém oboru nejen v ČR. Poutavá diskuze zahrnovala jak vědecké poznatky, mnohdy zkoumané na vlastním těle přednášejícího, ale také expertní závěry a podněty k činnostem v extrémních podmínkách. Celá řada postupů a doporučení je bezesporu aktuální i při vedení výcviku ve všech oblastech STP.

Další, ryze vojenskou přednáškou byl „Avalanche Risk Management“ mjr. Sýkora, který se účastnil březnové konference NATO Mountain Warfare Centre of Excellence (MW COE) ve Slovinském Poljčce. Část prezentace byla věnována oblastem působnosti MW COE, jako jsou např. vlivy nadmořské výšky, ústrojí pro výcvik a boj v horách, energetická udržitelnost, sdílení LI/LL či Avalanche Risk Managementu. Slovinská konference byla zaměřena na hledání jednotných postupů a metodiky v oblasti, zohlednění vojenských činností v lavinových terénech, využívání technik pro zhodnocování netradičních rizik či certifikaci lavinových expertů. Závěrem mjr. Sýkora představil nové trendy v tématice přesunů na sněhu a ledu jakými bezesporu jsou jak skládací lyže, tak využívání dronů k průzkumu horského terénu i uvolňování lavin.

Představen byl i systémem „Záchrana z trhliny – RAD system“. Tato technika usnadňuje řešení krizové situace, jakou pád do ledovcové trhliny jistě je. Téma samozřejmě neocenili pouze instruktoři přesunů na sněhu a ledu, ale také ostatní posluchači, protože pohyb po ledovci je součástí všech konferenčních témat, i když prozatím pouze ve volném čase instruktorů.

Tématika základů přežití v tísní, které se jako oblast STP do konference MTT nově přidalo v tomto ročníku, byla reprezentována přednáškou „Přežití v AČR“ npor. Barana. V oblasti základů přežití v tísní byl důraz položen na provázání s reálným nasazením vojsk, systémem S. E. R. E., a využití témat i v ostatních oblastech STP.

Jan Prokeš v přednášce „Novinky v lavinové záchraně“ představil lavinový batoh Jetforce a shrnul jeho výhody i nevýhody ve srovnání s konkurenčními výrobky – aktivní lavinovou ochranou. Zbytek přednášky byl věnován novinkám v oblasti lavinových vyhledávačů, tzv. „pipáků“. Patrný je opět pokrok, zejména u profesionální řady k maximální optimalizaci vyhledávače podle preferencí uživatele – experta a provázání s mobilním telefonem. Unikátní je možnost z nových variant vyhledávačů simulovat lavinovou nehodu, což v minulosti vyžadovalo použití speciálního systému, tzv. „Artu“, v hodnotě několika set tisíc korun.

Mezinárodní formát konference byl pro letošek ilustrován přednáškou slovenského reprezentanta ve skialpinismu, Matúše Vnenčáka, s názvem „Hoji, revolúcia v konštrukcii skialpových bot“. Představen byl unikátní přístup k lyžařským botám, který sdružuje výhody lehké a extrémně pohodlné boty skialpové a tvrdost boty lyžařské. Jen pro představu, flex index bot Hoji je 130, což odpovídá závodním lyžákům, tahem za jedinou přezku je umožněna velice komfortní chůze do kopce. Prezentováno bylo také nové pojetí horolezeckých maček a skialpových vázání.

Na témě „High mountain leader course, Georgia 2018“ vystoupil por. Tomáš Funfálek, který se v letošním roce účastnil dvou měsíčních kurzů v Gruzii. Zúčastnilo se jich pět příslušníků 4. brigády rychlého nasazení, kteří absolvovali specifický výcvik ve stříbě s elevací ve vyšší nadmořské výšce, záchranné techniky, pohyb ve vysoké nadmořské výšce (až 5 047 m n. m. na vrcholu hory Kazbeg) či techniky ledovcové záchran. Závěrečné porovnání úrovně gruzínského a českého systému vzdělávání instruktorů STP vyšlo bezpochyby ve prospěch českého.

Přednáška „Inovace a optimalizace při výrobě úvazků a postrojů“ byla zaměřena zejména na minimalizační trendy ve vývoji

sportovních sedacích úvazků a uživatelský komfort při používání úvazků pracovních. Opět se jednalo o téma pro širokou odbornou veřejnost, jelikož sedací úvazek je používán jak ve vojenském lezení, tak při přesunech na sněhu a ledu.

Neoficiální část konference byla věnována přednášce Zdeňka „Háčka“ Háka s názvem „Výstup na Kyazo Ri aneb ptejte se mne, na co chcete, já na co chci, odpovím.“ Háček patří bezesporu mezi aktuálně nejlepší světové horolezce, což bylo mj. potvrzeno udělením „Zlatého cepínu“, obdobou zlaté olympijské medaile, za prvovýstup stěnou osmitisícovky Gašerbrum I. Toto ocenění bylo českým horolezcům uděleno vůbec poprvé. Háček velmi zábavnou formou vojákům umožnil vhléd do světa extrémního výškového horolezectví.

Konference Military Training Trends i letos nabídla atraktivní program a díky provázanosti přednášek vojenských i civilních oblastí byla bezesporu zajímavým vhlédem do aktuálního vývoje Speciální tělesné přípravy nejen pro vojáky, ale i pro řadu zástupců Policie ČR a Hasičského záchranného sboru. Také s těmito složkami probíhá intenzivní spolupráce a přenos vzájemných zkušeností. V duchu mota „See obstacles as opportunities“ organizátoři pro příští ročník chystají odlišný formát konference za účasti mezinárodních přednášejících.

Text: mjr. Vladimír Michalička,
foto: archiv Vojenského oboru FTVS UK

Kalendář pro dobrou věc

DÍKY VÁM MŮŽEME POMÁHAT

2019

Vojenský fond solidarity vyhlásil před půl rokem fotografickou soutěž pro všechny vojáky a zaměstnance resortu Ministerstva obrany. Impulsem bylo jednak zvýšit povědomí o existenci organizace, která může okamžitě pomoci v případě nenadálé tíživé životní situace, ale zároveň cílenou charitativní akcí – prodejem kalendáře na rok 2019, který vznikl z vítězných snímků vyhlášené fotosoutěže – přispět získanými finančními prostředky na konto fondu.

„Myslím, že kalendář, který vznikl z fotografií vyhlášené soutěže, by mohl být jednou z možností, jak zvýšit i počet pravidelných přispěvatelů do Vojenského fondu solidarity,“ říká předsedkyně Vojenského fondu solidarity a poradkyně NGŠ AČR brigádní generálka Lenka Šmerdová. „Jsem přesvědčená, že kalendář osloví a přinese do fondu další finanční prostředky.“

Kalendář se stane každoroční tradicí

Tento projekt je pilotní. Vydávání kalendáře se stane tradicí. Bez sponzora a těch, kdo se soutěže zúčastní, to však nepůjde. „Po zhlédnutí všech fotografií zaslaných do tohoto 1. ročníku nemám obavy, že bychom v soutěži a následné výrobě kalendáře nepokračovali. Viděla jsem skvělé fotografie od našich vojáků, kteří vedle plnění svých povinností dokáží s velkou přesvědčivostí zaznamenat jak dynamiku vojenské profese, tak i poetiku služby vojenského profesionála. Už nyní přemýšlíme nad tematickým zaměřením dalšího ročníku, chceme upravit i kategorie a podobu ocenění. Sama za sebe bych určitě volila ocenění za nejlepší fotografii, ale o konečných pravidlech soutěže musí rozhodnout výbor VFS. Velmi mě potěšil zájem vojáků-fotografů, proto bych jim všem chtěla za jejich soubory poděkovat. Mrzí mne, že jsme mohli nakonec ocenit pouze tři vítěze, ale zajímavé a přitažlivé fotografie měli téměř všichni účastníci.“

čet. René Rámiš

npor. František Žabčík

Martin Majkut

nprap. Michal Sašma

1. místo rtm. Zdeněk Koza

2. místo npor. Daniel Píša

1. místo – rotmistr Zdeněk Koza, 42. mechanizovaný prapor Tábor

„Impulsem pro mě byla výzva v A reportu, kde jsem se o soutěži dověděl. Vzpomněl jsem si, že mohu využít soubor fotografií, který jsem nafotil v roce 2012 se souhlasem Velitelství výcviku – Vojenské akademie ve Vyškově v rámci kurzu základní přípravy. Bylo dohodnuté, že fotky se využijí k následné propagaci, ale k tomu nedošlo. Trochu mě to mrzelo, proto mám velkou radost, že tyto fotografie teď našly uplatnění a ještě ke všemu pomohou dobré věci.“

2. místo – nadporučík Daniel Píša, 42. mechanizovaný prapor Tábor

S nápadem na sérii fotografií přišel nadrotmistr Milan Ježek v průběhu nasazení 10. strážní roty BAF v Afghánistánu. Kvůli naší časové vyčíženosti nebylo moc času na realizaci. K ní mě nakonec nakoply dva důvody. Jednak vypsání soutěže VFS a za druhé to byla návštěva armádního generála Aleše Opaty, kdy jsem chtěl mít práci hotovou k její prezentaci. Na fotkách jsou příslušníci čtvrté strážní čety, kteří s focením souhlasili, když zjistili, že to je na dobrou věc. Jednak podpora Vojenského fondu solidarity a za druhé, kdyby se nepodařilo uspět v této soutěži, podpořit rodiny našich padlých vojáků prostřednictvím Diakonie Rolníčka, která by fotky formou kalendáře vydala jako soubor. Na vznik fotek jsme měli dvě hodiny. Největší obavu budil fakt, aby si někdo nemyslel, že naši vojáci nosí na patrolách zbraně na řemen. Pointou fotek bylo co nejvíce je připodobnit k předlohovým fotografiím z Tobruku a zdůraznit tak časový horizont, změnu ve vybavení a taky to, že každý voják je především člověk. Obtížné bylo najít na základně Bagram Airfield takové lokality, aby byly podobné historickým předlohám.

3. místo – npor. Mattia Bernardini, 21. základna taktického letectva Čáslav

„Nikdy jsem se žádné soutěže nezúčastnil, ale focení je můj koníček. A mít za modely letadla a lidi kolem nich, to se každému nepoštěstí. Tak jsem si řekl, proč to nezkusit v soutěži. Vítězná fotka byla z letošního cvičení Ample Strike. Jednalo o běžný výcvikový let vrtulníku Mi-24, kdy nám z prostoru pro výsadek bylo umožněno podívat se do prostoru za pilota. Tam jsem využil příležitosti a fotil jsem. Co mě asi nejvíc těší, kromě toho, že se fotky líbily a uspěl jsem, je to, že navíc pomohou podpořit dobrou věc.“

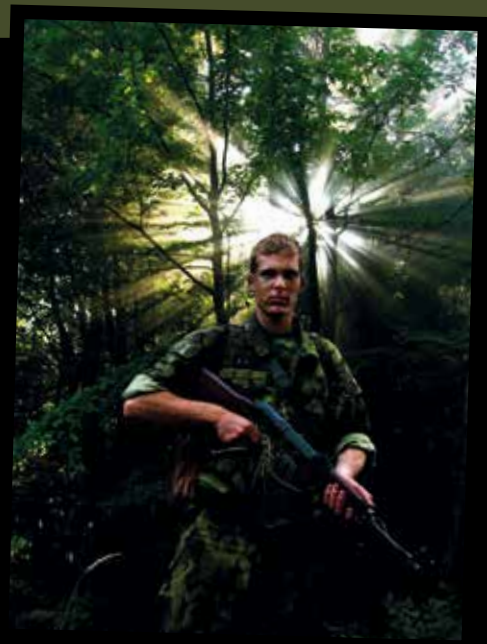

3. místo npor. Mattia Bernardini

nrtm. Pavla Beckerová

Jan Kouba

por. Marek Kolář

**Ostatní
soutěžní fotografie**

pplk. Jaroslav Horváth

prap. Jaroslav Vlček

svob. Helena Mráčková

svob. Tomáš Bystřický

ŽÁDOST ZAMĚSTNANCE o zaslání části platu bezhotovostním způsobem

Nákladové středisko: _____

Příjmení a jméno: _____

Datum narození: _____

Žádám o zaslání částky _____ Kč bezhotovostním způsobem a poukazováním na účet takto:

Název peněžního ústavu: Česká spořitelna

Číslo bankovního účtu: 44665522 kód banky: 0800

Variabilní symbol: 918 specifický symbol (osobní číslo VZP, OZ nebo SZ): _____

Žádost platí trvale od následujícího dne, kdy bude doručena na plátcovu pokladnu, nejdříve však od _____

Za případné škody, které vzniknou nesprávným uvedením údajů v žádosti, plátcova pokladna neodpovídá.

Zaměstnanec souhlasí, aby Agentura personalistiky AČR jednou ročně poskytla Charitě ČR osobní údaje zaměstnance v rozsahu jméno, příjmení a adresa trvalého pobytu, a to za účelem vystavení potvrzení o poskytnutí daru k daňovým účelům (§ 15 odst. 1 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů).

Dne: _____ podpis zaměstnance

Žádost doručena na plátcovu pokladnu dne: _____

Pozn.:

služební plat se vyplácí bezhotovostně na náklad a na nebezpečí státu nejvýše na dva účty určené vojákem u banky nebo pobočky zahraniční banky nebo spořitelny a úvěrového družstva nepozději v pravidelném termínu výplaty služebního platu.

VOJENSKÝ FOND SOLIDARITY

Vojenský fond solidarity

I TY MŮŽEŠ JEDNOU POTŘEBOVAT POMOC!

číslo sbírkového účtu 44665522/0800 variabilní symbol 918

Vojenský historický ústav Praha obohatil muzejní sbírku o legendární vojenský letoun Douglas DC-3 Dakota

Hvězda 2. světové války

Poprvé se letoun Douglas DC-3 Dakota vznesl k nebi 17. prosince 1935 na letišti v Santa Monice. Tento dvoumotorový vrtulový dopravní stroj svými výkony způsobil ve 30. a 40. letech dvacátého století doslova revoluci v letecké dopravě. Vrtulový dolnoplošník se však stal i legendou druhé světové války. Název „Dakota“ získal od britské RAF, když si objednala vojenskou verzi. V současné době se v České republice nacházejí pouze dvě letadla tohoto typu. Jedno z nich prošlo celkovou repasí odborníků z Vojenského technického ústavu a do muzejní sbírky tuto leteckou legendu převzal letos v listopadu Vojenský historický ústav Praha.

„Na repasí pracovalo přes dvacet našich odborníků zhruba tři čtvrtě roku a celkově to bylo přes čtyři a půl tisíce hodin,“ říká ředitel Vojenského technického ústavu Jiří Protiiva. „Repasí prošel nejen exteriér, ale i interiér, včetně přístrojové desky a jsem rád, že mohu představit Dakotu v kamufláži, kterou měla těsně po druhé světové válce v roce 1946. Vzhledem k tomu, že tento stroj stál téměř třináct let před sídlem Československých aerolinií v pražské Ruzyni, přebírali jsme ji v dezolátním stavu. Mne osobně těší, že naši odborníci nepracují jen na moderních technologiích, ale umí se vrátit v čase a repasovat i takové historické perly, jako je tento legendární letoun.“

Dakota – druhoválečná legenda

I když „dé-cé-trojka“ proslula už před druhou světovou válkou, místo mezi leteckými legendami si zajistila až během tohoto konfliktu, kdy se za oceánem přistoupilo k masové výrobě řady vojenských verzí. Jen do konce roku 1941, kdy vstoupily Spojené státy do války, dodal Douglas přes 430 kusů letounů DC-3 dopravním civilním aerolinkám, ale výroba dalších civilních exemplářů byla už změněna na vojenské verze. Jeho spolehlivost, všestrannost a úspora paliva jej činily bezkonkurenčním.

„Je to letoun, který sloužil nejen jako dopravní stroj v Evropě a hlavně v Americe, ale Dakota zasáhla i do bojů druhé světové války jako transportní a pozorovací letoun,“ informuje ředitel VHÚ plukovník gšt. Aleš Knížek.

„Tento stroj, který nyní obohatí naši muzejní sbírku, byl jeden z posledních Dakot, která přeletěla přes Atlantik. Z vyprávění pamětníků z roku 1994 si pamatuji, že když letoun přistál na letištní ploše, byl plný sudů s palivem, protože posádka na trase z Ameriky do Evropy musela dočerpávat palivo, aby vůbec mohli doletět.“

Dakota jako symbol českých aerolinií

Letadlo zakoupilo už začátkem 90. let Letecké muzeum Kbely ve Spojených státech amerických. Tento dvoumotorový dolnoplošník letěl naposled v roce 1991 na Memorial Air Show v Roudnici nad Labem. Pak dlouho chátral a před oslavami 80. výročí vzniku ČSA prošel v roce 2003 renovací. Do vzduchu se však už nikdy nevznesl. Potom sloužil téměř třináct let jako exponát vystavený před sídlem českých aerolinek na letišti v pražské Ruzyni. U ČSA létal stejný typ v letech 1949 až 1960.

„Dé-cé-trojka“ vedle Lisunova Li-2

„Historická Dakota byla převezena do Vojenského technického ústavu, kde jí sundali nátěr v barvách českých aerolinek, a byla zpět navrácena do barev československého letectva v poválečném období,“ pokračuje plukovník Aleš Knížek. „Jsem moc rád, že Dakota je tady díky našim kurátorům a zejména díky práci zaměstnanců VTÚ. Osobně si velmi cením i dlouhodobé spolupráce VHÚ a VTÚ. Vždy jsme preferovali spolupráci našich státních resortních podniků na restaurování

A fakta

Douglas DC-3 Dakota
Posádka: 2–3
Kapacita: 21–32 cestujících
Rozpětí: 29 m
Délka: 19,7 m
Výška: 5,16 m
Hmotnost prázdného letounu: 8 300 kg
Vzletová hmotnost: 11 400 kg
Pohonná jednotka: 2× hvězdicový motor Pratt & Whitney Twin Wasp S1C3G
Výkon pohonné jednotky: 895 kW (1 200 hp)
Maximální rychlost: 381 km/h
Cestovní rychlost: 274 km/h
Dostup: 7 300 m
Dolet: 1 650 km

sbírkových předmětů, protože jde o mnohem jednodušší proces. Dakota je dalším z kousků, který se podařilo dostat opět do historického zbarvení a provedení a věřím, že tento legendární letoun bude ozdobou nové muzejní sezóny. Doplní nám tak škálu druhoválečných letounů a zájemci si tak budou moci prohlédnout tento nový stroj. Ten bude možné provnat například se sovětským letounem Lisunov Li-2, jenž je vlastně kopií Dakoty a také byl používán během druhé světové války.“

System dálkového minování M136 Volcano

Po mnoha letech protipovstaleckých operací se americké ozbrojené síly začaly opět intenzivněji věnovat přípravě na boj s dobře organizovaným konvenčním protivníkem. Spojené státy musely takovéto výzvě na posledy čelit během války v Perském zálivu v roce 1991, částečně ještě během invaze do Iráku v roce 2003. Proto není překvapující, že postupně dochází k obnovování určitých schopností, které americké jednotky úplně ztratily nebo je prostě dlouhou dobu nepoužívaly. Mezi ně lze zařadit i dálkové pokládání minových polí, jež se provádí buď letouny s pevným křídlem, vrtulníky, dělostřelectvem, nebo ženijními prostředky.

Renesance min v US Army

Pro US Army, během vlády Baracka Obamy pravidelně postihovanou snižováním financí přidělených z rozpočtu Pentagonu a redukcí početního stavu (z téměř 562 000

vojáků v činné službě v roce 2010 na asi 464 000 v červnu 2017), se velké armády potenciálních protivníků ať již v Evropě nebo Asii stávají téměř rovnocennými soupeři (v americké vojenské terminologii se proto objevil výraz „near-peer adversaries“). Především v oblasti obrněné techniky vlastní např. Rusko, Čína a KLR velké množství strojů všech kategorií, přičemž zejména v případě prvních dvou zmíněných zemí se rychle zmenšuje i technologický náskok Američanů, dříve vyvažující početní nerovnováhu. Jak však opět připomněl současný konflikt na Ukrajině, výraznou roli v manévrovém boji mohou hrát výbušné ženijní zátaras, tj. protitankové a protipěchotní miny. Díky nim lze totiž zpomalit či úplně zastavit postup protivníka, přehradit vzniklou mezeru ve frontové linii, popřípadě se nepřátelské čelní sledy dají nasměrovat do předem připravených prostorů, kam jsou orientovány palebné sektory

vlastních bránících se jednotek a do nichž jsou zaměřeny prostředky hlavnového a raketového dělostřelectva.

Tyto poznatky „znovuobjevila“ také US Army, jež v současnosti začala opět intenzivně školit své příslušníky v dálkovém minování. U ženijních jednotek podporujících tankové a mechanizované útvary americké armády je za tímto účelem zavedena pozemní varianta kompletu Volcano (kromě ní existuje i systém vzdušného minování pro vrtulníky UH-60 Black Hawk). Zatímco dříve se obvykle instalovala na pásové transportéry M548 nebo pětitunové nákladní automobily se znakem náprav 6x6, dnes je nejběžnější umístění na korbě těžkých vozidel HEMTT (Heavy Expanded Mobility Tactical Truck) 8x8 a „multilif-tů“ PLS (Palletized Load System) 10x10.

Ke zpomalení i zastavení nepřítele

Úlohou systému Volcano, sestávajícího ze tří hlavních částí – odpalovacího zařízení M139, minových kazet M87 (alternativně jejich cvičných variant M88 a M89) a ovládacího terminálu DCU, je poskytnout vlastním vojskům možnost rychlého plošného minování za jakékoli denní či noční doby, a to i ve zhoršených klimatických podmínkách.

Odpalovací zařízení M139 tvoří čtveřice držáků pro upevnění minových kazet M87, které jsou instalovány na korbu nákladního vozu. Každý z nich je schopen pojmout maximálně 40 uvedených kazet. Kromě této konfigurace lze pár odpalovacích zařízení M139 umístit i na jednoosý či dvouosý přívěs M200A1, sloužící mj. pro přepravu odminovací nálože M58 MICLIC (MIne Clearing Line Charge). V takovém případě má systém Volcano jen poloviční kapacitu (tj. 80 místo 160 kazet), ale může být tažen i za obrněnými vozidly (např. ženijní variantou kolového transportéru Stryker M1132 ESV či pásovým obrněncem M113).

V ostré minové kazetě M87 je umístěno pět protitankových a jedna protipěchotní mina Volcano (160 kazet tudíž obsahuje dohromady 960 min – 800 protitankových a 160 protipěchotních; existuje i modifikovaná kazeta M87A1, výlučně proti obrněné technice, se šesti protitankovými minami), přičemž válcovité kontejnery nelze otevírat a tento poměr jakýmkoli způsobem měnit. Po iniciaci kazet je jejich obsah vymrštěn na vzdálenost 25–60 m od vozidla a po dopadu na zem dochází k odjištění jednotlivých kusů submunice – u protitankové za 2,5 minuty, u protipěchotní za čtyři minuty. Minování se může provádět při rychlostech v rozsahu 8–90 km/h. Nabíjení 160 kazet do odpalovacího zařízení zvládne vycvičená čtyřčlenná obsluha za asi 20 minut.

Standardně se k zablokování postupu nepřítele ze 160 kazet vytváří minové pole dlouhé 555 m a široké 420 m. Možná je i jiná kombinace – např. pro zpomalení nebo dočasné přerušení jeho postupu až čtyři pole o velikosti 277x120 m apod. Průměrná hustota protitankových min je v takových případech 0,72 kusu na metr délky pole, u protipěchotních jen 0,14 miny na metr.

Ovládací terminál DCU (Dispensing Control Unit) systému Volcano se používá ke kontrole funkčnosti celého kompletu, určení rychlosti minování, nastavování doby autodestrukce min (čtyři hodiny, 48 hodin anebo 15 dní) a zahajování sekvence pro jejich odjištění. DCU také zobrazuje počet zbývajících plných kazet na každé straně transportního vozidla. Proces minování probíhá v samočinném režimu, do něhož ale může kdykoli vstoupit (tj. přerušit ho a opět zahájit) lidský operátor. Při běžné činnosti zabere vyprázdnění 160 minových kazet přibližně 10 minut.

Smrtící obsah „Vulkánu“

Miny Volcano jsou mírně upravené typy BLU-91/B a BLU-92/B, použité např. v leteckých kazetových pumách GATOR či v systému MOPMS (MODular Pack Mine System). Hlavním rozdílem jsou odpružené kovové stabilizátory omezující možnost převrácení miny a špatnou orientaci po dopadu na zem.

Protipěchotní varianta je válcovitého tvaru, o výšce 60 mm, průměru 120 mm a celkové hmotnosti 1,44 kg. Při odjištění miny je z jejího těla vystřeleno osm dvanáctimetrových olivově zelených, na volném konci zatížených

nástražných drátů. K jejich aktivaci postačuje tah 405 g. Tělo miny, obsahující 540 g trhavin Composition B (čili 60/40 RDX/TNT), je kovové. Při výbuchu způsobují jeho střepiny smrtící zranění osobám v okruhu 15 m.

Protitankový Volcano má identické rozměry jako protipěchotní obměna, hmotnost je ovšem zvýšena na 1,8 kg. Stejně tak byla zvětšena i trhací náplň na 585 g RDX (hexogen) a přidána kumulativní vložka probíjející 70 mm válcovaného homogenního pancíře. Indukční zapalovač přivádí nálož k explozi poté, co zaregistruje změnu magnetického pole (při přejezdu vozidla) nad minou. Trhací náplň zformovaná do kumulativního paprsku prorazí dno korby, zabíjí osádku, zapaluje palivo a přivádí k výbuchu uložené náboje. I když nejsou miny Volcano vybaveny protizdvihovým mechanismem, k jejich aktivaci může dojít pouhou manipulací. Doba autodestrukce se nastavuje na obslužném pultu DCU před vymetením z kazety, přičemž existují tři možnosti – do čtyř hodin (miny začnou samovolně explodovat po 3 h 12 min), do 48 hodin (po 38 h 24 min) nebo do 15 dnů (po 12 dnech).

Text: Dušan Rovenský, foto: US DoD

Evropa vykročila k FCAS

Future Combat Air Systems – tak je označován program, jehož výsledkem by zhruba za dvě desetiletí mohl být zcela nový bojový letoun vyvinutý a vyráběný ve spolupráci evropských zemí. Úvahy o něm se objevují již několik let, koncem dubna 2018 však společnosti Airbus a Dassault Aviation potvrdily, že se dohodly na společném postupu při jeho vývoji.

Přestože se z letounu Eurofighter Typhoon díky postupnému zvyšování operačních schopností teprve nyní stává skutečně víceúčelový bojový stroj, jaký jeho tvůrci od počátku zamýšleli, a přestože má před sebou ještě několik desetiletí provozu, rozbíhají se současně přípravy na vývoj jeho nástupce. S ohledem na složitost a délku vývoje tak komplikovaných a sofistikovaných technologií lze však říci, že je nejvyšší čas.

Na první pohled by se mohlo zdát, že v kategorii nadzvukových bojových letounů na tom Evropa není nijak špatně. Kromě konečně „dospělého“ Typhoonu jsou zde například také moderní francouzské letouny Rafale, švédské Gripeny i novější verze amerických strojů F-16, některá letectva se navíc již připravují na dodávky a zavádění letounů 5. generace F-35 Lightning II. Na druhou stranu ale v provozu zůstává i nemalý počet starších strojů, k jejichž nahrazení jmenované typy zřejmě stačit nebudou.

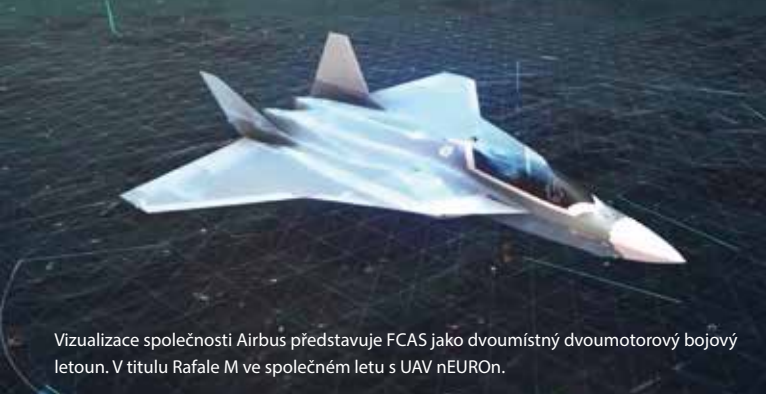
Iniciátorem nejnovějšího programu nového bojového letounu se stalo Německo, které

na konci roku 2015 deklarovalo záměr nahradit stroje Panavia Tornado zcela novým systémem, označovaným nejčastěji obecně jako NGWS (Next Generation Weapon System). Připomeňme, že Luftwaffe má ve výzbroji stále zhruba 120 letounů Tornado, tedy víceméně stejně jako novějších Typhoonů. Starší typ plní důležitou roli úderního stroje a je využíván také jako platforma pro vzdušný průzkum a elektronický boj. Vzhledem k jeho stáří by však měl být vyřazen zhruba v letech 2025–2030, i když Německo již prověřuje možnost prodloužení životnosti až do poloviny 30. let.

Ať tak či tak, bude nutné je nahradit, ale Typhoon už v tomto případě nástupcem nebude. Německo by chtělo zavést systém, který nebude představovat jen jeden konkrétní typ letounů, ale celé spektrum vzájemně propojených a v boji kooperujících platform. I proto nebylo zatím ani závazně rozhodnuto, zda má jít o pilotované nebo bezpilotní stroje, i když nejčastěji se hovoří o jakémsi „kompromisu“ buď v podobě volitelně pilotovaných letounů, nebo o kombinaci obou kategorií.

Samozřejmě, že úsilí o vývoj nových bojových letounů má i své politické pozadí. Evropa nechce a ani nemůže být příliš závislá na dodávkách amerických vojenských technologií. I když USA zůstanou také v budoucnosti jejím hlavním spojencem, vzájemné vztahy nemusí být vždy tak vřelé jako v minulosti, což ostatně dosvědčuje i současná situace. Důležitým milníkem je bezesporu také rozhodnutí britských voličů z června 2016 o vystoupení Velké Británie z Evropské unie. Německo se velmi rychle chopilo příležitosti a spolu s Francií přebírá pozici vůdčích zemí celé Evropy, což se pomalu projevuje i v oblasti vojenského vývoje a obranného průmyslu.

Již v červenci 2016 zveřejnila společnost Airbus svou představu o novém bojovém letounu, čímž reagovala na německé požadavky uvedené v konceptu NGWS. Výrobce tehdy odhadl potenciál výroby minimálně stovky strojů označovaných jako FCAS (Future Air Combat System), které by měly nahradit nejen německá Tornado, ale také například letouny F/A-18A/B Hornet z výzbroje španělského

Vizualizace společnosti Airbus představuje FCAS jako dvoumístný dvoumotorový bojový letoun. V titulu Rafale M ve společném letu s UAV nEUROn.

Britská společnost BAE Systems má v portfoliu i bezpilotní letoun Taranis.

Typhoon a Tornado z výzbroje Luftwaffe – FCAS bude zřejmě nástupcem obou typů.

letectva, které rovněž projevilo o projekt zájem. A jak se nyní zdá, práce na něm nebyly zastaveny, ale naopak postoupil do další fáze.

Při zahájení letecké výstavy ILA Berlin 2018 bylo oznámeno, že se Airbus dohodl s francouzským výrobcem Dassault Aviation na úzké spolupráci při vývoji FCAS. Ten je však nyní označován už spíše jako nástupce letounů Dassault Rafale a Eurofighter Typhoon, protože s jeho zaváděním do operačního provozu se počítá nejdříve v letech 2035–2040. I tak ale oba výrobci přiznávají, že časový harmonogram bude napjatý a že se musejí pustit do práce okamžitě. Ještě letos by tak měla být zpracována první studie, která realisticky stanoví časový rámec jednotlivých fází programu a postupy, jimiž bude dosaženo cíle. Zhruba v roce 2025 by pak měl být k dispozici také funkční technologický demonstrátor.

O konkrétní podobě FCAS zatím příliš mnoho informací neexistuje a německo-francouzský tým jej označuje jako „systém systémů“. Znamená to, že v souladu s dřívějšími úvahami půjde o soustavu vzájemně propojených, komunikujících a úzce spolupracujících platform, zahrnujících nepochybně také bezpilotní systémy, včetně prostředků schopných autonomního koordinovaného působení v početných rojích či „hejnech“. Základem FCAS ale zřejmě i nadále zůstane pilotovaný nebo alespoň volitelně pilotovaný bojový letoun.

Pokud bychom vycházeli z dřívějších vizualizací zveřejněných společností Airbus, mělo by jít o dvoumotorový letoun, který bude disponovat vlastnostmi stealth, tedy bude minimalizovat možnost vlastní

detekce radiolokačními prostředky protivníka. Přímou palubu letounu by pak měly být řízeny také další letecké platformy, například bezpilotní stroje sloužící jako nosiče výzbroje či průzkumných senzorů. S touto schopností se v budoucnu počítá i u jiných bojových letounů včetně F-35 Lightning II, avšak předností FCAS by měla být dvoumístná kabina umožňující využít palubního operátora. Svým způsobem v tom lze spatřovat i odkaz na letouny Tornado, pravdou ale je, že i přes vysokou míru automatizace bude současné řízení letounu a ovládání zbraňových systémů i v budoucnu extrémně náročné a ve dvoučlenné posádce bude možné pracovní zátěž efektivněji a bezpečněji rozdělit.

Německo a Francie už deklarovaly, že k vývoji bojového letounu FCAS budou chtít přizvat také další evropské letecké a vojenské výrobce a posílit tak evropskou spolupráci. Paradoxně se však téměř nemluví o zapojení britské společnosti BAE Systems, která je třetím největším zbrojním koncernem na světě. Jde bezesporu o důsledek rozhodnutí o vystoupení z EU a Německo i Francie nyní vyčkávají, jakou formu nakonec „brexit“ bude mít. Lze ale předpokládat, že bez rozsáhlého zázemí, know how a schopností BAE Systems bude vývoj nového evropského letounu výrazně náročnější. Francie navíc v minulých letech vojensko-průmyslovou spolupráci s Velkou Británií rozšiřovala s vědomím její výhodnosti a je tedy otázkou, jaké „vícenáklady“ by její ukončení přineslo. Zmínit je nutné zejména projekt stejného označení FCAS, jehož výsledkem by měl být bezpilotní bojový letoun využívající poznatků z programů BAE Systems Taranis a Dassault nEUROn. Minimálně některé jeho vlastnosti a schopnosti by přitom přesně zapadaly i do představy Německa a Francie o budoucím „systému systémů“.

Evropa dnes více než kdy jindy cítí silnou potřebu mít k dispozici vlastní moderní bojový letoun, a to jak kvůli snaze o svou průmyslovou nezávislost, tak i kvůli rostoucímu vojenskému ohrožení z vnějšku. Najít politickou shodu ale určitě nebude jednoduché a vyvarovat se obtíží spojených se zapojením více partnerů, z nichž každý má své vlastní potřeby a možnosti, také ne.

Text: Tomáš Soušek, foto: Airbus, Dassault Aviation

Švédská zbrojovka Saab dokončila vývoj nové stíhačky Gripen JAS-39E

Konkurent pro letouny F-35

Vývoj letounu Gripen JAS-39E v uplynulých týdnech pokračoval dalšími úspěšnými testy. Konkrétně se jednalo o ověření schopností vypustit a odpálit externí zbraňové moduly. Tyto testy navázaly na červencové ověřovací zkoušky podvozku. Právě integrací zbraňových systémů byl definitivně dokončen vývoj tohoto typu letounu.

Vzdušné síly AČR mají ve výzbroji 14 letounů Gripen JAS-39C, tedy předcházející vývojové řady. Ověřování nově vyvinutého letounu třídy E by mělo být dokončeno v nejbližších týdnech a v roce 2019 budou první stroje této kategorie zařazeny do výzbroje švédské a brazilské armády. Brazilské letectvo počítá celkově v letech 2019 až 2032 s nákupem 108 těchto strojů. Jen v první etapě by jich měla brazilská armáda nakoupit 36.

Výkonnější motor, lepší elektronika

Tento typ je vybaven výkonnějším motorem General Electric F414 s maximálním tahem 98 kN. Maximální vzletová hmotnost vzrostla oproti verzím C/D o 2 500 kg na 16 500 kg. Rozšíření startovací hmotnosti umožnilo použít větší množství zbraňových systémů, anebo významně prodloužit dolet letounu díky zvýšení objemu paliva. Ten se v interních nádržích zvýšil o 40 %. Především verze letounu měla bojový rádius 800 kilometrů, v tomto případě je to o 500 kilometrů více. Kromě většího množství zbraňových systémů je možné na jeho palubu umístit například zaměřovací průzkumný kontejner o váze 5 100 kilogramů.

Od svého předchůdce se JAS-39E mírně liší i tvarem. Je delší o 30 cm. Také rozpětí křídel je zvětšeno o 20 cm na současných 8,6 m. Gripen E je vybaven radiolokátorem s aktivním elektronickým vychylováním paprsku. Ten může být využit nejen k detekci vzdušných, ale i pozemních cílů. K novinkám ve vybavení patří také senzor Skyward-G, který slouží k detekci, sledování a identifikování cílů na základě tepelného záření. Stroj je vybaven také velmi pokročilými prostředky elektronického boje

a nejnovějšími systémy přenosu dat (datalink). Díky tomu se může zařadit mezi tzv. network centric fighter letouny (zaměřené na síťově orientované operace), kdy všechny stíhačky Gripen E budou sdílet všestranná data z bojiště. Tedy informace ohledně nepřátelských cílů, statistiky Gripenů – pozice na bojišti, status munice, zásobu paliva atd.

Větší palebná síla

Jak jsme již zmínili, také palebná síla letounu doznala výrazného zlepšení. Stíhačka může nést nové protiletadlové řízené střely Meteor s doletem více než 100 kilometrů a pumy GBU-39.

Letoun je navržen tak, aby umožňoval rychlou integraci různých zbraní, což poskytuje letectvu široké spektrum operačních schopností. Nemalou výhodou je v tomto případě i flexibilní architektura avionických systémů letounu.

Gripen JAS-39E má zbraně pro všechny typy misí, jako jsou přesné útoky mimo dosah

protivzdušné obrany pomocí naváděných klouzavých bomb, těžké protiletadlové a průrazné rakety, až po obratné rakety vzduch-vzduch s dlouhým doletem. Je také schopen nést moduly a sensory pro průzkumné a zvláštní mise.

Testy zbraňových systémů se uskutečnily na střelnici Vidsele Test Range na severu Švédska. Zahrnovaly odhození jedné externí palivové nádrže a odpálení jedné rakety vzduch-vzduch IRIS-T. „Z pohledu pilota je létání s externími moduly, jako jsou palivové nádrže a rakety, velmi důležité pro hodnocení toho, jak se letadlo chová, když je těmito moduly vybaveno. Tento test nám také umožnil zhodnotit, jaký efekt má na letoun odhození a odpálení těchto modulů. Zlatým hřebem bylo samozřejmě stisknutí spouště a následné sledování toho, jak raketa vyrazí vpřed. Zároveň nás to posouvá blíže k přípravě letounu pro operační využití,“ řekl testovací pilot letounů Gripen ve společnosti Saab Marcus Wandt.

Připravil: Vladimír Marek, foto: Saab

PŘEBORY RESORTU MO 2019

Poř. č.	Název	Místo	Datum
1.	Přebor resortu MO ve sportovním skialpinismu	Brádrlerovy boudy – Krkonoše	9. – 11. 1. 2019
2.	Přebor resortu MO ve futsalu	Olomouc	16. – 17. 1. 2019
3.	Mezinárodní zimní přírodní víceboj „Winter Survival 2019“	Ovčárna pod Pradědem	27. 1. – 1. 2. 2019
4.	Přebor resortu MO „SKI MARATON“	Kvilda – Šumava	23. – 24. 2. 2019
5.	Přebor resortu MO ve squashí	Praha	12. – 13. 3. 2019
6.	Přebor resortu MO ve stolním tenisu	Brno	9. – 10. 4. 2019
7.	Přebor resortu MO ve sportovním lezení	Brno	17. – 18. 4. 2019
8.	Přebor resortu MO v malé kopané	Moravská Třebová	23. – 24. 4. 2019
9.	Přebor resortu MO ve vojenském pětiboji s mezinárodní účastí	Vyškov, Plzeň	3. – 7. 6. 2019
10.	Přebor resortu MO v golfu	Bechyně	4. 6. 2019
11.	Přebor resortu MO v plážovém volejbale	Brno	11. – 14. 6. 2019
12.	Turnaj resortu MO v tenise dvojic „Military Cup 2019“	Měřín	12. – 16. 6. 2019
13.	Přebor resortu MO v tenise jednotlivců a dvojic	Praha	25. – 26. 6. 2019
14.	Přebor resortu MO v leteckém pětiboji	Sedlec-Vícenice, Vyškov, Olomouc	24. – 26. 7. 2019
15.	Přebor resortu MO na horských kolech	Praha	25. 9. 2019
16.	Mezinárodní letní přírodní víceboj „Summer Survival 2019“	Vyškov	25. – 30. 8. 2019
17.	Přebor resortu MO v nohejbalu „O pohár A reportu“	Praha	9. 10. 2019
18.	Přebor resortu MO ve florbalu	Praha	15. – 16. 10. 2019
19.	Přebor resortu MO v šachu a bleskovém šachu	Stará Boleslav	4. – 6. 11. 2019
20.	Přebor resortu MO v badmintonu	Praha	12. – 14. 11. 2019
21.	Přebor resortu MO ve volejbalu smíšených družstev	Praha	19. – 20. 11. 2019

HARMONOGRAM BĚŽECKÉ LIGY 2019

Poř. č.	Název	Místo	Datum
1.	I. kolo	Brno	17. – 18. 4. 2019
2.	II. kolo	Opava	15. – 16. 5. 2019
3.	III. kolo	Jince	29. – 30. 5. 2019
4.	IV. kolo	Sedlec-Vícenice	17. – 18. 7. 2019
5.	V. kolo	Stará Boleslav	7. – 8. 8. 2019
6.	VI. kolo	Bechyně	21. – 22. 8. 2019
7.	VII. kolo	Lipník nad Bečvou	18. – 19. 9. 2019
8.	VIII. kolo	Přáslavice	9. – 10. 10. 2019
9.	IX. kolo	Praha	30. 10. – 1. 11. 2019

PŘEBORY RESORTU MO MIMORESORTNÍ SPORTOVNÍ AKCE 2019

Poř. č.	Název	Místo	Datum
1.	Sportísimo 1/2 Maraton Praha	Praha	6. 4. 2019
2.	VW Maraton Praha	Praha	5. 5. 2019

Domino

Osmdesát čtyři příslušníků Aktivní zálohy specializované infekční nemocnice Těchonín odboru biologické ochrany Agentury vojenského zdravotnictví se zúčastnilo výcviku v Těchoníně. Mezi nimi bylo i jedenáct nováčků. Výcvik v Těchoníně má příslušníky aktivní zálohy připravit na plnění úkolů v rámci specializované infekční nemocnice a také na spolupráci se stálými příslušníky a zaměstnanci nemocnice. Jednotku nyní tvoří aktuálně 110 příslušníků z celkového počtu 135. Tato jednotka je se svými více než 81 procenty nejvíce obsazenou jednotkou AZ v celé armádě ČR.

V listopadu zavítal na Univerzitu obrany velvyslanec USA v ČR Stephen B. King. Svoji přednáškou na téma současná bezpečnostní a obranná politika Spojených států zaujal studenty, pedagogy i posluchače kurzu Generálního štábu. V této souvislosti Stephen King ocenil účast českých jednotek v zahraničních misích a vyjádřil lítost nad nedávným úmrtím čtyř českých vojáků v Afghánistánu.

Do cvičení Integrovaného záchranného systému v areálu pardubického letiště se zapojily přes čtyři stovky lidí. Námětem byla letecká nehoda s velkým počtem raněných a obětmi na životech. Cvičení se zúčastnila i vojenská letištní hasičská jednotka. Příprava jednotky pro zvládnutí takové situace je nutností. Zabezpečuje totiž letiště s provozem vojenských i civilních letadel, kde v minulosti k podobným nehodám došlo. Na profesionalitu hasičů dohlíželi pracovníci Úřadu civilního letectví a Úřadu pro zdolávání leteckých nehod a jejich práci hodnotili kladně, včetně jejich komunikace se zraněnými v angličtině, což je na mezinárodním letišti velmi důležité.

Jubilejní 10. ročník odborné konference obohatilo spolupřátelství s Vysokým učením technickým v Brně

Bezpečnost provozu

Centrum dopravní výchovy Velitelství výcviku – Vojenské akademie pořádalo v prostorech kasáren Dědice již 10. ročník odborné konference ke zvýšení bezpečnosti provozu vozidel ozbrojených sil. Mezi osmdesátkou účastníků nejen z řad zástupců útvarů a zařízení Armády České republiky, Vojenské policie, Policie České republiky, Hasičského záchranného sboru a dalších specialistů v oblasti silničního provozu patřili mezi nejvýznamnější velitel VeV-VA brigádní generál Radek Hasala a ředitel Ústavu soudního inženýrství Vysokého učení technického v Brně docent Aleš Vémola.

„Konference je jedním z řady opatření k realizaci Národní strategie silničního provozu v podmínkách resortu Ministerstva obrany. Je to téma společné každému z nás, neboť my všichni máme ten nejlepší zájem o zvýšení bezpečnosti silničního provozu,“ uvedl podplukovník Miloslav Stříž, náčelník Centra dopravní výchovy. Letošní ročník byl tematicky zaměřen na vzdělávání personálu pro přípravu řidičů v resortu Ministerstva obrany a vymezení požadavků na resortní legislativu v přípravě řidičů vozidel ozbrojených sil. Byl také obohacen o poznatky a závěry konference Evropské komise pro bezpečnost v ozbrojených silách (ECRAF 2018). Zařazeny byly i poznatky ze znalecké činnosti při zkoumání příčin dopravních nehod. Součástí jsou vždy i praktické ukázky. Tentokrát to byly hned dva nárazové testy (crashtest) pro potřeby znalecké činnosti provedené týmem Ústavu soudního inženýrství VUT v Brně.

Nekázeň končí tragicky

Obsah konference je odůvodněn dlouhodobou snahou Centra dopravní výchovy přinášet

aktuálnost a novou kvalitu do vzdělávání personálu pro přípravu řidičů resortu. Aktuálnost obsahu konference je rovněž odůvodněna i současnou statistikou dopravních nehod, jejich příčinami a tragickými následky. Ta stále vypovídá o přetrvávající nekáznosti řidičů, jejich porušování elementárních pravidel a rostoucí agresivitě i bezohlednosti některých řidičů na našich silnicích. Tento nepříznivý trend se bohužel projevuje i v armádě, kde v nedávné době došlo k několika dopravním nehodám s vážnými následky a značnými hmotnými škodami. I proto se Velitelství výcviku – Vojenská akademie prostřednictvím Centra dopravní výchovy velmi intenzivně a profesionálně věnuje přípravě, vzdělávání, výcviku a výchově nejen řidičů vozidel ozbrojených sil, ale také jejich učitelům, instruktorům a dalším specialistům v oblasti silničního provozu.

Spolupráce s VUT

„Centrum dopravní výchovy je v rámci resortu Ministerstva obrany jedinečné zařízení s vysokou mírou exkluzivity, které spolupracuje s celou řadou významných resortních

Domino

i mimoresortních vzdělávacích, výzkumných a státních institucí," vysvětluje generál Hasala, přičemž vyzdvihl letošní novinku, kterou je pořádání konference ve spolupráci s Ústavem soudního inženýrství Vysokého učení technického (VUT) v Brně. To vychází ze smlouvy o vzájemné spolupráci v oblasti bezpečnosti silničního provozu a dopravně inženýrské činnosti, tedy o spolupráci v oblasti vzdělávání, vědeckovýzkumné činnosti, v činnosti studijně-odborné a v předávání odborných poznatků z vědy a výzkumu s cílem přispět tak ke zvýšení bezpečnosti provozu vozidel ozbrojených sil a zvýšení odbornosti instruktorů přípravy řidičů.

Polygon IZS

Každá konference sebou přináší řadu zajímavých příspěvků a také řadu podnětů do budoucna. Za zmínku stojí například velmi živě diskutovaná úvaha o vybudování společného Polygonu Integrovaného záchranného systému (IZS) právě v posádce Vyškov. Nicméně vše je teprve v rovině úvahy, kterou ovšem všichni přítomní chtějí převést v brzké době do praxe. Závěrečným výstupem z této odborné konference je i Sborník příspěvků, který obdrželi všichni účastníci. Ten letošní čítá kolem desítky odborných příspěvků a zahrnuje veškeré přehledy nehodovosti, ale i predikce či odborná doporučení a závěry. Centrum dopravní výchovy tak může čerpat jak z domácího prostředí, tak i z poznatků v Evropě. To je vzhledem ke stovkám proškolených řidičů velice důležité, konec konců podívejme se na několik čísel z činnosti CDV.

Stovky řidičů

Například v roce 2017 získalo u CDV 778 řidičů osvědčení k řízení vozidel ozbrojených sil, a to v 70 kurzech. Téměř 400 řidičů získalo ve 30 kurzech řidičské oprávnění převážně pro skupinu C a C+E. Další asi 850 specialistů bylo vyškolen v ostatních téměř 90 kurzech jako např. přeprava nebezpečných nákladů, speciální výcvik řidičů PČR, zvládnutí krizových situací na silnici nebo jízdy v extrémním terénu, různé kurzy pro bojová vozidla atd. Zejména

A fakta

Centrum dopravní výchovy VeV-VA se podílí na naplňování resortní strategie bezpečnosti silničního provozu, která vychází z vládou schválené národní strategie BESIP. Významně participuje na dopravně-osvětových akcích nejenom v rámci resortu MO, ale také na akcích s účastí civilní veřejnosti. Mezi ty největší, co se rozsahu účasti týče, patří například Kopřivnické dny techniky, Den prevence a osvěty v dopravě ve Vyškově, Den Integrovaného záchranného systému v Praze Holešovicích a další. Na všech těchto akcích se expozice CDV setkává s nebyvalým zájmem veřejnosti.

pak kurzy učitel přípravy řidičů a instruktor přípravy řidičů připravují jedině plně, podle civilní a vojenské legislativy, kvalifikované odborníky pro přípravu řidičů vozidel ozbrojených sil. Instruktor výcviku řidičů je od roku 2016 nový prvek v přípravě vojenských řidičů pro zabezpečení a provádění především zdokonalovací přípravy řidičů a CDV do současné doby vyškolilo již 100 těchto instruktorů.

Text: kpt. Monika Nováková, Michal Voska,

foto: Hana Jurčová

V Bruselu zasedala Rada pro zahraniční věci složená z ministrů obrany a zahraničních věcí. Za resort obrany se jednání zúčastnil náměstek pro řízení sekce obranné politiky a strategie MO Jakub Landovský. Během dvoudenního jednání byla projednána řada témat včetně vojenské mobility, vyhodnocení činnosti Útvary pro vojenské plánovací a řídicí schopnosti EU (MPCC), navrhovaného Evropského mírového nástroje (EPF) na financování vnějších aktivit EU v oblasti obrany a vojenské podpory či pokrok v rámci Stálem strukturované spolupráce (PESCO).

Praporeční úkolové uskupení eFP BG Litva, jehož součástí je také 230 českých vojáků, úspěšně prošlo certifikací a je připraveno pro všechny bojové činnosti konfliktu vysoké intenzity. Mechanizovaná rota s obrněnci Pandur působí ve výcvikovém prostoru litevské armády v Rukle od letošního července. Češi jsou součástí tohoto praporečního úkolového uskupení společně s vojáky z Německa, Holandska, Belgie, Lucemburska a Norska.

Bývalí i současní sportovci oslavili společně sedmdesát let Armádního sportovního centra Dukla. Se sportovními legendami armádního sportu se setkal ředitel sekce rozvoje sil MO generálmajor Ivo Střecha. Součástí slavnostního okamžiku bylo ocenění olympijských vítězů, křest kalendáře Dukla na rok 2019 i prezentace upoutávky dokumentu Fenomén Dukla, jehož premiéra se chystá na podzim příštího roku. Premiéru měla také kniha Jana Saudka Hvězdy, která obsahuje fotografie armádních sportovců z posledních deseti let.

A fakta

V roce 2019 vydá VoZP na léčení svých 700 000 klientů o 2 miliardy korun více, než tomu bylo v roce letošním. Za jejich zdravotní péči plánuje uhradit celkovou částku přesahující 20 miliard Kč. Průměrně tak pojišťovna zaplatí za léčení jednoho svého klienta téměř 30 000 Kč.

Přidejte se k nám a žijte zdravě s VoZP

Vážené kolegyně, vážení kolegové, dovolte nám, abychom se s vámi podělili o osobní zkušenost z působení v samosprávných orgánech Vojenské zdravotní pojišťovny a také s tím, jak Správní a Dozorčí rada nahlížejí na „naši“ pojišťovnu a její budoucnost.

V roce 25. výročí založení VoZP z pohledu samosprávných orgánů velmi silně vnímáme zejména vzájemné sepjetí mezi pojišťovnou a armádou. Právě stávající i bývalí vojáci z povolání a jejich rodiny totiž dlouhodobě tvoří jádro pojištěnců s řadou specifických daných touto profesí a službou vlasti. Logicky se tímto směrem profilují i služby, které VoZP svým klientům nabízí, ať již se jedná o samotné zajištění zdravotní péče, nebo o různé preventivní programy a další benefity.

V letošním roce si značnou oblibu získaly programy Rodina vojáka a Válečný veterán. První z nich umožňuje vojákům z povolání i v aktivní záloze a jejich nejbližším, kteří jsou také pojištěni u VoZP, čerpat zvýšené příspěvky na kondiční cvičení, posilovnu, plavání, saunu či masáže a také na velmi žádanou dentální hygienu. Například čtyřčlenná rodina tak může ročně získat do svého rozpočtu 9 200 korun. Program Válečný veterán kromě zvýšených příspěvků na plavání a preventivní očkování pro všechny veterány nabízí také čtyřtisícový příspěvek na lázeňský pobyt k regeneraci po návratu ze zahraniční mise.

To vše jsou výhody, které vojákům i jejich rodinám a vojenským veteránům nabízí VoZP jako jediná zdravotní pojišťovna. A žádná jiná také nemyslí speciálně na rodiny vojáků, kteří při své riskantní službě utrpěli vážné zranění. Pouze naše vojenská má pro tyto případy připravený systém komplexní léčebné a rehabilitační péče, který zahrnuje i hrazenou přítomnost pečujícího člena rodiny.

Standardem u VoZP pak jsou preventivní programy s množstvím dalších příspěvků pro všechny pojištěnce, benefity ve věrnostním klubu nebo výhodné cestovní pojištění u partnerské pojišťovny Ergo. Klienti rovněž ocenili vznik mobilní aplikace „Zdraví na klik“, ve které si lze kdykoli zobrazit přehled o své zdravotní péči a léčbě a využívat mnoho dalších užitečných funkcí.

VoZP je ekonomicky silnou pojišťovnou a od roku 1993 nám trvale zajišťuje lékařskou péči prostřednictvím špičkových odborníků ve vojenských (např. ÚVN Praha, VN Brno, VN Olomouc nebo ÚLZ Praha) i civilních zdravotnických zařízeních a lázeňských ústavech (Vojenský rehabilitační ústav Slapy a další lázeňské domy sítě VOLAREZA).

Při našich jednáních v NATO a EU nám alianční partneři naši „vojenskou“ právem závidějí.

Těší nás, že pod vedením generálního ředitele Josefa Diessla se podařilo v uplynulých dvou letech stabilizovat VoZP uvnitř a zlepšit i její obraz navenek. Současné konkurenční prostředí ve zdravotnictví i mezi zdravotními

pojišťovnami je garancí tlaku na vzrůstající standardy péče a podle toho postupuje i naše zdravotní pojišťovna.

Stejně je potřeba nadále posilovat postavení VoZP na trhu, a to zejména posilováním počtu pojištěnců, tzn. pojistného kmene, který v současné době čítá na 700 000 klientů. Pozitivní je v tomto ohledu bezesporu trend postupného doplňování početních stavů našich ozbrojených sil. Kromě vojáků z povolání, kteří se stávají pojištěnci VoZP ze zákona, tvoří další perspektivní skupinu, kterou můžeme oslovit, i stále se rozšiřující řady aktivních „záložníků“.

Stejně tak bychom však měli společně cílit i na naše rodiny a známé. To se nám podaří pouze pokud budeme dále společně šířit pozitivní osobní reference VoZP v našem nejbližším okolí.

Pokud máte jakékoli otázky nebo potřebujete poradit, obraťte se s důvěrou na call centrum VoZP na čísle 844 888 888 nebo e-mailu info@vozp.cz.

**Přejeme vám klidné vánoční svátky
a do nového roku 2019 pevně zdraví
a mnoho úspěchů.**

*brig. gen. MUDr. Zoltán Bubeník
předseda Správní rady VoZP*

*genmjr. Ing. Jaroslav Kocián
předseda Dozorčí rady VoZP*

Vyzkoušej svůj postřeh

Naleznete na válečném plakátu, tak trochu idealizujícím sbratření našich legionářů s americkými vojáky o Vánocích roku 1918, pět rozdílů?

Československé legie v Rusku ovládly v druhé polovině roku nejen transsibiřskou magistrálu, ale prakticky celé území Sibiře. Nejednalo se pouze o vojenský a politický úspěch. Tisk států Dohody se předháněl v příbězích, které měly dokumentovat, jak velkých vojenských úspěchů na tomto rozsáhlém území omezený kontingent Českoslovanů dosáhl. Asi nejvýznamnější roli v tomto směru sehrály americké sdělovací prostředky. Co se Masarykovi a jeho spolupracovníkům nepodařilo dosáhnout za téměř čtyři roky války, nám američtí novináři, dychtiví po velkých činech a zajímavých příbězích, najednou nabízeli doslova na stříbrném tácu. Ne náhodou z této doby pochází označení Masaryka jako pána Sibiře.

Právě americké veřejné mínění přispělo k tomu, že se koncem srpna 1918 ve Vladivostoku vylodil osmitisícový americký kontingent. Ten ale ani přes veškerou snahu nemohl naplnit očekávání. Takto omezené lidské zdroje pochopitelně nemohly na rozsáhlém bojišti sehrát významnější roli. Navíc američtí vojáci nebyli připraveni na působení v drsných klimatických podmínkách. Kruté mrazy je decimovaly, voda v kulometech bez aditiv zamrzala. Mnozí z nich umírali v důsledku nemoci. Ani koně nebyli schopni nasazení v těchto podmínkách. Nedostávalo se palivo, munice a dokonce i jídlo.

Nejvýznamnější bitvou mezi Američany a bolševiky se stalo střetnutí u obce Romanovka, ke kterému došlo 25. června 1919. Napadení Američané zde přišli o 24 vojáků. Omezený americký kontingent působil i na morálku našich legionářů. Mnozí z nich byli rozčarováni z toho, že nepřišla výraznější pomoc.

Poslední američtí vojáci opustili Sibiř 1. dubna 1920. Jejich nasazení si vyžádalo celkově 189 padlých a zemřelých vojáků.

Připravil: Michal Voska a Vladimír Marek, plakát: VÚA-VHA

Rozdílly: chybí vlnička na beranici, světlé od okna na zemi, označení v pravém dolním rohu, okno a koflíčky

RECENZE

Zdeněk Polčák

„Neupadneme v zapomnění“

20 let od vzniku první plně profesionální jednotky Armády České republiky

Když v roce 1998 vznikla 9. rota chemické ochrany, jako první plně profesionální jednotka AČR, málokdo tušil, že se za pouhých pět let svého působení nesmazatelně zapíše do bohaté historie našeho chemického vojska, potažmo do historie české armády. Již v den vstupu České republiky do NATO, tedy 12. 3. 1999, byla tato elitní jednotka připravena a stala se součástí aliančních Sil rychlé reakce, které jsou dodnes tvořeny těmi nejlepšími útvary armád jednotlivých členských zemí. Právě historii této jednotky je věnována tato nová publikace, která vznikla u příležitosti kulatého výročí 9. roty chemické ochrany.

Text zachycující jednotlivé etapy existence této jednotky, její výzbroj, výstroj a nasazení v zahraniční misi doplňuje několik stovek barevných fotografií. Při sestavování publikace čerpali autoři nejen z archivních materiálů, ale především ze vzpomínek plk. gšt. Jiřího Gajdoše a mjr. Romana Hippíka.

Počet stran: 173

Vydalo: Ministerstvo obrany České republiky – VHÚ Praha, 2018

Náklad knihy byl předán 31. pluku radiční, chemické a biologické ochrany.

Text: Vladimír Marek

Před sto lety byli naši legionáři prakticky z chodu nasazováni do bojů o slezské Těšínsko

1918
100
2018
SPOLEČNÉ STOLETÍ

Boje o Těšínské knížectví

V Praze byli v prvních dnech republiky přesvědčeni, že Těšínské knížectví je nedílnou součástí nově vzniklého státu a tudíž že v této oblasti nebudou sebemenší problémy s vytyčením oboustranně uznávané hranice. To se ale velice záhy ukázalo jako omyl.

Pro hospodářství vznikajícího Československa byl přítom velice důležitý karvinský kamenouhelný revír a také železniční trať, která Těšínskem procházela. Ta totiž tvořila jediné velkokapacitní spojení Čech se Slovenskem. Za této situace bylo jedním z prvních úkolů legionářů, vracejících se na přelomu roku 1918 do vlasti, nasazení v této oblasti.

Od prvních dnů republiky zde totiž hráli prim Poláci. Již 30. října 1918 Rada Narodowa prohlásila téměř celé bývalé Těšínské knížectví až po řeku Ostravici (protéká Ostravou či Frýdkem Místkem) za součást polského státu a chopila se vlády nad tímto územím. Zatímco Varšava argumentovala převahou polského obyvatelstva, Praha se dovolávala skutečnosti, že toto území bylo 600 let součástí českého státu.

Za této situace polská vláda ve Varšavě schválila 10. ledna 1919 statut správní komise pro Halič, Těšínské Slezsko, Oravu a Spiš jako součást polského státu. Na sporném území vyhlásila volby a začala organizovat odvody do polské armády. A tak padlo i v Praze

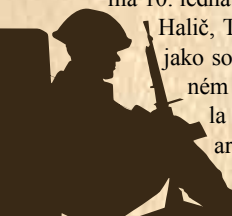
rozhodnutí řešit situaci silou. Tzv. sedmidenní válka mohla začít.

Místo Gillaina Šnejdárka

Velením operace měl být pověřen velitel 21. čs. střeleckého pluku francouzských legií podplukovník Antoine Paul Gillain. Ten to však odmítl s odůvodněním, že Francie není s Polskem ve válce. A tak se této role musel ujmout Štefánikův spolupracovník, francouzský legionář podplukovník Josef Šnejdárek.

V té době byla krizová situace i na Slovensku, a tak na přístupech k Těšínsku mohly být soustředěny pouze omezené síly. Jejich jádro tvořil 21. pluk francouzských legií a II. brigáda o šesti praporech, dvou bateriích a jedné jízdní eskadroně, dále samostatný prapor olomouckého 54. pěšího pluku, samostatný prapor šumperského 93. pěšího pluku, fryštátský 17. myslivecký prapor a dva místní dobrovolnické prapory.

Naštěstí ani pro Polsko nebyla situace příliš příznivá. Značná část jeho jednotek byla vázána

boji na Ukrajině o východní části Haliče. Velitel zdejšího vojenského okruhu plukovník František Xaver Latiník měl k dispozici celkem 16 střeleckých rot, čtyři neúplné kulometné roty, plní dělostřeleckou baterii, 540 příslušníků četnictva a 6 500 mužů místních milicí, z nichž jen část byla vyzbrojena. Ani dodatečné posilování těchto jednotek nebylo dostatečné.

Dvouhodinové ultimátum

Šnejdárek se ještě před zahájením bojové operace pokusil dosáhnout mírového řešení. Jeho dvouhodinové ultimátum se stejně jako nota odeslaná naší vládou 21. ledna 1919 do Varšavy nesetkaly s odezvou. Československé jednotky se 23. ledna 1919 daly do pohybu směrem na Bohumín a Karvinou. Úspěšný byl postup třetího praporu našich legionářů z Francie vedeného majorem Sylvestrem Bláhou, který do večera obsadil bohumínské nádraží a následně i město. Na Karvinou pochodoval první a druhý legionářský prapor podporovaný praporem 54. pluku. Celou tuto skupinu vedl major Vlasák. Poláci zde kladli houževnatý odpor. Ráno 24. ledna se však Bláhovy jednotky zmocnily nádraží v Karvině. Krátce před polednem pak dobyly město. Následovalo obsazení okolí. V tomto okamžiku se legionářské jednotky začaly připravovat k pochodu na Těšín.

Ještě před tím ale vyjely ze Žiliny přes Čadcu a Jablunkovský průmysk směrem na Frýdek dva vlaky s druhým a třetím praporem 35. pluku italských legií. O půlnoci na 24. ledna projely bez odporu tunelem na slovensko-slezském pomezí. U stanice Mosty opravila zákopnická četa úmyslně poškozenou trať a ráno nechaly jednotky za sebou Jablunkov. Jejich postup zastavila až urputná polská obrana u Bystřice. Tento pomocný úder z východu byl jen díky tomu přerušen.

Italští legionáři se v noci na 25. ledna přesunuli k posílení hlavního úderu od západu zpět na Slovensko a přes Čadcu, Vlárský průmysk a Moravskou Ostravu byli přepraveni

do Dobré. Mezitím dorazila do Ostravy z Uherského Hradiště celá II. brigáda. Československá armáda měla v této oblasti již dostatečnou převahu na to, aby mohl být veden rozhodný úder na Těšín.

Těšín nebyl bráněn

Postup na Těšín byl plánován ve třech proudcích. Legionářský 21. střelecký pluk měl postupovat od Fryštátu přes Pognizdów a Louky. II. brigáda útočila směrem na Těrlicko a Stanoslawce. Třetí proud měla zajistit skupina majora Aujeského přes Tošanovice.

Ve dnech 25. a 26. ledna byly během drobnějších bojových střetnutí poraženy polské jednotky u Zebzydowic, Stonawy a Louky a ráno následujícího dne došlo bez boje k obsazení Těšína. Ten totiž nebyl překvapivě vůbec hájen.

V tomto okamžiku bylo ale ještě potřeba dobyt strategickou železnici vedoucí z Bohumína do Žiliny. Večer 27. ledna 1919 dostal podplukovník Šnejdárek z Prahy rozkaz k dalšímu postupu na západní břeh Visly. Rozhodující boje byly v tomto období svedeny u Skoczowa. Bezprostřední postup našich jednotek k Visle byl za nepříznivých povětrnostních podmínek zahájen 30. ledna ráno. Skupina majora Bláhy dosáhla do večera bez větších obtíží stanoveného cíle. Hůře se vedlo střední skupině podplukovníka Hanáka, která u Kisielowa, Lonczky a Godziszowa narazila na houževnatý polský odpor. Protivník hodlal udržet především Skoczów s předmostím na jižním břehu Visly. Hrozilo mu však obklíčení, a tak musel ustoupit za řeku Ilównici.

Šnejdárek byl po těchto úspěších pln optimismu. V hlášení do Prahy navrhoval pokračovat dál v útoku. Domníval se, že v silách jeho jednotek je postoupit až ke Krakovu. Zastavilo ho ale sjednané příměří. Sedmidenní válka skončila.

Pro Šnejdárka představovala tato anabáze i bezprostřední osobní ohrožení. Polská strana se totiž zaměřila přímo na likvidaci jeho osoby. Šnejdárek přebýval během bojů o tuto oblast počátkem roku 1919 v bytě svého přítele,

ředitele spořitelny V. Mezery v Orlové. Příslušníkům Polske organizacje wojskowe se podařilo umístit bombu pod jeho postel v ložnici a odpálit ji. Velitel našich jednotek však šťastnou shodou okolností vyvázl bez úhony. A to i přesto, že více než polovina domu byla srovnána se zemí.

Odmítnutý plebiscit

Československá vojska držela tuto demarkační čáru domluvenou v souvislosti s příměří až do 26. února 1919, kdy musela ustoupit na dohodovou komisi nově sjednanou linii. Zástupci dohodových států nám mimo jiné vyčítali, že k předání ultimáta Polákům jsme využili důstojníky jejich armád. Ti ale k něčemu takovému neměli mandát a měli v tomto sporu dodržovat neutralitu.

Do polských rukou se dostala důležitá železniční trasa z Bohumína do Žiliny, což mělo pro nás jen o několik týdnů později závažné důsledky. Nebylo totiž možné rychle přepravit jednotky z Čech na Slovensko, a tak včas zastavit rychlý postup maďarských vojsk do východních oblastí republiky.

Vše naznačovalo, že o konečné hranici Československa na Těšínsku rozhodne plebiscit. To nebyla pro Prahu dobrá zpráva. Kupodivu ho ale odmítli i Poláci. Po úspěších na východní frontě se totiž domnívali, že rozhodnutí dohodových zemí bude pro ně příznivé. Zohledněny však byly spíše ekonomické a hospodářské otázky. S platností od 28. července 1920 došlo k rozdělení Těšínska mezi Československo a Polsko. Strategická železnice z Bohumína přes Těšín a Jablunkov do Žiliny připadla nám, stejně jako ostravsko-karvinská uhelná pánev, což byl i přes výhrady některých našich prvorepublikových politiků velký úspěch Benešovy diplomacie.

Město Těšín bylo rozděleno na dvě části. Vlastní město Cieszyn ležící na pravém břehu řeky Olše připadlo Polsku. My jsme získali nádraží s okolím, ležící na levém břehu. Tato část dostala název Český Těšín.

Text: Vladimír Marek, foto: VÚA-VHA, VHÚ

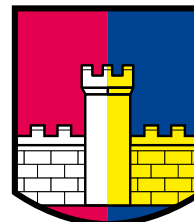
Rukávové znaky

manuál
profesionálního
vojáka

Na představení hodnostních systémů armád NATO jsme navázali dalším seriálem. V něm se budeme po řadu měsíců zabývat rukávovými znaky útvarů a zařízení nejen AČR, ale celého resortu.

KVV Hradec Králové

Krajské vojenské velitelství Hradec Králové sídlí na adrese Velké náměstí č. p. 33. V jeho čele stojí ředitel plk. gšt. Karel Filip. Podobně jako ostatní krajská vojenská velitelství je vojenským správním úřadem vykonávajícím ve svém územním obvodu (Královéhradecký kraj) státní správu. Současně plní úkoly obrany státu, plánuje a zabezpečuje mobilizační přípravy a provádění mobilizace.

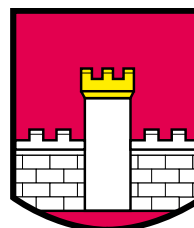
Pěší rota AZ KVV Hradec Králové

Podobně jako u dalších krajských vojenských velitelství, byla i v Hradci Králové formována pěší rota aktivní zálohy. Je přímo podřízena řediteli KVV Hradec Králové. Její příprava je soustředěna do vojenských cvičení, případně odborných kurzů. Jednotka se také podílí na zabezpečení veřejných akcí. Jejím velitelem je kpt. v. z. Martin Konečný.

KVV České Budějovice

Krajské vojenské velitelství České Budějovice sídlí na adrese ul. Žižkova 37. V jeho čele stojí ředitel plk. gšt. Alois Urban. Podobně jako ostatní krajská vojenská velitelství je vojenským správním úřadem vykonávajícím ve svém územním obvodu (Jihočeský kraj) státní správu. Současně plní úkoly obrany státu, plánuje a zabezpečuje mobilizační přípravy a provádění mobilizace.

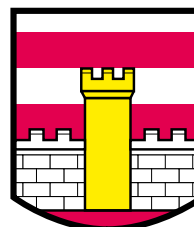
Pěší rota AZ brigádního generála Františka Vávry

Podobně jako u dalších krajských vojenských velitelství, byla i v Českých Budějovicích formována pěší rota aktivní zálohy. Je přímo podřízena řediteli KVV České Budějovice. Její příprava je soustředěna do vojenských cvičení, případně odborných kurzů. Rota cvičí zejména v blízkém výcvikovém prostoru Boletice. Výcvik probíhá zpravidla ve dvou týdenních cyklech, na jaře a na podzim. V roce 2008 obdržela rota z rukou hejtmána prapor a o sedm let později na závěr cvičení Safeguard Temelín 2015 od Československé obce legionářské čestný název brigádního generála Františka Vávry.

KVV Brno

Krajské vojenské velitelství Brno sídlí na adrese ul. Štefánikova 53a v Brně. V jeho čele stojí plk. gšt. Radek Černý. Podobně jako ostatní krajská vojenská velitelství je vojenským správním úřadem vykonávajícím ve svém územním obvodu (Jihomoravský kraj) státní správu. Současně plní úkoly obrany státu, plánuje a zabezpečuje mobilizační přípravy a provádění mobilizace.

Pěší rota AZ KVV Brno

Podobně jako u dalších krajských vojenských velitelství, byla i v Brně formována pěší rota aktivní zálohy. Je přímo podřízena řediteli KVV Brno. Její příprava je soustředěna do vojenských cvičení, případně odborných kurzů. Je určena zejména k pomáhání při živelných pohromách a ochraně objektů důležitých pro obranu státu v rizikových situacích, např. při aktuální silné hrozbě teroristického útoku.

Interní komunikační portál

← → www.ikp.army.cz

Se závěrem roku se na portále pravidelně objevují dotazy k výsluhovým náležitostem. V článku se budeme zabývat jedním takovým dotazem, který se týká případu, kdy vojákovi bylo již jednou, v souvislosti s předchozím služebním poměrem, vyplaceno odbytné.

Dotaz:

Dobrý den. Odešel jsem koncem roku 2008 do zálohy a bylo mi vyplaceno odbytné. Od roku 2012 jsem opět v činné službě. Existuje možnost vrácení odbytného? Počítá se mi předchozí služba?

Odpověď:

Pokud vám bylo vyplaceno odbytné při zániku služebního poměru vojáka z povolání v r. 2008 proto, že jste nesplňoval ještě podmínky pro přiznání výsluhového příspěvku (neměl jste ještě „odsouzeno“ 15 let služby, viz ustanovení § 132 odst. 1 zákona o vojácích z povolání), pak vám při zániku vašeho stávajícího služebního poměru bude „zkráceno“ odbytné nebo odchodné o částku, která vám byla vyplacena jako odbytné po zániku vašeho předchozího služebního poměru. Pokud budete splňovat zákonné podmínky (§ 132 odst. 1 zákona o vojácích z povolání), můžete si při zániku stávajícího služebního poměru vybrat, zda chcete výsluhový příspěvek s odchodným, nebo odbytné. Jen upozorňuji, že doba služby z obou služebních poměrů se vám pro účely výsluhových náležitostí sčítá.

Pokud vám však bylo vyplaceno odbytné při zániku služebního poměru vojáka z povolání v r. 2008 proto, že jste sice měl již nárok na výsluhový příspěvek, ale místo výsluhového příspěvku jste požádal o odbytné, pak vám zaniká nárok na výsluhový příspěvek. Tzn., že v tomto případě vám při zániku stávajícího služebního poměru může být přiznáno pouze odbytné (§ 138 zákona o vojácích z povolání) a nikoliv výsluhový příspěvek s odchodným. I v tomto případě vám byla vyplacena jako odbytné po zániku vašeho předchozího služebního poměru. Doba služby z obou služebních poměrů se i v tomto případě pro účely výsluhových náležitostí sčítá.

Redakce IKP

V příštím čísle se podíváme na další zajímavosti z provozu portálu

Vydává MO ČR
Odbor komunikace
Tychonova 1, 160 01 Praha 6
IČO 60162694
www.army.cz

Redakce
Rooseveltova 23, 161 05 Praha 6
Telefony: 973 215 542, 973 215 786
Fax: 973 215 933
E-mail: areport@centrum.cz

Šéfredaktor: Vladimír Marek
Grafická úprava: Milan Syrový
Jazyková korektura: Tomáš Xaver

V jednotkách ozbrojených sil rozšiřuje
VHÚ Praha – produkční oddělení
Rooseveltova 23, 161 05 Praha 6
Olga Endlová, tel. 973 215 563

Tisk: Profi-tisk group s.r.o.

Číslo indexu: 45 011
ISSN 1211-801X
Evidenční číslo: MK ČR E 5254

Uzávěrka čísla: 21. 11. 2018
Toto číslo vyšlo dne: 10. 12. 2018

Foto na titulní straně: Michal Voska

kontakty do redakce

Vladimír Marek (šéfredaktor)
telefon: 973 215 648
mobil: 724 033 410
e-mail: v.mare@post.cz

Jana Deckerová (redaktorka)
mobil: 606 604 733
e-mail: jana.deckerova@email.cz

Michal Voska (redaktor)
telefon: 973 215 868
mobil: 724 850 598
e-mail: voska.m@seznam.cz

Milan Syrový (grafik)
telefon: 973 215 558
e-mail: grafika.syrovy@gmail.com

Jan Kouba (fotograf)
telefon: 973 215 664
mobil: 606 674 257
e-mail: foto.kouba@volny.cz

Přebor resortu MO ve sportovním skialpinismu

Špindlerův Mlýn, 9. - 11. 1. 2019

Další informace: +420 601 579 624, http://krkomen.cz/KRKOMEN/Sportovni_skialp_MO.html

Alois Podhajský pomáhal budovat naši armádu takřkajíc od kolébky

Generál s cejchem Rakušáka

Generál Alois Podhajský patří podle některých historiků, k nejkvalitnějším českým vojákům v historii vůbec. Svůj nesporný talent zkušeného válečníka, mimořádné organizační schopnosti, spolehlivost a odvahu prokázal nejen během více než tří desítek let služby v rakousko-uherské armádě, ale i při bojovém nasazení v československé armádě ve funkci velitele zemského vojenského velitelství na Moravě a ve Slezsku.

Skutečnost, že udělal excelentní kariéru v rakousko-uherské armádě, se za ním táhla po celou druhou polovinu života. Přesto mu však nikdo nemůže upřít jedno nesporné prvenství. Byl to jediný generál českého původu, který strávil všechny čtyři roky první světové války na frontě.

Začínal od píky

Alois Podhajský se narodil 18. února 1864 v jihočeské Blatné Anně Tiché jako nemanželské dítě. Jeho otec v té době sloužil jako závodčí c. k. četnictva v Jablůnkově, kde si o čtyři roky později vzal Annu a kam se za ním celá rodina také přestěhovala. Zde mladý Alois absolvoval dva ročníky reálky. V únoru 1881 nastoupil jako pěšák u 12. polní setniny v kadetní škole v Košicích. Následujícího roku byl přefazzen do kadetní školy pěchoty v Bratislavě. Tu ukončil v srpnu 1884.

V hodnosti kadeta-důstojnického zástupce nastoupil k 98. pěšímu pluku v Josefově. O jeho vojenských kvalitách svědčí rovněž skutečnost, že nejenže byl mimořádně povýšen, ale také byl v roce 1890 přijat ke studiu na Válečné škole ve Vídni. Po jejím skončení ho ale čekala naprostá periférie monarchie, a sice Halič a Bukovina. V roce 1897 byl již v hodnosti hejtmána Generálního štábu povolán do Vídně ke službě na Ministerstvu války.

V Haliči strávil Podhajský v různých štábních funkcích sedm let. V té době byl také povýšen na majora (1903) a na podplukovníka (1907). Další poměrně výrazný kariérní posun pro Podhajského nastal s blížící se válkou. Na jaře 1914 se stal velitelem 42. branecké pěší brigády, s níž také o několik měsíců později odešel v hodnosti generála na srbskou frontu.

Za dvě bezchybné válečné akce si vysloužil své nejvyšší rakousko-uherské vyznamenání, rytířský kříž Leopoldova řádu s válečnou dekorací. Ještě během tažení byl povolán do Vídně a pověřen namísto svého nadřízeného generála Przyborského, který totálně selhal, velením 21. pražské zeměbranecké divize.

V čele této divize se generál účastnil i dalších bojů na ruské a italské frontě. Svou pražskou divizi v květnu 1918 z rozhodnutí nadřízených vyměnil na Pijavě za 26. střeleckou divizi. S ní zůstal na italském bojišti až do zhroucení fronty a následné kapitulace v listopadu 1918. Ještě předtím byl ale v srpnu 1917 povýšen do hodnosti podmaršálka.

Zemským velitelem v Brně

Praha si na něho vzpomněla 8. 12. 1918. Ministr národní obrany Klofáč ho bez jakéhokoliv dokumentu a bližších instrukcí pověřil funkcí zemského vojenského velitele pro Moravu a Slezsko. Celou záležitost doprovázela ještě jedna kuriózní epizoda. Když se z dnešního

hlavního nádraží chystal odcestovat do Brna, jako rakouského generála ho zde zadržela sokolská hlídka a chystala se ho odvézt do vězení. Jen s pomocí přátel se mu podařilo vysvětlit, že je novým zemským velitelem a že se jedná o politováníhodný omyl.

V Brně panovala ale ještě nepřehlednější situace než v Praze. Bylo zde nejen početné rakouské vojsko, ale i silný německý živel. O to energičtější se Podhajský okamžitě po nástupu

do funkce pustil do konsolidace situace. Ze všeho nejdříve se rozhodl zajistit dostupným českým vojskem obsazení zbývajících částí Moravy. Paralelně ale musel řešit mnohé prohršky dobrovolnického československého vojska a samozvaných velitelů. Navrhl rozpuštění některých těchto formací a zařazení jejich příslušníků do regulérního vojska. Vynaložil veškeré síly na upevnění kázně a morálky ve vojenských jednotkách.

Rychlou stabilizací situace v moravských posádkách napomohl postupnému obsazování Slovenska a i vojenskému úspěchu na Těšinsku. Koncem roku 1920 se generál Podhajský dokázal vypořádat v rosicko-oslavanském revíru s generální stávkou, která po odzbrojení a zajištění příslušníků asistenčních oddílů nabyla charakteru ozbrojeného povstání.

Náčelníkem a inspektorem navzdory

Rok 1926 byl pro Podhajského ve znamení velkých změn. V té době stále ještě působil v Brně ve funkci zemského velitele pro Moravu a Slezsko. V létě ale na Hlavním štábu vyvrcholila tzv. Gajdova aféra. Tento oblíbený legionářský velitel byl obviněn ze špionáže ve prospěch Sovětského svazu a ze spolupráce s československými fašisty. Za Gajdu, který byl okamžitě odstraněn z funkce zastupujícího náčelníka Hlavního štábu a propuštěn z armády, bylo potřeba co nejdříve najít náhradu. Do Prahy byl povolán nic netušící generál Podhajský, jemuž byla nabídnuta funkce náčelníka Hlavního štábu. Vykonával ji ale jen několik měsíců.

Naštěstí pro Podhajského v polovině října padla úřednická vláda Jana Černého, jejímž ministrem obrany byl generál Syrový. Ten se tedy mohl vrátit do funkce náčelníka Hlavního štábu, v důsledku čehož Podhajského pražská mise skončila. Generál si liboval, že i on se bude moci vrátit k rodině v Brně a do své původní funkce zemského vojenského velitele.

Zpočátku to tak skutečně vypadalo. I po návratu do Brna ale generálu Podhajskému neustále zněla v uších jako ozvěna slova ministra obrany v koaliční vládě Františka Udržala, že s ním počítá pro funkci inspektora branné moci opět se sídlem v Praze. Nakonec generálu Podhajskému nepomohly ani argumenty, že už

mu je přes šedesát let, a že uvažuje o odchodu do penze. Počátkem ledna 1927 mu bylo nařídáno, aby vypracoval novou koncepci úřadu generálního inspektora československé branné moci. V této souvislosti je potřeba uvést, že se jednalo o funkci, která ve vedení armády nebyla příliš oblíbená.

Prosazoval moderní vedení války

Podhajský musel v následujícím období čelit výrazným intrikám, přesto v této funkci vydržel více než šest let. Vypracoval řadu poměrně kritických zpráv o stavu naší armády. V žádném případě se ale nejednalo o nějaké nahodilé výplody zahořklého starého rakouského generála. Podhajský po celý svůj život zastával inovativní přístupy k výcviku a velení vojskům. Zdůrazňoval, že armáda se musí připravovat na budoucí válku a nespokojovat se se zkušenostmi z té minulosti. Z tohoto důvodu kritizoval zastaralou francouzskou koncepci poziční války, kterou pod vlivem francouzské vojenské mise do značné míry převzala i naše armáda. Naopak

všemožně prosazoval a obhajoval moderní metody pohyblivého boje. Kritizoval nedostatečnou operační vyspělost velitelů, jejich zaujetí liniíovou obranou namísto obranou plochy, vysloveně formální střeleckou přípravu mužstva atd. „Naše závěrečná cvičení poskytují čím dále tím více obraz předválečných manévřů a neodpovídají dnešním zbráním a zkušenostem z války, které předválečné formy boje odsoudily,“ napsal mimo jiné.

Odsouzen ke ztrátě hodnosti

Koncem roku 1933 odešel v té době již armádní generál Podhajský v téměř sedmdesátiletých letech konečně do výslužby. Určitě ale netušil, že nejobtížnější etapa jeho života ho teprve čeká. V době okupace se důsledně držel v ústraní. Měl byt v Praze na Valdštejském náměstí a trávil léta životem vojenského penzisty. Přesto byl krátce po skončení druhé světové války zatčen a uvězněn v cele č. 17 policejního ředitelství v Bartolomějské ulici. Po dvou dnech byl převezen do soudní věznice na Pankráci. Následovaly výslechy bez udání jediného důvodu jeho zadržení. Po měsíci ve vazbě byl bez jediného slova vysvětlení propuštěn.

V březnu následujícího roku Podhajského předvolali před kárný výbor. Ten mu kladl za vinu, že v době okupace předložil žádost o přiznání žoldu vysloužilcům za bojovou činnost v první světové válce v řadách bývalé rakousko-uherské branné moci. Tím měl poškodit dobré jméno československého vojáka. Počátkem dubna vynesl kárný výbor konečný rozsudek. Podhajskému byla nejen odňata hodnost a vyznamenání, ale také sníženy zaopatřovací platy. Dvaosmdesátiletý Podhajský ještě bojoval, odvolal se k Nejvyššímu správnímu soudu. Jeho verdiktu se ale již nedožil. Umřel na srdeční slabost na Štědrý den roku 1946.

Text: Vladimír Marek, foto: VÚA-VHA, VHÚ

A photograph of a winter scene. A path covered in snow leads through a residential area. The trees are bare and heavily laden with snow. In the background, there are several buildings, some with snow on their roofs. The overall atmosphere is quiet and serene.

PF 2019

Poslední měsíc v roce přímo vybízí k bilancování a doslova kosmickým úvahám o tom, co všechno nás čeká v nadcházejícím období, odstartovaném prvním lednem příštího roku. Chceme věřit, že vám všem naděje a víra v budoucnost pomůže v nadcházející sváteční době proměnit případné životní obtíže a dočasné splíny v přehršel radosti, pracovních i osobních úspěchů a nekonečný řetězec skutečně šťastných dnů. Vánoce plné štědrosti, hojnosti, pohody, lásky a klidu přeje

redakce A reportu